"चेतन अनुभव रटना लागी."–पद.

(८६)

ચેતન અનુભવ રટના લાગી, અલખ તેરી આતમમાં રઢ—
લાગીરે હેજી, કોઇ વિરલા તુજ ગુણ રાગી. અલખ૦ ૧
કાદવમાં ચીર ધોવે ધોબી, બીજ બોયા ઉખર ભૂમાણી;
વાણીના સહુ બેટા જાયા, કર્યું જગત ધૂલધાણી. અલખ૦ ૨
ભૂલ્યો જન જગને ચેતાવે, વેશ્યા સહુને નાચ નચાવે;
ઉધ્યાજન ઋદ્ધિ બહુ પાવે, જાગ્યો શીશ કટાવે. અલખ૦ ૩
પણ્ડિત પોપટ બહુ બહુ બોલે, ફણિધર સામો તાકી ડોલે;
પરઘર મૂરખ ઋદ્ધિ ખોળે, નારી કન્ત હિંચોળે. અલખ૦ ૪
અનુભવ વિરલા જોગી જાણે, મૂરખ આપમતિને તાણે;
બુદ્ધિસાગર આતમજ્ઞાને, ઠરશો નિર્ભયસ્થાને. અલખ૦ ૫

(અમદાવાદ.)

"मायामां मनडुं मोह्युंरे."–पद.

(८७)

માયામાં મનડું મોહ્યુંરે—જાગીને જો તું,
નરભવનું જીવન ખોયું રે–જાગીને જો તું—એ ટેક.
માતાની કુખે આવી નવ માસ ઉંધો રહીયો,
ત્યાં દુઃખ અનન્તુ લહિયોરે. જાગીને જો તું. ૧
બાલપણામાં સમજ્યો ન દેવગુરૂ સેવા,
રમતું ને મીઠા મેવારે. જાગીને જો તું. ૨
જુવાનીમાં જુવતીના સઙ્ગ બહુ ખેલ્યો,
ત્હેં ધર્મને પડતો મેલ્યો રે. જાગીને જો તું. ૩
પૈસાને માટે પાપો કર્યા તેં તો ભારી,
તેં આતમને વિસારીરે. જાગીને જો તું. ૪
રાગદ્વેષે વાહ્યો અજ્ઞાને ભરમાયો,
નાહક જ્યાં ત્યાં ધાયો રે. જાગીને જો તું. ૫

મુખે દુઃખે-આખીને એક દિન મરવું,
પણ કામ વધાર્યું વરવું રે. જાગીને જો તું. ૬
કરીશ જેવું પામીશ ભાઈ તેવું,
કોઈ ન કોઈને દેવું રે. જાગીને જો તું. ૭
સ્વપ્નાની બાજી આજી રહો શું તેમાં રાચી,
કોઈને કાંઈ ન છાજેરે. જાગીને જો તું. ૮
બુદ્ધિસાગર જાગો રે ચેતજો વિચારી,
ઝટ સમજો નરને નારી રે. જાગીને જો તું. ૯
(અમદાવાદ.)

"जोतां जोतां चाल्या गयारे."—पद.

(૮૮)

જોતાં જોતાં ચાલ્યા ગયારે-જોડીયા તારા.
રમવિક રંગિલાળા, રંગે રૂડા રૂપાળા,
મરી ગયા બહુ મ્હાલારે. જોડિયા० ૧
ખમાખમા જેની થાતી, જગ આણ વર્તાતી;
ચાલ્યા પરભવ વાટેરે. જોડિયા० ૨
જૂઠાં ચૂર પહેરી ચાલ્યા, વ્યભિચારી થઈને મ્હાલ્યા,
પીરમાંહિ ખોટી ચાલ્યારે. જોડિયા० ૩
પાઘડી માથાએ વાંકી, રૂપો દેખીદેખી મ્હાલી;
મરણે તે ગયા ચાલીરે. જોડિયા० ૪
નાતજાતને નડે, વૈર ઝેરથી લડે,
પાક તેની જોને પડેરે જોડિયા० ૫
ચેતી લ્યોને નરનારી, હેત શિખામણ સારી,
બુદ્ધિસાગર સુખકારીરે. જોડિયા० ૬
(અમદાવાદ.)

ભેદ થતો નથી. વસ્તુનું સ્વરૂપ સમજવું જોઇએ. ભજન અને પદ એવા એકાંત શબ્દભેદને આગ્રહથી પકડતાં અનેકાંત તત્ત્વની શ્રદ્ધા થતી નથી. અમારાં બનાવેલાં પદોને કોઇ અન્યમતાવલંબીઓ ભજન પણ કહે છે. અને જૈનો આપણે પદ કહીએ છીએ. પણ તેથી વસ્તુનો ફેરફાર નથી. કોઇ કહેશે કે તમારા બનાવેલા પદોમાં "ભજન કરશે" વગેરે શબ્દો આવે છે તે આપણી મર્યાદા નથી, જૈન અધ્યાત્મજ્ઞાનિયોએ ભજન વગેરે શબ્દ મૂક્યા નથી અને તમે તો મૂક્યા છે તેથી તે ઠીક ગણાય નહિ; એમ બોલનારને પ્રત્યુત્તરમાં કહેવાનું કે શ્રી આનંદઘનજી પોતાના પદોમાં ભજન એવા શબ્દ લાવેલા છે. જુઓ તે આ પ્રમાણે—प्रभु भजले मेरा दील राजी, आठ पहोरकी चोसठ घडीयां दो घडीयां जब छाजी. प्रभु० જુઓ ત્યાં भजले એવા શબ્દથી વ્યવહાર કર્યો છે. भज ધાતુ સેવામાં વર્તે છે. શબ્દનો સમુદ્ર અમુક દર્શનનો છે એમ નિશ્ચય નથી. श्री यशोविजयजी પણ ભજન એવા શબ્દથી પદ બનાવી કહે છે કે—भजन विनुं जीवित जैसे प्रेत मलिन, मंदमति डोलत घर घर उदर भरनके हेत. છેલ્લી ટુંકમાં ઉપાધ્યાયજી કહે છે કે—कथे नाह गुनगीत सुजस प्रभु, साधन देव अनन्त, रसना रस विचारो कांहांलो, बूडत कुटुंब समेत; ઇત્યાદિથી પણ પૂર્વના આચાર્યો ભજન શબ્દ લાવ્યા છે એમ સિદ્ધ થાય છે. આ પદોમાં ભજનના રાગો મૂકેલા છે તે શ્રી રૂપવિજયજી મહારાજ તથા શ્રી વીરવિજયજી મહારાજ જે જે રાગ સાંભળતા હતા તે તે રાગ ઉપર પૂજા, સ્તવન, અને સજ્ઝાય વગેરે બનાવતા હતા, તેમ અમોએ પણ ભજનના રાગ લીધા છે. અમુકજ દર્શનના રાગ છે એવો કંઇ નિયમ નથી. તેથી મૂર્ખના ભરમાવ્યાથી આત્માર્થી પુરૂષો ભડકી જશે નહિ. અધ્યાત્મનાં પદોથી લેખકનો આશય વ્યવહારનયને નિષેધવાનો નથી. માટે પદ વાંચી કોઇ પણ જીવ વ્યવહારમાર્ગથી ભ્રષ્ટ થવું નહિ. કોઇ સ્થાને વ્યવહાર સંબંધી આક્ષેપ સમજાય તો તે અશુદ્ધ વ્યવહાર સંબંધી સમજવું. વ્યવહાર નયતો જીનશાસનનો આધાર છે માટે વ્યવહારથી વિરૂદ્ધ શ્રદ્ધા કોઇએ સ્વપ્નમાં પણ ધારવી નહિ. ઉચ્ચ—શુદ્ધ—ગંભીર આત્મ પદોમાં અવશ્ય ગુરૂગમ લેવી જોઇએ. સાત નયોની સાપેક્ષ બુદ્ધિપૂર્વક અધ્યાત્મ પદોમાં અવગાહવી છે તે પણ સમજવી. કેટલાંક એવાં પદો છે કે પૂર્ણ અધ્યાત્મશાસ્ત્રનો જ્ઞાતા હોય તથા દ્રવ્યાનુયોગનો જ્ઞાતા હોય તેનાવડેજ કૃષ્ણ વગેરે પદોમાં તથા અવગાહવાણીમાં સાપેક્ષ બુદ્ધિથી રહેલી ગંભીરનય રહસ્યતા સમજી શકાય છે. પંડિત અધ્યાત્મ જ્ઞાતાઓનેજ યોગ્ય કેટલાંક પદ છે. પદોના ત્રણ વિભાગ સમજવા, ज्ञानमार्ग, अध्यात्मयोगमार्ग, અને वैराग्यमार्ग. એ ત્રણ વિભાગ

આ પદસંગ્રહમાં છે. નીતિ શિક્ષણનાં પદ પણ બનાવ્યાં છે, તે પણ ધર્મમાં પ્રવેશ કરતાં બહુ ઉપયોગી થઇ પડશે. છદ્મસ્થજ્ઞાનદશાથી જીનાજ્ઞા વિરૂદ્ધ કાંઇ કોઇપણ લખાયું હોય તેની ક્ષમા ચાહું છું. જે જે ગામમાં જેવી જેવી આત્મપરિણતિનાં પદો બનાવ્યાં છે તે વાચકોને સમજવા માટે ત્યાં પદ બનાવ્યાં છે તે સ્થળ પણ નોંધવામાં આવ્યાં છે. અમદાવાદના પ્રખ્યાત ઝવેરી, દાતાર ગુણમાં કર્ણસમ શેઠ લલ્લુભાઇ રાયજીની પદોમાં વિશેષ રૂચિ હોવાથી અને તે પદોથી તેમના આત્માને બહુ આનંદ મળે છે માટે આ પદસંગ્રહનું પારલૌકિક પ્રેમભાવે તેમને અર્પણ કરૂં છું. શ્રીસકલસંઘ વગેરે સજ્જનો આ પદસંગ્રહરૂપ ગંગા નદીમાં ઝીલી નિર્મળ થાઓ એજ શુભાશા ॥

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

ली०

मुनि बुद्धिसागर.

समालोचना.

संसाराग्निमें कथित पुरुषोंको सुख कैसे मिले, इस उपायमें बहुत मनुष्य तो यह समजते हैं कि, द्रव्योपार्जन करना, बहुत कुटुम्ब भेगा करना, राज्यमें अधिकार प्राप्त करना, लखों मनुष्योंसे पुजवाना इत्यादि परम सुखका साधन है. इसी वास्ते धर्म कर्म नित्य नैमित्तिक अनुष्ठान कुल मर्यादा आदिभी शिथिल करके पूर्वोक्त उपायमें लगते है. परंतु ये सब उपाय तो दुःखके है. उनसें परम सुख प्राप्ति कबी नहि होती. जो धनमें सुख मिलता, तो चक्रवर्ती राज्यको ठोकरमें ठुकराकर एकान्त सेवन क्यों करते.

न सुखं देवराजस्य, न सुखं चक्रवर्तिनः।
यत् सुखं वीतरागस्य, मुने रेकान्तवासिनः ॥

जो सुख एकान्तवासी मुनिको है, वो इन्द्र तथा चक्रवर्तीको नहि है. तथा जितना मनुष्य जादे संबंधी होगा, उतनाही दुःख आदे नीकलेगा. किसीको ज्वर आता है, किसीका मस्तक दुःखता है, कोई मुमूर्षु है, सबके दुःखसे दुखी होना पडता है. राज्याधिकारकी तो औरभी दुर्दशा है. उसकी इच्छा करनी तो सबसें खराब है. आज कल राज्याधिकार ये है कि, अमुक महाशयको ५००) जुलमाना करनेका अधिकार मिला. अमुक महाशयको छ मास कैद करनेका अधिकार मिला. परंतु सभ्यगण! एसाभी अधिकार आपने सुना है! कि अमुक शेठजीको फांसी माफ करनेका अधिकार मिला, अथवा अमुक शेठजीको कैद माफ करनेका अधिकार मिला. मित्रगण! जिससें जीवदया पलेवोही तो अधिकार कहा जाता है! और जो क्रूर परिणाम करनेवाले अधिकार हैं वोतो राजाके विना किसीको शोभित नहीं होते,

इत्यादि बात सोचकर प्राचीन ऋषि महात्मा लोकोंने बडे २ अध्यात्म शास्त्र रचकर सांसारिक जनोंपर जो कृपा करी है, कि जिसका बखान सरस्वती देवी भी नहीं करसकती जैसा—

आसुप्तेरामृतेःकालं, नयेदध्यात्मचिन्तया।
ईषन्नावसरं दद्यात्, कामादीनाम्मनागपि॥

जब तक निद्रावस्था नहो, तथा मृत्यु न आवे तब तक अध्यात्म चिन्तासेही कालको बितावे, काम, क्रोध, लोभ, मोहको थोडा-साभी मोका न दे जिससे आकर सतावें. वो आध्यात्म चिन्ता कितनी कठिन है. इस बातको सबही बुद्धिमान् जानते है, उस अध्यात्म शास्त्रकी रचना कितनी प्रकारकी भाषामें कितनेही संस्कृत ग्रन्थोंमें यद्यपि गथित है परंतु कितनेक तो विचारे मंदबुद्धियोंके समझमें नहीं आती. कितनेक बुद्धिमानभी है तोभी अन्य भाषा होनेसे पूरा तत्व नहीं मिलता. अथवा कितनेक छंद प्रबंध के तथा गान विद्याके रसिक है. उनको गद्यभाषा नहीं रुचती इसलिये योग मार्ग क्रिया परायण श्री जैन श्वेताम्बर मुनिराजश्री बुद्धिसागरजीने बहुत आनन्दसे आकर मनोहर २ भजन छंदमें बनाकर तैयार किये है. जिनका स्वाद विशिष्ट साधारण सब लोकोंको मिले इन सबका सार यह है की मनुष्योंकी अध्यात्ममें रुचि हो और काम क्रोधादि अन्तःशत्रुओंका नाश हो और अध्यात्म पुष्टिके लिये वैराग्यका तथा भक्तिरसकाभी सार पूर्ण रीतिसे दिखाया है. कारणकि विना वैराग्यके बन्धन संसारकी भ्रान्ति दूर नहीं होती. और भक्तिके विना चित्तके आवरण विक्षेप दूर नहीं होते. इसलिये वैराग्य तथा इष्टदेवके अनुराग अध्यात्म चिन्ताका उपाय है. ये सम्पूर्ण भजन आदरसे बने श्रवण सब गुन है. इनमें जैन शास्त्रकी रीति प्रमाण कहीं दोष नहीं है. कहीं द्रव्यार्थिक नयकी मुख्यता. कहीं पर्यायार्थिक नयकी मुख्यता. कहीं नैगमादि नय

प्रमाण बहुत उत्तम रीतिसे वर्णन कियाहै. जो मनुष्य जैन शास्त्र तथा अभिधा लक्षणा व्यंजनातात्पर्यादिकके मर्मज्ञ हैं उन लोकोंको मुनिराजश्री बुद्धिसागरजी रचित शास्त्र सिद्धान्तमे जो आस्वाद मिलेगा, की जिसका फल एक एक पदकी भावनासे अनेक कर्मकी निर्जरा है. मित्रगण ! ज्यादे क्या लिखे. अमारा मन तो इन पद रत्नको सुनकर सुखाब्धिमें मग्न होता है. तथा और लोक वैदिक धर्मावलंबी सुनते है तो चित्रकेसे लिखे होकर तथा कूद २ कर सुनते हैं. आहा ! सत्यही शास्त्रोमे जंगम तीर्थ साधुओंको कहा है.

श्लोक.

साधूनां दर्शनंपुण्यं तीर्थभूताहि साधवः ।
तीर्थं फलति कालेन सद्यः साधुसमागमः ॥ १ ॥

द. न्याय व्याकरण साहित्याऽऽचार्य
पं. श्यामसुन्दराचार्य वैश्य, के. बी. एस. एम.
K. B. S. M.

અનુક્રમણિકા.

પદ	વિષય.		પૃષ્ઠ.
૧૩૦	ધ્યાન સદા સુખકાર....	પદ.	૮૦
૧૩૧	કક્કાવલિ, ૧	,,	૮૧
૧૩૨	હંસા કોઈરે જાણે જોગીડો.	,,	૮૪
૧૩૩	પ્રેમીડા ચતુરાવેરે કોઈ મારો....	,,	૮૪
૧૩૪	આ પ્રભુ ભજનનું ટાણું.	,,	૮૫
૧૩૫	હંસા હરદમ તત્ત્વ વિચારો.	,,	૮૬
૧૩૬	સાચી વીર પ્રભુ મુજ વ્હાલા....	સ્તવન.	૮૬
૧૩૭	જગમાં જૂઠી સત્ય સ્વરૂપ	પદ.	૮૭
૧૩૮	ચેતન સ્વારથિયો સંસાર	,,	૮૭
૧૩૯	કર તું આસોપ્રાણીસે જાપ	,,	૮૮
૧૪૦	આતમ નિજ ઘરમાં તું આવ....	,,	૮૯
૧૪૧	જગમાં હજી અવસર છે ચેત....	,,	૯૦
૧૪૨	જગમાં હજી જરા તો ચેત.	,,	૯૦
૧૪૩	મનડા આતમમાં લયલાવ.	,,	૯૧
૧૪૪	કર ચેતન શિવપુર તૈયારી.	,,	૯૨
૧૪૫	મોહ માયામાં જે ભરમાયું.	,,	૯૨
૧૪૬	અદ્ભુત તમાસા નજરે દીઠા.	,,	૯૩
૧૪૭	દુઃખો સન્તોષજ શિર પન્થનોરે.	,,	૯૩
૧૪૮	ચેતન ચેતો હવે પ્યારા.	,,	૯૪
૧૪૯	રમો અન્તરમાં આતમારે.	,,	૯૫
૧૫૦	અન્ધારે અથડાઈરે ભવમાં ભૂલી.	,,	૯૫
૧૫૧	સાચો અન્તર સ્વામી આતમ દિલમાં ધ્યાવજોરે.	,,	૯૬
૧૫૨	દુનીઆમાં દોરંગ કુલોરે.	,,	૯૬
૧૫૩	અનુભવ જાગિરી.	કુંડલ.	૯૭
૧૫૪	ચાર દિવસનું ચાંદરણું સમજવું.	પદ.	૧૦૦
૧૫૫	ચેતી લે તું પ્રાણિયા.	,,	૧૦૧
૧૫૬	શ્રી મહાવીર સ્તવન (વીર જીનેશ્વર વંદના)	,,	૧૦૧
૧૫૭	શ્રી વીર સ્તવન. (પરમ કૃપાળુ)	,,	૧૦૨
૧૫૮	કક્કાવલિ. ૨	,,	૧૦૩
૧૫૯	સદ્ગુરૂ સ્તુતિ. (સદ્ગુરૂની શિક્ષા)	,,	૧૦૮
૧૬૦	સમાધિ પદ. (અન્તરના આવેશો)	,,	૧૦૯
૧૬૧	સહુ શક્તિના સ્વામી આતમ મહારા.	,,	૧૧૦
૧૬૨	જાણનની તત્ત્વ સ્વરૂપે આતમ.	,,	૧૧૧
૧૬૩	શિવાનન્દ ચેતનજી વહેલો આવજો.	,,	૧૧૨

मुनिमहाराज श्री बुद्धिसागरसूरीश्वरजी कृत.

भजन पद संग्रह.

भाग १ लो.

श्री केशरीयाजीनुं स्तवन.

(१)

કેશરીયા તીર્થ બહુ ભારી, ભવિક તુમ પૂજો નરનારી;
શરણુ એક ઋષભ પ્રભુ ધારી, કપટ ચોર નિંદાકુ વારી. કે૦
સંવત્ ઓગણીશ બાસઠેની, વિજાપુરનો સંઘ,
દર્શન કરવા નીકળીયો, ભારી હર્ષ ઉમંગ;
મોહ મદ ચિન્તાને વારી, નાખી મન મિથ્યા ભ્રમચારી કે૦ ૧
[illegible]
[illegible]
[illegible] કે૦ ૨
[illegible]
[illegible]
[illegible] કે૦ ૩
[illegible]
[illegible]
[illegible] કે૦ ૪
[illegible]
[illegible]
[illegible] કે૦ ૫
[illegible]
[illegible]
[illegible]

॥ चरम जिनेश्वर स्तवन. ॥

(२)

ચરમ જિનેશ્વર અતિ અલવેસર, સખી હું નિશદિન ધારૂંરે,
પરિપૂર્ણ સ્યાદ્વાદ સ્વરૂપી, સપ્તનયોથી વિચારૂંરે. ચરમ૦ ૧
ગુણ અનંતા અજ અવિનાશી, કાર્ય કરે ભિન્ન ગ્રહીએરે,
તેમ પર્યાય અનન્તા આતમ, સમયે સમયે વહીએરે. ચરમ૦ ૨
અસ્તિતા પર દ્રવ્યાદિકની, સમયે સમયે અનન્તિરે,
ચેતન દ્રવ્યે નાસ્તિતા તસ, સત્યપણે તે વહન્તિરે. ચરમ૦ ૩
યદિ નાસ્તિતા વર્તે નહીં તો, પરપરિણામિ હોયરે,
આત્મ અસ્તિતા પરમાં વર્તે, નાસ્તિરૂપે અવલોયરે. ચરમ૦ ૪
અસ્તિ નાસ્તિતા સમયે સમયે, આતમદ્રવ્યે ધરીએરે,
કર્મ વર્ગણા ભિન્ન વિચારી, નિજગુણતા અનુસરીએરે. ચરમ૦ ૫
ગુણ પર્યાય અનન્તા તેથી, ભિન્ન ન આતમ કયારેરે,
ભિન્નાભિન્ન સ્વરૂપે વર્તે, નિર્મલ નિશ્ચય ધારેરે. ચરમ૦ ૬
પૂર્ણકર પરમાતમ પ્રેમે, મન મંદિરમાં સ્મરીએરે,
'બુદ્ધિસાગર' અવસર પામી, ભવજલ સાગર તરીએરે. ચરમ૦ ૭

॥ श्री वीरजिन स्तवन. ॥

(३)

વીર જિનેશ્વર વચન સુધારસ, પીતા અવિહડ પ્રીતજગીરી,
મિથ્યા પરિણતિ શ્રમણા ભાગી, સુરતા વીરપદ જાય લગીરી. વી૦ ૧
અજ અવિનાશી અટલ અનાદિ, આત્માસંખ્યપ્રદેશપણેરી,
નિર્મળ શુદ્ધ સનાતન શાશ્વત, પ્રતિપ્રદેશે શક્તિ ઘણેરી. વીર૦ ૨
આતમ વીર્ય અનંતુ ધારક, આવિર્ભાવપણે જે ગ્રહેરી,
વીરનામ જિનવરનું જાણો, ઘટ ઘટ શક્તિ નિત્ય લહેરી. વીર૦ ૩
તિરોભાવ નિજ શક્તિ પ્રગટે, અસ્તિનાસ્તિસ્યાદ્વાદમયીરી,
અલખ અગોચર અજરામરવર, વીર વીરતા પ્રગટ થઈરી. વીર૦ ૪

સમયે સમયે નિજઋદ્ધિ અનન્તિ, રત્નત્રયી થઈ શુદ્ધ છવીરી,
ચેતના પરગટ કે ઉપયોગે, વર્મ રહિત અપવર્ગ ગતિરી. વીર૦ ૫
પ્રતિપ્રદેશે કર્મ વર્ગણા, લાગી અનન્તિ દૂર ગઈરી,
ષટ્ કારક શુદ્ધાં પદ પ્રગટ્યાં, સ્થિતિ સાદિ અનન્ત થઈરી. વીર૦ ૬
તેહિજ વીરપણું તુજમાંહી, ભ્રાન્તિ ભ્રમણા દૂર કરીરી,
'બુદ્ધિસાગર' ધ્યાનાં પ્રગટે, સત્તા વીર સમાન ખરીરી. વીર૦ ૭

---

१ बोधपत्र,–दुहा.

(४)

નિર્મલ ક્ષાયિક ચેતના, ચિદાનન્દ ગુણધામ,
આતમ સો પરમાતમા, અનન્ત ગુણ વિશ્રામ. ૧
સમય સમય નિજ રૂપમાં, શક્તિ અનન્ત સહાય,
વિણશે નહિ કો કાળમાં, ચિદ્ઘન ચેતન રાય. ૨
જ્ઞેય ત્રિકાલિક વસ્તુનું, ભાસન નિજમાં થાય,
ઉત્પત્તિસ્થિતિવ્યયતણી, સત્તા નિજ વર્તાય. ૩
શોધક શોધે અન્ય ક્યાં, અસત્ ન ઉપજે ભાઈ,
ઉપાદાન ષટ્કારકે, ઘટ ઘટમાં વર્તાઈ. ૪
ચિત્ત સ્થિર ઉપયોગતા, લાગે નિજપદમાહ્ય,
અવર હોય ભાસે નહિ, નિશ્ચય સ્મરણ તે ત્યાંય. ૫
જ્ઞેયરૂપ ભાસે સહુ, જ્ઞાન ગુણનું રાજ,
દર્પણમાં અવભાસતા, ઉદાસીનતા રાજ. ૬
ખાવે પીવે સહુ કરે, પણ તદ્રૂપ ન થાય,
ઔદયિક ભાવે ભોગ પણ, ભિન્નપણું વર્તાય, ૭
વિઘટે શ્રેણિ વિકલ્પની, અથવા જો વર્તાય,
તોપણ તેથી ભિન્ન તે, ભેદ જ્ઞાન ત્યાં પાય. ૮
કરો કલ્પના કોટી પણ, અગમ્ય નહિ કલ્પાય,
સોઽહં સોઽહં ધ્યાનથી, ભેદ ભાવ મિટ જાય. ૯

શાસ્ત્રો પણ શાખી ભરે, જ્યાંથી પ્રગટ્યાં એહ,
સિદ્ધાચલ સમરો સદા, નિશ્ચય ગુણ ગણગેહ. ૧૦
સમ જગ પ્રદેશી આતમા, ધ્યાવો ગાવો ભાઈ,
અનુભવિએ એ ભોગવ્યું, એ પદ સ્થિરતા દાઈ. ૧૧
ગુણ ગુણમાદિ સમરીએ, આત્મ સદા સુખદાય,
આતમરામે મન રમે, ઋદ્ધિ સબ પ્રગટાય. ૧૨
સદ્ગુરૂ સંગત લીનતા, બાહ્યાચાર પ્રધાન,
અન્તર દૃષ્ટિ ગુપ્તતા, બહિરાતમ પર સ્થાન. ૧૩
જેને જેવી ભાવના, તેવું તેનું રૂપ,
સમજો ભાવ સ્વરૂપમાં, રમજો ભવ્ય સદીવ. ૧૪

---

२ चौपाई.

(१)

જાગે તે સુવે નહીં, સુવે નહિ તે જાગે;
અધ્યાત્મ સ્વભાવમાં, મુનિ મન તો જાગે. ૧
શુદ્ધ સ્વરૂપી ચેતના, નિશ્ચય [illegible],
અધ્યાત્મ સ્વભાવમાં, પરમાતમ પદ [illegible]. ૨
[illegible], સ્થિરતા [illegible],
અધ્યાત્મ સ્વભાવમાં, [illegible] ત્યાં રહે. ૩
[illegible],
[illegible], પણ નહિ [illegible]. ૪
[illegible],
[illegible]. ૫
[illegible],
[illegible]. ૬
[illegible],
[illegible]. ૭
[illegible],
[illegible]. ૮

श्री शान्तिजिन स्तवन.

(૬)

(મરાઠી સાખીનો રાગ.)

શ્રીશાન્તિ જિન અલખ અગોચર, દીનાનાથ દયાળુ,
દિનમણિ દીનોદ્ધારક દીનપર, કરૂણા કરજો કૃપાળુ,
મોરા સ્વામીરે, ભવ પાથોધિ તારો. ૧
ક્રોધ કપટથી મનડું મેલું, આડું અવળું ભટકે,
તુજગુણ ધ્યાન કરંતાં સાહિબ, સટક દઈને સટકે. મોરા૦ ૨
મોહ પ્રમાદે આયુષ્ય ગાળ્યું, લીધાં વ્રત નવી પાળ્યું,
ડહાપણના દરિયામાં ડૂબી, દીધું સમ્વર તાળું. મોરા૦ ૩
દુનિયાદારી દૂર ન કીધી, પાપે કાયા પોષી
દગા પ્રપન્ચો નિશદિન કરતાં, બનીયો ભારે દોષી. મોરા૦ ૪
સાચો સાહિબ નિરખી નયણે, શરણ ગ્રહ્યું સુખકારી,
દોષને ટાળી પાપ પખાળી, થાશું નિજગુણ ધારી. મોરા૦ ૫
સેવા ભક્તિ નિશદિન કરશું, તુજ આણા શિર ધરશું
'બુદ્ધિસાગર' અવસર પામી, અજરામર થઈ ફરશું. મોરા૦ ૬
(અ. દ. ભ.)

" जरा जुओ अन्तर्मां तपासीरे "-पद.

(૭)

(માન માયાના કરનારારે—એ રાગ)

જરા જુઓ અન્તર્માં તપાસીરે, જ્યાં શોભે છે આત્મ પ્રકાશી;
જ્ઞાન રાજાને ક્રિયા છે દાસીરે, એક અવિનાશીને એક છે વિનાશી.
જ્ઞાન યોદ્ધાને ક્રિયા છે કટારી, જ્ઞાન શાશ્વત પદવાસી;
જ્ઞાન દિવાકર ક્રિયા પતંગિયું, દૃષ્ટાન્ત વિશ્વવિલાસીરે. જરા૦ ૧
વિના આતમજ્ઞાન ક્રિયાએ વહેલો, દેખી આવત મન હાંસી,
સમજણ વણ શું કરશે બિચારા, ગળે દે છે પોતાને તે ફાંસીરે. જ.
જ્ઞાની ગીતારથ શાસન ધોરી, જ્ઞાને સકળ સુખરાશિ,
'બુદ્ધિસાગર'પદ જ્ઞાનીનાં સેવો, હું તો જ્ઞાનીને દડિયું શાબાશીરે જ.
(પેથાપુર)

" अनुभव आतमनो जो करे "–पद.

(૮)

(અરે જીવ શીદને કલ્પના કરે—એ રાગ.)

અનુભવ આતમનો જો કરે, તદા તું અજરામર થઈ ફરે;
દેહ દેવળમાં રૂપા દેવને, પછી નહિ સુખ અરે;
[illegible], જાગે દેવ દુઃખ હરે. તદા તું૦ ૧
[illegible] જેમ માટ્યું આઈ, તેમ ગુણ નિજ વરે;
[illegible] આતમાની, ક્યા કદિ નહિ ફરે. તદા તું૦ ૨
[illegible] ધ્યાન તારૂં, નિજ શુદ્ધતા વરે,
[illegible] પામી, નામ રૂપ નહિ ધરે. તદા તું૦ ૩
[illegible], આતમે નિજ ધરે;
[illegible], આતમે ગુણ વરે. તદા તું૦ ૪
[illegible] શીઘ્ર મરે,
[illegible] તદા તું૦ ૫

(ચિદાનંદ)

" जीवडा [illegible] "–पद.

([illegible])

([illegible])

[illegible] નહિ પડે,
[illegible]
[illegible] જીવડા૦ ૧
[illegible]
[illegible] જીવડા૦ ૨
[illegible]
[illegible] જીવડા૦ ૩
[illegible]
[illegible] જીવડા૦ ૪

(ચિદાનંદ)

"मुरख मारु मारु शीद करे"—पद.

(૧૦)

(મન ઉપરનો.)

મૂરખ મન મારૂં મારૂં શીદ કરે, ફોગટ બબગણા કર્યો કરે,
તારૂં ધાર્યું ધાર્યું હોય નો, ઈશ્વરવિણ કેમ મરે;
પાપની પોટો બાંધીને પાપી, મરી નરક અવતરે. ફોગટ૦ ૧
મરણ કાળ જબ આવે પાસ તબ, હાય હાય ઉચ્ચરે;
હાથ ઘસતાં જાત પરભવ, કામ કરી નહિ ટરે. ફોગટ૦ ૨
મોહની વૃદ્ધિ તારી પાસ જાણી, સમતા બાઈ પરિહરે;
'બુદ્ધિસાગર' આત્મધ્યાને, [illegible] કારજ સરે. ફોગટ૦ ૩
(વિજાપુર)

"निर्भय देशनारे वासी आतम"—पद.

(૧૧)

(મનમાં માનસિનીએ છોયો ગારખ—એ રાગ.)

નિર્ભય દેશનારે વાસી આતમ, પડે શું માયા જાળમાં,
અસંખ્ય પ્રદેશી દેશ ત્હારો, નિરાકાર ગુણવાનજી;
જરા મરણ નહીં દેશમાં તે, નિશ્ચલ સુખનું ઠાણ. નિર્ભય૦ ૧
રોગ શોગ વિયોગ નહિ ત્યાં, મમતાને અભિમાનજી;
પ્રતિ પ્રદેશે સુખ અનંતુ, સમતા અમૃત પાન નિર્ભય૦ ૨
જ્ઞાન ગુણથી દેશમાં નિજ, ભાસે સવ પદાર્થજી;
નિત્ય અવિચલ દેશ તારો, ગુહ્ય એ પરમાર્થ. નિર્ભય૦ ૩
જ્યોતિમાંહિ જ્યોત પ્રગટે, કરતાં દેશનું ધ્યાનજી;
અનુભવવાથી ઓળખ્યો તો, આવ્યું નિજપદભાન. નિર્ભય૦ ૪
ભમો શું માયાદેશમાં ભાઈ, નહિ જ્યાં સુખનો લેશજી;
'બુદ્ધિસાગર' ચેતી લ્યો ભાઈ, પામી અવસર બેશ. નિર્ભય૦ ૫
(વિજાપુર.)

" निर्भय ब्रह्मरुपी तुं सदा छे "–पद.

(૧૨)

(રાગ ઉપરનો)

નિર્ભય બ્રહ્મરૂપી તું સદા છે, શોધતો કયાં અન્યમાં;
ઉપાદાન કારણથકી નહીં, ભિન્ન તું કો કાલમાં,
શુદ્ધ મારગ ઓળખીને, ઉલટ મારગ મા ચાલ. નિર્ભય૦ ૬
ઝાંઝવાના પાણી જેવી, જુઠી માયા જાલજી,
ભ્રમણામાં ભુલી વાલ્હમ, ધૂલી શિર મા ડાલ. નિર્ભય૦ ૭
સુરજ વાદલ વીંટીયો પણ, કદી નહીં બદલાયજી
ધ્યાનવાયુ યોગે તારૂં, શુદ્ધ રૂપ પ્રગટાય. નિર્ભય૦ ૮
આપો આપ વિચાર હંસા, સોઽહં સોઽહં ધ્યાનજી;
'બુદ્ધિસાગર' આતમા સો, શુદ્ધ બુદ્ધ ભગવાન. નિર્ભય૦ ૯
(વિદ્યાપુર.)

" साधुभाई समरस अमृत पीवो "–पद.

(૧૩)

સાધુભાઈ સમરસ અમૃત પીવો, જન્મ જરા મરણાદિક વારી,
આદિ અનન્ત સ્થિતિ જીવો. સાધુ૦ ૧
અસ્તિ નાસ્તિ સ્યાદ્વાદ સ્વરૂપી, અનેકાન્ત મત સમજો,
ગુણપર્યાય સ્વરૂપ વિચારી, આતમ દ્રવ્યે રમજો, સાધુ૦ ૨
પંચદ્રવ્યથી ભિન્ન વિચારી, પર ઉપયોગ ન દીજે;
પક્ષાષ્ટક સોઽહં પદ સમરો, અનહદ આનંદ લીજે. સાધુ૦ ૩
ચાર નિક્ષેપે ચરણ વિચારી, નિજપદ સ્થિરતા કીજે;
ભય ચંચલતા પર ગ્રાહકતા, તેથી દૂર રહીજે. સાધુ૦ ૪
પંકજ જલથી રહે જેમ ન્યારૂ, તેમ પર પુદ્ગલ ન્યારો;
અન્તર દૃષ્ટિ સદા સ્થિરતામાં, સો પરમાતમ પ્યારો; સાધુ૦ ૫
નિર્મલ નિશ્ચય નિત્ય નિયામક, સાતનયે જેહ જાણે;
'બુદ્ધિસાગર' આનમરાયા, સો ચડતે ગુણઠાણે. સાધુ૦ ૬
(વિજાપુર.)

"अनुभव आतमानी वात करतां"–पद.

(१४)

અનુભવ આતમાની વાત કરતાં, લહેરી સુખની આવશે;
રોગી નહીં તું ભોગી નહીં તું, જાએ નહીં તલવારણ્જી;
દેહમાં વસીયો માયા રસીયો, અનુપયોગે ધાર, અનુભવ૦ ૧
તુજથી સહુ શોધાય વ્હાલા, આદિ નહીં તુજ અંતજી;
માયામાં મસ્તાન થઈ તું, લાખચોરાશિ ભમંત. અનુભવ૦ ૨
પરસ્વભાવે ભાન ભૂલી, કર્યો નહીં એક કામજી;
પાદ હોત રૂદ્ધિ પરગટ, દેખે નહીં દુઃખ ધામ. અનુભવ૦ ૩
દેવ સાહિબ રીઝીને તને, આપી નરની દેહજીઃ
સાધ્ય સિદ્ધિ સાધીલે તું, માગ્યા વરસ્યા મેહ. અનુભવ૦ ૪
સોઽહં સોઽહં ધ્યાન લાગે, જાગે આતમ જ્યોતજી;
બુદ્ધિસાગર ભાનુ પ્રગટે, થાય ભુવન ઉદ્યોત. અનુભવ૦ ૫

(વિજાપુર.)

"अलख देशमें वास हमारा."–पद.

(१५)

અલખ દેશમેં વાસ હમારા, માયાસે હમકું ન્યારા;
નિર્મલ જ્યોતિ નિરાકાર હમ, હરદમ હમ મુવકા તારા. અ૦ ૧
સુરતા સંગે ક્ષણ ક્ષણ રહેણા, દુનિયાદારી દૂર કરણી;
સોહંજાપકા ધ્યાન લગાના, મોક્ષ મહાલકી નિસરણી. અ૦ ૨
પઢના ગણુના સબહી જુઠા, જબ નહીં આતમ પિછાના;
વરવિના કયા જાન તમાસા, લુણબિન ભોજનકું ખાના. અ૦ ૩
આતમજ્ઞાન વિના જન જાણો, જગમાં સઘળે અંધિયારા;
સદ્ગુરૂસંગે આતમધ્યાને, ઘટભિંતરમેં ઉજીયારા. અલખ૦ ૪
સબસે ન્યારા સબ હમમાંહિ, જ્ઞાતાજ્ઞેયપણા ધારે;
બુદ્ધિસાગર ધન ધન જગમેં, આપ તરે પરકું તારે. અલખ૦ ૫

(વિજાપુર.)

" अनुभव आतम वातो करीए. "—पद.

(૧૬)

(દેખોભાઇ મહાવિકલ સંસારી—એ રાગ.)

અનુભવ આતમ વાતો કરીએ, સદ્ગુરૂ સંગે જ્ઞાન વિચારી;
પરપરિણુતિ પરિહરીએ અનુભવ૦ ૧
મારૂં તારૂં પરમાં માની, ભવજલધિ કેમ તરીએ;
પ્રતિ પ્રદેશે કર્મ વર્ગણા; વાર અનંતિ વરીએ. અનુભવ૦ ૨
આચ્છાદિત આતમની રૂદ્ધિ, ભૂલ્યો ભવજલ દરીએ;
ઉત્પત્તિ સ્થિતિ વ્યયને વિચારી, અંતર દૃષ્ટિ ધરીએ. અનુભવ૦ ૩
નયનિક્ષેપે આતમ જાણી, કઠિન કર્મ નિર્જરીએ;
બુદ્ધિસાગર અચળ મહોદય, શાશ્વત શિવપદ વરીએ. અનુભવ૦ ૪

(વિજાપુર.)

" नगुरानो सङ्ग न कीजेरे. "—पद.

(૧૭)

ધન્યાશ્રી.

નગુરાનો સંગ ન કીજેરે, સંગતથી ગુણ જાય. નગુરા.
કેળાની સંગતથકીરે, વાસ કણીકનો જાય;
ગંગાજલ જલધિ મળ્યુરે, તુરત ગુણ પલટાય, નગુરાનો૦ ૧
સડેલ પાનના સંગથીરે, શુભ પાન વિણશાય;
કાગ સંગથી હંસલોરે, મૃત્યુ અવસ્થા પાય નગુરાનો૦ ૨
સંગત જેવી પ્રાણીનેરે, તેવો તે થઇ જાય,
વેશ્યાની સંગતથકીરે, વિષયે મન લલચાય. નગુરાનો૦ ૩
સત્ય તત્ત્વ સમજે નહીં રે, સત્ય માર્ગ અજ્ઞાન;
આપમતિએ ચાલનારે, બુદ્ધિહીન નાદાન. નગુરાનો૦ ૪
સંગત તેની વારીએરે, કરીએ સદ્ગુરૂ સંગ,
શાસ્ત્રોથી પણ સંગનોરે, ચાલ મજીઠ સમરંગ. નગુરાનો૦ ૫
પ્રેમે સંગતિ પારખીરે, કરીએ મન વિશ્વાસ;
બુદ્ધિસાગર ટેકથીરે, રહીએ સદ્ગુરૂપાસ. નગુરાનો૦ ૬

(વિજાપુર.)

" सुगुरानी सङ्गत कीजेरे "–पद.

(૧૮)

રાગ ધનાશ્રી.

સુગુરાની સંગત કીજેરે, સંગતથી ગુણ થાય.–સુગુરા૦
પાર્શ્વમણિના સંગથીરે, લોહ તે સોનું થાય.
ઇયળ ભમરી સંગથીરે, ભમરીનું પદ થાય. સુગુરા૦ ૧
સુસંગતથી ગુણ વધેરે, દોષો દૂરે જાય;
ભ્રાન્તિ ભ્રમણા સહુ ટળેરે, સત્યરૂપ પ્રગટાય. સુગુરા૦ ૨
ભ્રમણામાં દુનિયા ફરેરે, માને દુઃખમાં સુખ;
સ્વપ્ન સુખડી ભક્ષતાંરે, ક્યાંથી ? ભાગે ભુખ. સુગુરા૦ ૩
યથામતિ રૂચિથકીરે, જેવી સંગત થાય;
તન્મયવૃત્તિ કેરથીરે, શુદ્ધજ્ઞાન ન ગ્રહાય. સુગુરા૦ ૪
દુર્લભ દેવારાધનારે, દુર્લભ સદ્‌ગુરૂ સેવ,
સદ્‌ગુરૂ સેવન ભક્તિથીરે, પામો અમૃત મેવ. સુગુરા૦ ૫
જેની જેવી યોગ્યતારે, તેવો આપે બોધ;
બુદ્ધિસાગર સેવીએરે, સદ્‌ગુરૂની કરી શોધ. સુગુરા૦ ૬

(વિજાપુર)

" परघर भटकत सुख न स्वामी "–पद.

(૧૯)

(સોવે સોવે સારી રૈનગુમાઈ–એ રાગ.)

પરઘર ભટકત સુખ ન સ્વામી, વિનતિ ધાર સુજ અંતર્યામી,
પરઘર—
કાલ અનાદિ ભટક્યો વ્હાલમ, સ્વપ્નામાં પણ સુખ ન દીઠું,
અશુદ્ધપરિણતિ કારજ એ સહુ, ભ્રાન્તિથી મનમાને મીઠું. પ૦
લાગ અનાદિ પડયો નહીં છુટે, નિર્મલ નિજધન ચોરો લુટે,
આત્મિક સહજ સ્વભાવે પાવે, ચેતન શક્તિ સહજ વિખુટે. પ૦
ક્ષાયિક પઞ્ચક લબ્ધિ ભોગી, યોગી પણ જે સહજ અયોગી,
સ્થિતિ સાદિ અનન્ત વિલાસી, આવિર્ભાવે શુદ્ધ પ્રકાશી. પ૦

ધ્યાતાં નિર્મલ ધ્યાન પ્રભાવે, નિજઘર સાહિબ ક્ષણમાં આવે;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, ધ્યાનાનન્દી પદ નિજગાવે. ૫૦
(વિજાપુર)

" अवधूत अनुभव पद कोइ रोगी. "–पद.

(૨૦)

અવધૂત અનુભવ પદ કોઈ રોગી, દૃષ્ટિ અન્તર્ જસ જાગી. અ.
જલ પંકજવત્ અન્તર્ ન્યારા, નિદ્રા સમ સંસારા;
હંસ ચચ્ચુવત્ જડચેતનકું, ભિન્ન ભિન્ન કર ધાર્યા. અવ૦ ૧
પુદ્ગલ સુખમેં કબહુ ન રાચે, ઔદયિક ભાવે ભોગી;
ઉદાસીનતા પરિણામે તે, ભોગી નિજધન યોગી અવ૦ ૨
ક્ષાયોપશમિક ભાવ મતિશ્રુત, જ્ઞાને ધ્યાન લગાવે;
આપહિ કર્ત્તા આપ અકર્ત્તા, સ્થિરતાએ સુખ પાવે. અવ૦ ૩
કારક પટ પટ અન્તર ટાળે, પરપરિણતિકું રોધે;
બુદ્ધિસાગર ચિન્મય ચેતન, પરમાતમ પદ શોધે. અવ૦ ૪
(વિજાપુર)

" सुख दुःख भोगववां जीव पडे. "–पद.

(૨૧)

(અર જીવ ગીતને ટકરના કરે એ ગામ.)

સુખ દુઃખ ભોગવવા જીવ પડે, કર્યું તે ક્ષણમાં આવીને અડે,
ધનાર હાથ ને બાથ અગ્નિપર જેમ, ગજેન્દ્ર કાદુ ગળે,
કર્મની ધારા મનમુંઝાં જાણે, ક્ષમાથી જુદા ફરે કર્યું૦ ૧
કનક કોટિ પ્રેમ કરતા, કોઈક દીપ સંચરે
વસુભૂમાદિ નેશી જાતા, અવ પન્થમાં મંડે કર્યું૦ ૨
એક પિતાના પુત્ર એને, જનની નાથે જણ્યો,
એક નિરક્ષર મૂર્ખ રહેવે, જ્ઞાની જગ એક ભણ્યો. કર્યું૦ ૩
આમ્ર કેરી સુખ લેવા, કેટક ઝાડે ચડે;
આયુષ્ય અવધિ આવી હોય તો, પતકમાદિ પડે. કર્યું૦ ૪

થનાર હોય તે થાય છૂટવા, ચિત્તને સ્થપના કરે;
બુદ્ધિસાગર આત્મબોધને, ગતિ નિજ ચાહના કરે. ટેકુ૦ ૫
(વિજાપુર.)

" नहि अलख लख्या कदि जावेरे. "–पद.

(૨૨)

નહિ અલખ લખ્યા કદિ જાવેરે, કોઈ અનુભવી મનમેં ભાવે;
મન વાણી કાયાસેં ન્યારા, નિરાકાર નિર્ધારા;
જાતિ લિંગ વચન નહિ જાસે, મોહિ સાહિબ દિલપ્યારારે. કો૦ ૧
સ્યાદ્વાદ સત્તાસે પૂરા, કોઈ ન વાને અધૂરા;
કાયરસેં તે રહેવે દૂરા, પામે ચિદ્ઘન જન કોઈ શૂરારે. કોઈ૦ ૨
ભેદ જ્ઞાન રવિ અન્તર પ્રગટે, મોહ તિમિર સહુ વિઘટે;
આતમ તે પરમાતમ રૂપે, ઇયળ ભૃંગ જયું ચટકેરે. કોઈ૦ ૩
સદ્ગુરૂ સંગે અમૃત પામી, રોગ શોગ સહુ વામી;
બુદ્ધિસાગર નિર્ભય બેઠો, ધ્યાને સદા નિનામીરે. કોઈ૦ ૪
(વિજાપુર.)

" साधु भाइ अलख निरञ्जन सोऽहं "–पद.

(૨૩)

સાધુ ભાઈ અલખ નિરંજન સોઽહં.
પરદ્રવ્યભૂતસે ન્યારા વર્તે, પૂછો અન્તર કોઽહં સાધુ૦ ૧
રૂપાતીત સ્વરૂપી પરગટ, રૂપારૂપ પ્રકાશી;
સહજ સ્વભાવે સમતા સારી, અત્યાનંદ વિલાસી સાધુ૦ ૨
સબ રૂદ્ધિ ઘટ અંતર તેરા, ખોજત મિટત અંધેરા,
અગમપંથકા વાસી હંસા, સ્યા માને જગ મેરા. સાધુ૦ ૩
અનેકકું એકમાહિ સમાવી, સ્થિર દૃષ્ટિથી ધ્યાવે;
નિર્મલ નિર્ભય નિશ્ચય નિરખી, આપોઆપ સુહાવે. સાધુ૦ ૪
એક મિથ્યા તમ સબકું છાંડયા, દુર્ઘટ ઘાટ ઓળંઘી,
બુદ્ધિસાગર નિર્ભય બેઠો, સમતાનંદ તરંગી સાધુ૦ ૫
(વિજાપુર.)

"साधुभाइ ध्यान समाधि वरीजे"—पद.

(२४)

સાધુભાઈ ધ્યાન સમાધિ વરીજે, આત્મ સમાધિ પાકર પ્રેમે, ભવ જલધિકું તરીજે. સાધુ० १
અસંખ્ય પ્રદેશી આપોઆપે, સ્થિર ઉપયોગે ભાસે;
સ્વપ્નદશાસમ સંસારે તબ, મનડું કબહુ ન વાસે. સાધુ० २
બાહિર્ વાસકું ત્યાગી અન્તર્, શુદ્ધ વાસમાં વસીએ;
અખેદ પ્રવૃત્તિ નિર્લયરૂપે, કરતાં લેશ ન ખસીએ. સાધુ० ३
અનુભવ દર્શન દશા પામી, વીર્યોલ્લાસ વિકાસે;
સહજ સ્વરૂપ રૂપારૂપી, જ્ઞાતાજ્ઞેય પ્રકાશે. સાધુ० ४
જ્યોં લોં અંતર્ તત્ત્વ ન ધ્યાવે, ત્યાં લોં સુખ નહિ પાવે;
અંતર્ શોધી ખોધી પદ નિજ, સત્યાનન્દ કહાવે. સાધુ० ५
નામ યોગથી કાજ ન સીજે, સું સાહિબ કયું રીઝે;
સદ્‌ગુરૂસંગે રહીએ નિશદિન, અનુભવ પ્યાલા પીજે. સાધુ० ६
ષટ્ દર્શનકા ઝઘડા ભેદી, થાવે ચિદ્‌ઘન વેદી;
છેદી કર્માષ્ટકકા ઝઘડા, કબહુ ન હોવત ખેદી. સાધુ० ७
બૂઝો પૂજો આતમ પદકું, ભોગી પણ તે અભોગી;
બુદ્ધિસાગર શિવપદ સાધે, તો નિશ્ચયથી યોગી. સાધુ० ८
(પ્રદર.)

"साधुभाइ समय सुधारस पीजे"—पद.

(२५)

સાધુભાઈ સમય સુધારસ પીજે, અન્તર્ આતમ હીરો પરખી, સુખકર તેહ ગ્રહીજે સાધુ० १
શુદ્ધ સ્વરૂપી રૂપારૂપી, નિત્યાનિત્ય વિલાસી;
પર પુદ્‌ગલથી ન્યારો વર્તે, લોકાલોક પ્રકાશી સાધુ० २
અન્તર્ અખય ખજાનો ભારી, વર્તે છે સુખકારી
લક્ષ્ય લગાવી લેવો ભાઈ, સમજો નરને નારી. સાધુ० ३

વેદક આતમ પણ નહિ વધ્યા, અનુભવ અન્તર્ ધારો,
ખેલે આતમ આપ સ્વભાવે, તો હોવે ભવપારો. સાધુ૦ ૪
જો સમજે તો સમજી લેને, મળિયું ઉત્તમ ટાણું,
જેવું ઉત્તમ ષડ્રસ ખાણું, તેવું શિવ વહુ આણું, સાધુ૦ ૫
નિજ પદવાસી તું વિશ્વાસી, છે તું ગુણગણ રાશિ;
બુદ્ધિસાગર આતમ ધ્યાને; ઝગમગ જ્યોતિ વિલાસી સાધુ૦ ૬
(ઈડર)

" एणीपेरे ध्यान धरीजे घट अन्तर् "-पद.

(૨૬)

એણીપરે ગોરડી ધે નર માંહિલા એણીપરે એ રાગ
એણીપેરે ધ્યાન ધરીજે ઘટ અન્તર, એણીપેરે ધ્યાન
ધરીજેરે-હેજી.
મનકર વશમે ને તનકર કબજે, આતમરૂપ સમરીજેરે હેજી;
આસન મારી આશા મારી, સમતાભાવ વરીજે. ઘટ૦ ૧
સ્થિર ઉપયોગ કરી ધ્યાવો નરમાંહિલા, ચિત્ત પરમાં નવી દીજેરે હેજી.
અસંખ્યપ્રદેશી પરમાતમ સો, પોતાનાપર રીઝે. ઘટ૦ ૩
જિન કેમ દીન થાય શું નિજ પદ તજ, ઝગમગજ્યોતિજગાવેરે હેજી.
બુદ્ધિસાગર નિર્ભય દેશી, સમજે તે નર પાવે. ઘટ૦ ૩
(ઈડર)

" एणीपेरे प्रभु समरीजे घट अन्तर् "-पद.

(૨૭)

(રાગ-ઉપરનો.)

એણીપેરે પ્રભુ સમરીજે ઘટ અન્તર્, એણીપેરે પ્રભુ
સમરીજેરે હેજી;
ક્રોધ કપટ કળિયાથી અળગા, રાગ દ્વેષ દૂર કીજેરે, હેજી;
વાળી ચિત્ત પરમાંથી પ્રેમે, અન્તર્ સુરતા દીજે. ઘટ૦ ૧
અલખ અરૂપી અજરામર હરદમ, સમરતાં દિલ ઉજીયારીરે, હેજી;
ધ્યાન કરંતાં ત્રિભુવન સાહિબ, આપે શિવસુખ બારી, ઘટ૦ ૨

અનુક્રમે યોગાભ્યાસ કરીને, જીવ શિવરૂપતા પાવેરે, હેજી;
બુદ્ધિસાગર સમજે તેને, ભવ ભ્રમણા દૂર જાવે. ઘટ૦
(ઈડર)

" गुरु विना कोइ तत्त्व न पावेरे."—पद.

(२८)

ગુરૂ વિના કોઈ તત્ત્વ ન પાવેરે, ભટકત ભટકત દેશોદેશે;
જ્યાં ત્યાં ગુરૂની બુદ્ધિ ધારી, વન્દન કરવા દોડે;
નીચ કુગુરૂનો સંગ કરીને, ફોગટ માથું ફોડે. ગુરૂ૦ ૧
ધોળું તેટલું દૂધ ગણીને, નિજબુદ્ધિથી ચાલે
આક ગોદુધ ભેદ ન જાણે, ચાલે હાક ડમાલે. ગુરૂ૦ ૨
અન્તર્ તત્ત્વ વિના જગ મૂઢા, ગુરૂનું નામ ધરાવે;
ભોળાજન ભરમાવી પોતે, દોડી દુર્ગતિ જાવે. ગુરૂ૦ ૩
સદ્ગુરૂ શ્રદ્ધાવણ આ જગમાં, કદિ ન આવે પારો;
જ્યાં ત્યા જાવે ત્યા તે તેવો, એ મૂરખનો ધારો. ગુરૂ૦
આતમજ્ઞાની સદ્ગુરૂજીના, ધરો મનમાં વિશ્વાસો;
બુદ્ધિસાગર આપસ્વભાવે, થાવે સદ્ગુરૂ દાસો. ગુરૂ૦ ૫
(વિજાપુર)

" दुनिआ छे दिवानीरे. "—पद.

(२९)

(રાગ ધીરાનો)

દુનિયા છે દીવાનીરે, તેમા શુ તું ચિત્ત ધરે,
જોને જરા જાગીરે, માયામાં મુંઝી શાને મરે; દુનિયા૦
દુનિયાદારી દુઃખ કરનારી, દષ્ટિ ફેરે ફેર.
જેવી દષ્ટિ તેવો તું છે, સમજે નહિ તો અન્ધેર;
માયાના બાંધ્યા જીવોરે, કારજ કાજે કરગરે. દુનિયા૦ ૧
દુનિયા જીતી નહિ જીતાશે, તેમાં રાખે ચિત્ત,
જશ અપજશમાં મનજો વર્તે, તો નહિ થાય પવિત્ત;
જગતભાન ભૂલેરે, કારજ સહુ સહેજે સરે. દુનિયા૦ ૨

ઘડીમાં રાતો ઘડીમાં પીળો, દુનિયા કેરો ખેલ,
પોતાને સારો કોઈ કહેવે, કોણ કરે નહ તેલ;
સમજીને તો ચેતવુંરે, કરો જેવું તેવું ભરે. દુનિયા૦ ૩
સ્વપ્ન જેવી દુનિયાદારી, દર્પણમાં મુખ છાય,
આત્મબિન્દુ પુદ્ગલમાં પેઠે, સુખ કદાપિ ન થાય;
સમજો સમજુ પ્રાણીરે, ચિદઘનથી શાન્તિ વરે. દુનિયા૦ ૪
જેથી ન્યારો ચિદ્ઘન પ્યારો, અન્તર આતમ દેખ,
પરમાતમ પરગટ પોતે તું, શુદ્ધ ધ્યાને દેખ;
બુદ્ધિસાગર સમજીરે, ચાલો ચિદાનન્દ ઘરે. દુનિયા૦ ૫

(પેથાપુર.)

“अनुभवी आवोरे.”-पद.

(૩૩)

(રાગ ધીરાનો)

અનુભવી આવોરે, અનુભવ વાત કહો,
આનન્દ બહુ આવીરે, દેખાડો શિવમાર્ગ ખરો;
પરમ નયમુખી આતમ જોતાં, આતમ નાવે હાથ;
બાહિર્ નયથી આતમ જોતાં, ભૂલ્યો ત્રિભુવન નાથ.
આપની મોંઘ આવીરે, તેને હવે અપહરો. અનુભવી૦ ૧
ભૂલ્યો ભમ્યો ભવમાં ભારે, ખરે દિવસ અન્ધાર.
અન્ધારે અથડાયો ત્યાં ત્યાં, લાખ ચોરાશિ મઝાર;
આટો અવળો ફેરવ્યોરે, વિનતી દિલ ધરો. અનુભવી૦ ૨
ખાવું પીવું મન નહીં ભાવે, સમજુ તેનું મૂળ,
તુજ મન કોઈ ન તુમ વિણ જાણે, એ અન્તરનું શૂળ;
શરણ હારી આવ્યોરે, કારજ તુજ કો ન સર્યો. અનુભવી૦ ૩
જ્યાં ત્યાં જોઈ જોયું તુજને, વિરહ જાણે તુજ;
તુજ વિણ મન્દિર સૂનું લાગે, ઘટે ન કોઈજન સુઝ;
બુદ્ધિસાગર કહેવોરે, આવાને હું હાથ ધર્યો. અનુભવી૦ ૪

અનુભવીએ અનુભવ આપ્યો, અન્તરનયણે દેખ,
બુદ્ધિસાગર અગમ પન્થમાં, સરખા આતમ લેખ;
સદ્ગુરૂના સઙ્ગેરે, મુક્તિ સુખ સહેજે વરો. અનુભવી૦ ૫
(પેથાપુર)

"अज्ञानी अथडाणारे."—पद.

(३१)

અજ્ઞાની અથડાણારે, સત્ય નવી સમજી શકે;
પોતની હઠ પકડીરે, મનમાને તેવું બકે; અજ્ઞાની૦
સત્ય ન શોધ્યું અન્તર્ નયણે, જડમાં માને ધર્મ;
ધર્મ મર્મનો ખ્યાલ કરે નહિ, બાંધે ઉલટાં કર્મ;
અન્ધારૂં અજવાળેરે, કહો કેમ ટકી શકે. અજ્ઞાની૦ ૧
જાનડીયા જેમ વર વિન તેમ, જ્ઞાની વિના ગ્રન્થ;
નાક વિના જેમ મુખ ન શોભે, અનુભવી વિણ તેમ પન્થ;
છીપ રૂપા જેવીરે, આઘેથી જોતાં ચકચકે. અજ્ઞાની૦ ૨
આપમતિ ત્યાં યુક્તિ ખેંચી, મતની તાણાતાણ,
કરતા કર્મ વધારે લોકો, સાતનયોના અજાણ;
જ્ઞાનીની આગળ આવીરે, કહો કેમ કરી ટકે. અજ્ઞાની૦ ૩
ભૂલ્યો કહેતાં ભૂલ ન ભાગે, પ્રગટે જો ઘટજ્ઞાન,
ત્યારે ભ્રમણા ભ્રાન્તિ ભાગે, આવે આતમ જ્ઞાન;
બુદ્ધિસાગર બોધેરે, અન્તર્ સૂર ઝગમગે. અજ્ઞાની૦ ૪
(પેથાપુર.)

"ज्ञानीनी सङ्ग सारीरे."—पद.

(३२)

રાગ ઉપરનો.

જ્ઞાનીની સઙ્ગ સારીરે, સમજજો નરનારી,
જંગમ કલ્પ વલ્લિરે, જ્ઞાનની સઙ્ગ નિર્ધારી,
પત્થર પત્થર રત્ન ન હોવે, સુગે સુગે નહિ દેવ;
ઠામ ઠામ નહિ કલ્પવૃક્ષ ભાઇ, તેમ જ્ઞાની ગુરૂ મેવ,
પાપ પલમાં કાપેરે, દેખાડે શિવપુર બારી. જ્ઞાની૦ ૧

ઘટમાં પરમાતમ દેખાડે, સાધન સુખ ભણ્ડાર,
અનુભવ જ્ઞાને સ્થિરતા આપે, ભવ સાગરના પાર;
વાસનાવિષ વારીરે, આપે પદ અનહારી. જ્ઞાની૦ ૨
પાર્શ્વમણિથી પણ અધિકાતા, જ્ઞાની સદ્ગુરૂ સન્ત,
અર્પે આતમરૂપ બરાબર, કરી મિથ્યાત્વનો અન્ત;
મિથ્યા દેવ વારીરે, શુદ્ધ પદે ચિત્ત ધારી. જ્ઞાની૦ ૩
મહાતીર્થ મહાદેવ મહેશ્વર, કરો જ્ઞાનિની સહું;
આપોઆપ સ્વરૂપે વર્તો, પામી અનુભવ રહું;
બુદ્ધિસાગર બોધીરે, અન્તર પદ ઉજિયારી. જ્ઞાની૦ ૪

(પેથાપુર.)

"पत्थरना नावे बेशीरि."—पद.

(૩૬)

રાગ ઉપરનો.

પત્થરના નાવે બેશીરે, તરનાર કેણીપેરે તરે,
તેલ આશા રેતીરે, પીલે કહો કેમ સરે;
જલ વલોવે માખણ અર્થે, તેનો નિષ્ફલ જાય,
અજ્ઞાનિકુગુરૂની સેવું, તત્ત્વ કશું ન જણાય;
અન્ધાને દોર્યા અન્ધેરે, કામ કેણીપેરે કરે. પત્થર૦ ૧
બાવળીયાને બાથ ભરો પણ, સરે ન કાર્ય લગાર,
કુંદાની કદિ પાન ન બનશે, ખર લીંડે પાપડખાર.
એવને તમે જોજોરે, કુગુરૂઓ ધરોધરે. પત્થર૦ ૨
ખારા જલથી તૃષા ન ભાગે, કુચાથી ભાગે ભુખ,
જુઓ વિચારી મનમાં સમજુ, ઉલટું થાવે દુઃખ;
સરેલ શાની સેર્ગુરે, કહો કોઇ કેમ સુધરે. પત્થર૦ ૩
આતમ કર્મ સ્વરૂપ ન જાણે, કારણ કાર્ય સ્વરૂપ,
ગુણ પર્યાય દ્રવ્ય નહિ જાણે, તે શું ટાળે ભવ ધૂપ;
તાડ વૃક્ષ છાયારે, તાપ કેવી રીતે હરે. પત્થર૦ ૪

ભિક્ષુક ઘરમાં હસ્તિ બાંધ્યો, ખાવે શું ખોરાક,
બુદ્ધિસાગર એણીપેરે બોલે, કુગુરૂ છે નાપાક;
સુગુરૂને સેવેરે, પઞ્ચમીગતિ પ્રાણીવરે. પત્થર૦ ૫
(પેથાપુર.)

"तत्त्व स्वरुपी अलख ब्रह्म तुं."–पद.

(૩૮)

તત્ત્વ સ્વરૂપી અલખ બ્રહ્મ તું, પરમાતમ પરગટ પોતે;
ઘટમાં વસીયો માયાવશથી, જડમાં નિજને શું ગોતે. તત્ત્વ૦ ૧
અજરામર અવિનાશી અરૂપી, આંખ મિંચકર અવધારો;
રટના અવિહડ પદની લાગે, તો હોવે ઘટ ઉજિયારો. તત્ત્વ૦ ૨
અવિચલ અસંખ્ય પ્રદેશી આતમ, ચિદ્‌ઘન ચેતન તું ન્યારો;
નિત્યાનિત્ય સ્વરૂપી જ્ઞાતા, અનેકાન્તમત નિર્ધારો. તત્ત્વ૦ ૩
પરમેશ્ચિમય પરગટ પોતે, સમજ સમજ આતમદેવા;
બુદ્ધિસાગર પ્રેમ ભાવથી, કરવી તેની દિલ સેવા. તત્ત્વ૦ ૪
(ઈડરગુફા.)

"प्रभुजी तुम दर्शन सुखकारी."–पद.

(૩૯)

પ્રભુજી તવ દર્શન સુખકારી, તવ દર્શથી આનન્દ પ્રગટે,
જગજન મઙ્ગલકારી. પ્રભુજી૦ ૧
તપ જપ કિરિયા સંયમ સર્વે, તવ દર્શનનેમાટે;
દાન ક્રિયા પણ તુજ અર્થે છે, મળતો નિજઘર વાટે. પ્રભુજી. ૨
અનુભવ વિણુ કથની સહુ ફીકી, દર્શન અનુભવ યોગે;
ક્ષાયિકભાવે શુદ્ધ સ્વભાવે, વર્તે નિજગુણ ભોગે. પ્રભુજી૦ ૩
દેશ વિદેશે ઘરમાં વનમાં, દર્શન નહિ પામીજે;
દર્શન દીઠે દૂર ન મુક્તિ, નિશ્ચયથી સમજીજે. પ્રભુજી૦ ૪
ચેતન દર્શન સ્પર્શન યોગે, આનન્દ અમૃતમેવા;
બુદ્ધિસાગર સાચો સાહિબ, કીજે ભાવે સેવા. પ્રભુજી૦ ૫
(અમદાવાદ.)

"स्वप्न जेवी दुनियादारी."–पद.

(૪૦)

અજપાજાપ ગુરૂના ચાલી—એ રાગ.

સ્વપ્ન જેવી દુનિયાદારી, કદિ ન તારી થનારી;
દૃષ્ટિ ખોલીને દેખો હંસા, મિથ્યા સહુ જગની યારી. સ્વપ્ન. ૧
દર્પણમાં પ્રતિબિમ્બ નિહાળી, શ્વાન ભ્રાન્તિથી બહુ ભસ્યો;
જાળીમાયા જૂઠી કાયા, ચેતન તેમાં બહુ ધસ્યો. સ્વપ્ન. ૨
નિજ છાયા કૂપજળમાં દેખી, કૂદી કૂપે સિંહ પડ્યો;
પર પોતાનું માની ચેતન, ચાર ગતિમાં રડવડ્યો. સ્વપ્ન. ૩
છીપોમાં રૂપાની બુદ્ધિ, માની મૂરખ પસ્તાયો;
જડમાં સુખની બુદ્ધિ ધારી, જ્યાં ત્યાં ચેતન બહુ ધાયો. સ્વપ્ન. ૪
કુટુમ્બ કબીલો મારો માની, કીધાં કર્મો બહુભારી;
અન્તે તારૂં થશે ન કોઈ, સમજ સમજ મન સંસારી. સ્વપ્ન. ૫
જન્મ્યા તેતો જરૂર જાશે, અહીંથી અન્તે પરવારી;
સમજ સમજ મન ચેતન મેરા, બુદ્ધિસાગર નિર્ધારી. સ્વપ્ન. ૬

(અમદાવાદ.)

"अलख अगोचर निर्भय देशी."–पद.

(૪૧)

રાગ પૂર્વનો.

અલખ અગોચર નિર્ભય દેશી, સિદ્ધ સમોવડ તું ભારી;
અનુભવ અમૃત ભોગી હંસા, અકલગતિ પ્રભુતા તારી. અલખ. ૧
અસંખ્ય પ્રદેશે દૃષ્ટિ દેઈ, શ્વાસોશ્વાસે ઘટ જાગો;
સ્થિરતા સમતા લીનતા પામી, દૂરે પરપરિણતિ ત્યાગો. અલખ. ૨
ભેદજ્ઞાનથી ભાવો ભવિકા, આતમ રત્નત્રયી સ્વામી;
અભેદ દૃષ્ટિ અન્તર્ લક્ષી, થાવો શિવપદ સુખરામી. અલખ. ૩
સામ્યદશા પૂરણ જસ હોવે, આતમ ધ્યાને મન લાગે;
બુદ્ધિસાગર ધન્ય નરા જગ, પ્રભુમાં સન્તો દિલરાગે. અલખ. ૪

(અમદાવાદ.)

"एवुं स्वरुप विचारो हंसा."–पद.

(૪૨)

રાગ પ્રભાતિયાલ,

એવું સ્વરૂપ વિચારો હંસા, ગુરૂતમ શૈલી ધારીરે. એવું.
પુદ્ગલ રૂપાદિકથી ન્યારો, નિર્મલ સ્ફટિક સમાનોરે;
નિજ સત્તા ત્રણ કાલે અખણ્ડિત, કબહુ રહે નહિ છાનોરે. એવું. ૧
ભેદજ્ઞાન સૂર ઉદયે જાગી, આતમ ધંધે લાગોરે;
સ્થિર દષ્ટિ સત્તા નિજ ધ્યાયી, પર પરિણમતા ત્યાગોરે. એવું. ૨
કર્મ બન્ધ રાગાદિક વારી, શક્તિ શુદ્ધ સમારીરે;
ઝીલો સમતા ગંગા જલમાં, પામી ધ્રુવની તારીરે. એવું. ૩
નિજગુણરમતો રામ થયો જબ, આતમારામ કહાયોરે;
બુદ્ધિસાગર શોધ્યો ઘટમાં, નિજમાં નિજ પરખાયોરે. એવું. ૪

(અમદાવાદ.)

"परमपद परखेतो सुख मळे."–पद.

(૪૩)

પરમપદ પરખેતો સુખ મળે, અનાદિ દુઃખની ભ્રાન્તિ ટળે;
શુદ્ધ રૂપે ભળે ચેતના, નિજધન નિજમાં મળે,
સાધ્યલક્ષી આતમા થઈ, અકલપદો નિજ કળે. પરમ ૧
ત્યાગી થઈને ત્યાગો તે તુ, અવસર આવ્યો ફળે,
બુદ્ધિસાગર જાગતાં ઘટ, કર્મનુ શું વળે. પરમ ૨

(વિજાપુર.)

"वीर प्रभु व्हालारे मारा."–स्तवन.

(૪૪)

વીર પ્રભુ વ્હાલારે મારા, લાગે મનમાં અતિશય પ્યારા. વીર.
ત્રિશલા નન્દનરે જ્ઞાની, પાંત્રીશ ગુણથી શોભે વાણી. વીર. ૧
દુનિયાદારીરે ત્યાગી, આતમ ગુણથી પ્રીતિ લાગી. વીર.
ત્રીશે વર્ષેરે દીક્ષા, લીધી જગજન કરવા શિક્ષા. વીર. ૨

કેવલ કમલારે પામ્યા, જન્મ જરાદિક દુઃખડાં વામ્યા. વીર.
બુદ્ધિસાગરરે સેવા, ભાવે કરતાં શિવ સુખ મેવા. વીર. ૩
(અ. દ. બ.)

"माया न मूरख तारिरे."–पद.

(૨૫)

માયા ન મૂરખ તારીરે, શું માને મારી મારી;
મારી મારી કરતાં તારી, ઉમર સહુ પરવારીરે.
માયા ન તારી. માયા.
રાવણ સરખા રાજા ચાલ્યા, ચાલ્યા રંક ભીખારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
જેની હાકે ધરણી ધ્રુજે, તે પણ ચાલ્યા હારીરે.
માયા ન તારી. માયા. ૧
રહાપણના દરિયામાં ડુબી, શિરપર ધૂળી ડારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
કપટ કળામાં કાળો થઇને, મારી પેટ કટારીરે
માયા ન તારી. માયા. ૨
નિર્દય નફ્ટ નાગો થઇને, કીધી ચોરી જારીરે.
માયા ન તારી. માયા.
દગા પ્રપન્ચો પાખણ્ડ માંડી, દોડ્યો નરકની બારીરે
માયા ન તારી. માયા. ૩
અભિમાનના તોરે ડુબી, વાત કરી તકરારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
વાત વાતમાં લડી પડ્યો તું. ધર્મ ન હૃદયે ધારીરે.
માયા ન તારી. માયા. ૪
નિન્દામાં નિશદિન શૂરો થઈ. દોષ કર્યા તે ભારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
સન્તની સઙ્ગત કરી ન કીધી, પાપીથી પ્રીતિ પ્યારીરે
માયા ન તારી. માયા. ૫

લાલચુ લમ્પટ લુચ્ચો બની તેં, કરી કુસઙ્ગી યારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
ભજન પ્રભુનું ભૂલી તેંતો, ધર્મિસંગ નિવારીરે.
માયા ન તારી. માયા. ૬
જ્ઞાનની વાત ન મનમાં ગમતી, પ્યારી ઘેબર ધારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
ફોગટ મમતામાં ફુલીને, ઉમર આખી હારીરે.
માયા ન તારી. માયા. ૭
ચેતો ચેતો ચિત્તમાં ચટપટ, સમજો નરને નારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
આંખ મિંચાએ કશું ન હાથે, જાવું સૌ વિસારીરે.
માયા ન તારી. માયા. ૮
કરજો પરમારથથી પ્રીતિ, ગુરૂ સેવા ઉપગારીરે;
માયા ન તારી. માયા.
બુદ્ધિસાગર ધર્મીજનની, હું જાઉ બલિહારીરે.
માયા ન તારી. માયા. ૯
(અમદાવાદ)

"परखीने लेजो नाणुंरे."–पद.

(૪૬)

પરખીને લેજો નાણુંરે, આ આવ્યું ઉત્તમ ટાણું;
ટૂં ટૂં કરતાં તુરત વારમાં, આવે જમનું આણુંરે. પરખીને. ૧
હું હું કરીને હસતાં આવ્યું, પરભવનું પસ્તાનુંરે, પરખીને.
ફૂલણ ફાંફાં મારે શું તું, પડતું રહેશે ભાલુંરે. પરખીને. ૨
શું મસ્તાનો થઈને મ્હાલે, ચાટ્યા લાખ નવાણુંરે. પરખીને.
મોહમાયાના વશમાં થાતાં, પડ્યું ઝાઝમાં કાણુંરે. પરખીને. ૩
માથે કાળ ઝપાટો વાગે, ઉઘણ શું ઉઘાલુંરે. પરખીને.
થાતાં એદી આળસનો તું, નર્કનું પામે ન્હાલુંરે. પરખીને. ૪

પ્રભુને પ્રેમે હરિ ન ભજ્યાં, દુઃખ વાદળ પથરાણુંરે. પરખીને.
જન્મ જરાનાં દુઃખડાં ટાળે, તો તને જોગી જાણુંરે, પરખીને. ૫
હાહા કરતાં વયોગાળે, આત્મિકધન ભૂલાણુંરે, પરખીને.
બુદ્ધિસાગર ચેતો ચેતન, અન્તર્ ચાવો ગાણુંરે. પરખીને. ૬

(અમદાવાદ.)

"जागो जोगी अलख स्वरुपी."–पद.

(૪૩)

રાગ મરાઠી સાખી.

જાગો જોગી અલખ સ્વરૂપી, પૂર્ણાનન્દ વિલાસી;
નિજપદમાંહિ વાસ તમારો, જ્ઞાતા જ્ઞેય પ્રકાશી,
ખેલો આતમરે અવસર આવ્યો સારો,
જુગો જુગ તુંહિ મન પ્યારો–ખેલો૦ ૧
ચિદ્ઘન શુદ્ધ સ્વરૂપે સોહે, મુનિજનના મન મોહે;
દિનમણિ ત્રણ ભુવનમા તું છે, પોતે પોતાને ઓહે ખેલો૦ ૨
અન્તર્ ધન પરખીને તારૂં, સ[illegible] જે સ[illegible]
તન્મય વિશ્વાસી થા તેનો, પ્યા[illegible] જે પ્યા[illegible] ખેલો૦ ૩
ભૂલી દુનિયાના ડહાપણને, [illegible]
ઉંઘીશ નહિ તું અગમપન્થમ, [illegible] છે [illegible] ખેલો૦ ૪
હાથે નહિ તે સાથે કેનુ, અદ્ભુત [illegible]
પામ્યા અનન્તા પામે તેને તે પદ[illegible] ખેલો૦ ૫
ચિન્તામણિ નિર્ધનના હાથે, [illegible]
માનો મનમા જે તે આવ્યુ પરભવ [illegible] ખેલો૦ ૬
ચઉટામાં મીસરી વેરાણી, કીડી કણાથી [illegible]
કુંજર તેને ગ્રહી ચકે નહિ, [illegible] પાવે ખેલો૦ ૭
જેના માથે સદ્ગુરૂ નહિ છે, નગુરા [illegible]
બુદ્ધિસાગર આત્મ ઉજાગર, સદ્ગુરૂ [illegible] તારે ખેલો૦ ૮

(પેથાપુર.)

"अरे जीव पामर प्राणी रे."–पद.

(૪૮)

અરે જીવ પામર પ્રાણીરે, તારૂં કદિ ન કોઈ થાશે;
સ્વારથનું સગપણ જગમાં સૌ, જ્ઞાની એમ પ્રકાશે. અરે૦ ૧
સાંજસમે જેમ પંખી ટોળું, ભેગું બેઠું ભાવે;
વ્હાણું વાતાં નિજનિજ પંથે, એકલડાં સહુ જાવે. અરે૦ ૨
સંધ્યાની વાદળીઓ જેવું, જૂઠું માયા જાણું;
તેમાં રખડી મરતાં નાહક, સાર કશો નહિ આણું. અરે૦ ૩
ખોટું મોટું કરીને માન્યું, રહે ન અન્તે છાનું;
અલખ ખલકમાં સાચો સમજી, ઝાલો તેહનું બાનું. અરે૦ ૪
નરભવ દુર્લભ પ્રાણી પ્રેમે, કર પરમાતમ પ્રીતિ;
સાચો સાહિબ સત્ય સુઝાડે, ટાળે ભવ ભય ભીતિ. અરે૦ ૫
ખટપટ લટપટ ઝટપટ ત્યાગી, પરમાતમને ધ્યાવો;
બુદ્ધિસાગર શાશ્વત સુખડાં, સહેજે સન્તો પાવો. અરે૦ ૬

(અમદાવાદ.)

"परम प्रभु घट अन्तर्मां भावो."–पद.

(૪૯)

પરમ પ્રભુ ઘટ અન્તર્મા ભાવો, ગાવો ધ્યાવો વધાવો. પરમ૦
પિણ્ડે પરમાતમ વસિયા તસ, પૂજા શુદ્ધ રચાવો;
સમતા જલથી પ્રક્ષાલો વિભુ, તન્મય ત્યાં થઈ જાવો. પરમ૦ ૧
ભાવ દયા ચંદનથી અર્ચો, સદ્‌ગુણ પુષ્પ ચઢાવો;
ક્ષાયિક સમકિત ધૂપ કરો વળી, જ્ઞાન દીપક પ્રગટાવો. પરમ૦ ૨
ક્ષાયિક ચરણનો સ્વસ્તિક કરીએ, અનુભવ નૈવેદ્ય ધરીએ;
આવિર્ભાવે આત્મિક ગુણફળ, ધરતાં મંગલ વરીએ. પરમ૦ ૩
સામગ્રી પૂજનની પામી, પૂજો અન્તર્યામી;
પૂજક પૂજ્યપણું પ્રગટાવી, હોવે ચિદ્‌ઘન સ્વામી. પરમ૦ ૪
ગુણસ્થાનક ચોથું પામીને, લ્યો પૂજનનો લ્હાવો;
બુદ્ધિસાગર પૂજન અર્થે, ન મળે અવસર આવો. પરમ૦ ૫

(અમદાવાદ.)

"गुरुगमथी भाई ज्ञान ग्रहो तुम."—पद.

(૫૮)

ગુરૂપદ.

ગુરૂ ગમથી ભાઈ જ્ઞાન ગ્રહો તુમ, ગુરૂ દેવનાઃ ગુરૂ દીવો,
ગુરૂ આંખોને ગુરૂ છે પાંખો, ગુરૂ ગીતારથ જગ દીવો. ગુરૂ૦ ૧
ગુરૂ કૃપાથી જ્ઞાનજ પ્રગટે, વિઘટે મિથ્યા મત ભારી;
ચિરંજીવજો ગુરૂ ગીતારથ, ભૂલતાં ઐકલી તારી ગુરૂ૦ ૨
દેવ ગુરૂ બે પાસે દેખી, વન્દો કોને પહેલા ભાઈ;
ઉપકારી ગુરૂ વન્દન પહેલું, સન્તજનોએ દિયું બનાઈ. ગુરૂ૦ ૩
ગુરૂને દેખી વન્દન કરવું, નમ્ર વચનને ઉચ્ચરવું;
હાથ જોડીને સુણો દેશના, ગુરૂ વિનયે મનડું ધરવું. ગુરૂ૦ ૪
સમકિત દાયક સદ્ગુરૂ દર્શન, વિધિયે કરજો નરનારી;
પ્રાણાન્તે પણ ગુરૂની આજ્ઞા, લોપો નહિ હિમ્મત ધારી. ગુરૂ૦ ૫
જેના માથે સદ્ગુરૂ નહિ તે, નગુરા દુઃખ લહેશે ભારી;
સેવો ગુરૂને જ્ઞાનજ અર્પે, સમજ સમજ મન સંસારી. ગુરૂ૦ ૬
ગુરૂની ભક્તિ કરજો પ્રેમે, શ્રદ્ધા મન લાવી સારી;
બુદ્ધિસાગર વંદો સદ્ગુરૂ હું જાવુ તસ બલિહારી ગુરૂ૦ ૭

(અમદાવાદ)

"तारो आतमराय."—पद.

(૧)

તારો આતમરાય મહાદેવ [illegible]
કાયામાં મણિ [illegible] મહા૦
આતમ દીઠે [illegible] મહા૦ ૧
સત્ય સનાતન [illegible] મહા૦
જેની શક્તિ [illegible] મહા૦ ૨
જગદીશ્વર જગન્નાથ [illegible] મહા૦
જેની સેવા અમૃત મેવ [illegible] દૂર થાવ મહા૦ ૩

ગુણ પર્યાયનો ધારક ભાજન, સમયે સમયે થાય; મહા૦
પરમાતમ તે નિશ્ચયનયથી, ધ્યાવે તો સુખ પાય. મહા૦ ૪
વ્યવહારે શુદ્ધ વર્તે તર્થે, ક્ષણ ક્ષણમાંહિ સહાય; મહા૦
કારણે કાર્ય મહોદય સિદ્ધિ, બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાય. મહા૦ ૫
(પેથાપુર.)

" मूरख जीवडा कांइ न समज्यो."–पद.

(પર)

રાગ મરાઠી સાખી.

મૂરખ જીવડા કાંઈ ન સમજ્યો, પાપ કીધાં કે ભારી,
તપ જપ દાન ક્રિયાદિક છોડી, કીધી રહેં ચોરી જારી;
હવે ચેતોરે ચિત્તમાં ચતુરવિચારી, છોડી આ દુનિયાદારી. હવે. ૧
કોઇ કોઇની સાથ ન આવે, તન ધન જૂઠ કહાવે;
નાહક મમતા તેમાં રાખી, નરક નિગોદે જાવે. હવે. ૨
કીધાં વાર અનન્તિ સગપણ, લાખચોરાશી ભટકી;
તારૂં તેમાં વળ્યું શું ચેતન, લાલચમાંહિ લટકી. હવે. ૩
માયાનાં વિષ વૃક્ષો વાવે, આવે ફળતો નઠારાં;
પ્યાર કરંતાં જગમાં પરગટ, થયા જનો દુઃખિયારા. હવે. ૪
આતમ તે પરમાતમ દેહે, છે પ્રીતિ તસ સાચી;
આત્મ સમોવડ કોઇ નથી જગ, રહેજે તેહમાં રાચી. હવે. ૫
અલખ પન્થમાં અજબ તમાસા, કોઇ ન કોઇના દાસા;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, ધર આતમ વિશ્વાસા. હવે. ૬
(પેથાપુર.)

" जोई जोईने जोई में लीधुं."–पद.

(૫૩)

રાગ મરાઠી સાખી.

જોઇ જોઇને જોઇ મેં લીધું, મનડું નિશ્ચય કીધું;
દુનિયામાં સ્વાર્થનું સગપણ, કારજ કાંઇ ન સિધ્યું;
મારા આતમરે સત્ય તુંહિ એકીલો, તુંહિ ગુરૂ તુંહિ ચેલો. મા૦ ૧

આ સંસારે જડમાં રાચી, વિષયારસમાં માચી;
ભૂલ્યો ભટક્યો અટક્યો લટક્યો, અણી માયાને સાચી. મા૦ ૨
શોધી શોધીને સારજ કાઢ્યો, સૂત્ર સિદ્ધાન્ત વિચારી;
સત્ય સ્વરૂપી તત્ત્વમસિ તું, નિરાકાર સુખકારી. મા૦ ૩
મન વાણી કાયાથી ન્યારા, ગુણ અનન્તાધારા,
પરમેશ્વર પરગટ પોતે તું, ટળતાં કર્મ વિકારા. મા૦ ૪
અદ્ભુત યોગી નિજગુણ ભોગી, કેવલ જ્ઞાન પ્રકાશી,
અન્તર્ ઘનનો રાજા તું છે, તુજમાં મસ્ત કાશી. મા૦ ૫
સામગ્રી સહુ પામ્યો હંસા, જાપે હવે શું ભૂલી;
બાજીગરની બાજીસમ જગ, અન્ત ધૂળની ધૂલી. મા૦ ૬
ભરદરિયે તેં વહાણ હંકાર્યું, શિવપુર જાવા ધાર્યું;
ભૂલ્યો તો ભટકીશ ભવમાં તું, .નહી નશીબ પરવાર્યું. મા૦ ૭
આવ્યો અવસર ચૂક ન ચેતન, આપોઆપ તું તરશે;
બુદ્ધિસાગર આત્મ ઉજાગર, ધ્યાને કારજ સરશે. મા૦ ૮

(પેથાપુર.)

"सुगुणा सनेहा स्वामी महेले पधारो."–पद.

(૫૯)

સમતાએ આત્માને આપેલો ઉપાલમ્ભ.

સુગુણા સનેહા સ્વામી મહેલે પધારો,
વિનતડી અવધારો, કૃપાળુ, મહેલે પધારો.
ઘેરીએ ઘેરીએ સ્વામી ફુલડાં બીછાવ્યું.
તોરણ નવીન રચાવ્યું કૃપાળુ૦ ૧
વ્રત નિયમ કરી શરીર શોષાવ્યું,
લુખા અલુણા ધાન્ય ખાવ્યું, કૃપાળુ;
તારામાટે હું તો તીરથ કરતી,
ફાવે તે ડુંગર ફરતી કૃપાળુ૦ ૨
દીવાની થઈને મેં તો દુનિયામા ખોળ્યા,
માયાના દરિયા ડોળ્યા, કૃપાળુ;

પીંપળાને પાણી મેં તો પ્રેમથી રેડયાં,
ઋષિયોને પ્રેમથી તેડયા. કૃપાળુ૦ ૩
માળાના મણુકા હું તો નિશદિન ગણુતી,
ગ્રન્થોને પ્રેમથી હું ભણુતી, કૃપાળુ;
ત્યાગી થઇનેરે મેં તો ચીવર ત્યાગ્યાં,
ભીક્ષાનાં ભોજન માગ્યાં. કૃપાળુ૦ ૪
વનવાસી થઈને મેં વાઘાંબર પેહેર્યું,
ચિન્તાએ મન મારૂં ઘેર્યું. કૃપાળુ;
જ્યાં ત્યાં જાવું હું ત્યાં શૂન્યજ ભાસે,
દુઃખ હું કહું કોની પાસે. કૃપાળુ૦ ૫
લાખ ચોરાશી જીવયોનિ હું ભમતી,
જન્મ જરા દુઃખ ખમતી, કૃપાળુ;
ચાર ગતિમાં મારી લાજ લુંટાણી,
દુષ્ટોએ જ્યાં ત્યાં તાણી. કૃપાળુ૦ ૬
મારી વ્હારે કોણ ચઢશે પ્રીતમજી,
બોલ્યામાં રાખું હવે શરમ શી. કૃપાળુ;
મોટાના ઘરની મારી લાજ લુંટાય,
તેમાં ફજેતી તારી થાય. કૃપાળુ૦ ૭
ઘરણી વિના તમે વેસ્યાના સંગી,
એઠું ખાઇને થવા ભંગી કૃપાળુ;
વિષયના પ્યાલા અમી માનીને પીધા,
વેસ્યાએ હાલ એ કીધા કૃપાળુ૦ ૮
સમજો તો સમજણુ છેલ્લામા છેલ્લી,
નઈ વેળા ન આવે વહેલી. કૃપાળુ;
નાનો બાળુડો નથી પારણે સૂતો,
જેથી સમજતો નથી હું તો. કૃપાળુ૦ ૯
વાંક ગુન્હો શો મારોરે આવ્યો,
વેરી વેસ્યાએ ભમાવ્યો, કૃપાળુ;
સુખ અનન્તુ ઘરમાં ન દીઠું,
વિષયે બુંડ મન મીઠું. કૃપાળુ૦ ૧૦

વેશ્યાનો સંગ હવે કરૂં ન શાણી,
સંગત બૂરી મેં જાણી. સુગુણી;
સમતાના સંગે એમ સ્વામિજી આવ્યા,
તત્ત્વ રમણતામાં ફાવ્યા. સુગુણી૦ ૧૮
ગુણઠાણે ચોથે સ્વામિજી ચઢીયા,
વેશ્યાના હાથ હેઠે પડિયા-
અન્તરમાં જુઓ વિચારી,
ભેદ દૃષ્ટિ થઇ ભિન્નતા શોધી,
લીધું સ્વતત્ત્વ ઘટ શોધી. અન્તરમાં૦ ૧૯
ક્ષાયિકભાવે નિજ ઘરને તપાસી,
જ્ઞાનથી લીધું પ્રકાશી. અન્તરમાં;
ક્ષપક શ્રેણિએ મહેલે ચડતા,
ક્ષાયિક લબ્ધિ વરતા. અન્તરમાં૦ ૨૦
શક્તિ વ્યક્તિ ઘટ અનન્ત જાગી,
સુખ વિલસે મહાભાગી, અન્તરમાં;
પુદ્ગલ સંગ નિવારી સ્વધામે,
તન્મય રૂપ શુદ્ધ પામે. અન્તરમાં૦ ૨૧
આતમ નન્દની સમતા સંયોગ,
ભોગવે શાશ્વત ભોગ. અન્તરમાં;
ભવિયાં સમય લેખે એમજ આવે,
બુદ્ધિસાગર શિર નાવે. અન્તરમાં૦ ૨૨
(પેથાપુર.)

"चेतन अनुभव रङ्ग रमीजे."—पद.

(૫૧)

ચેતન અનુભવ રંગ રમીજે, આતમ ચેતન અનુભવ અમૃત
પ્યાલી અનુભવ પીજે;
અનુભવ અમૃત વૃદ્ધિ સ્વરૂપે, અનુભવ ઘેવર ખાઈ;
અનુભવ સાહેબ સુખ મહોદધિ, ધ્યાન તણું સુખદાઈ. ચેતન૦ ૧

"ज्ञानी विरला कोइ जगत्मां."—पद.

(૫૭)

જ્ઞાની વિરલા કોઈ જગતમાં, જ્ઞાની વિરલા કોઈ,
વહુ વિચારી જોઈ—જગતમાં-જ્ઞાની૦

કોઇ ભાષા જ્ઞાનથીરે, ધરતા મન અહંકાર;
ભાષા કારણ જ્ઞાનનુંરે, નાવે ભાષા પાર. જગતમાં૦ ૧
વાદવિવાદે માનતારે, કોઈક સાચું જ્ઞાન;
પરપરિણતિ પોષ્યાથકીરે, વાધે ઉલટું માન. જગતમાં૦ ૨
રાગ દ્વેષનો ક્ષય કરીરે, અર્પે આતમ ભાન;
પૂરણ શાન્તિ જેહથીરે, જાણો સત્ય તે જ્ઞાન. જગતમાં૦ ૩
આતમ અનુભવ જ્ઞાનથીરે, નાસે ભવભય ફંદ;
બુદ્ધિસાગર પામનારે, જ્ઞાની પૂર્ણાનન્દ. જગતમાં૦ ૪
(અમદાવાદ.)

"शान्ति सदा सुखकार जगत्मां."—पद.

(૫૮)

શાન્તિ સદા સુખકાર જગતમાં, શાન્તિ સદા સુખકાર,
સેવો ચિત્તમઝાર—જગતમાં—શાન્તિ૦

ભવ જંજાળે ભટકતાંરે, શાન્તિ હોય ન લેશ;
મન ચંચલતા બહુ વધેરે, ઉલટો વાધે કલેશ. જગતમાં૦ ૧
ધાન્ય ધન વૃદ્ધિથકીરે, હોય ઉપાધિ જોર;
ચિત્ત સ્થિરતા નહિ ભજેરે, પ્રગટે તૃષ્ણા તોર. જગતમાં૦ ૨
દુનિયાની ખટપટથકીરે, ખટપટિયું મન થાય;
મનડું ભટકે બાહ્યમાંરે, બહિરાતમ પદ પાય. જગતમાં૦ ૩
લેશ વિકલ્પ ન ઉપજેરે, અન્તર વર્તે ધ્યાન;
ઉપાધિ અળગી થતાંરે, હોવે શાન્તિ ભાન. જગતમાં૦ ૪
ખારા જલના પાનથીરે, કદિ ન તૃપ્તિ થાય;
મૃગજલ ભાસક ભરેરે, હાથ કશું નહિ આય. જગતમાં૦ ૫
માયા મમતા યોગથીરે, કદિ ન શાન્તિ હોય;

ક્ષણિક વિષયાનન્દમાંરે, રાચ્યા મૂરખ લોક;
જડમાં આનન્દ કલ્પીનેરે, જન્મ ગમાવે ફોક. ચતુર૦ ૨
બાલપણે અજ્ઞાનથીરે, રમવામાં આનન્દ;
ક્ષણિક આનન્દ તે સહિરે, રાચે ત્યાં મતિમન્દ. ચતુર૦ ૩
અજ્ઞાને જે ભક્તિમાંરે, માન્યો મન આનન્દ;
આનન્દ સાચો તે નહીંરે, મૂર્ખ મતિનો ફન્દ. ચતુર૦ ૪
ભેદજ્ઞાન દૃષ્ટિ જગેરે, જાણે આતમ રૂપ;
આતમમાં આનન્દ છેરે, ટાળે ભવભય ધૂપ. ચતુર૦ ૫
જ્ઞાની જ્ઞાનથકી લહેરે, શાશ્વત સત્યાનન્દ;
યોગી આત્મસમાધિમાંરે, પાવે આનન્દ કન્દ. ચતુર૦ ૬
આનન્દ, અનુભવયોગથીરે, પ્રગટે ઘટમાં ભાઇ;
સદ્‌ગુરૂ સદ્બોધ આપશેરે, જ્ઞાનાનન્દ વધાઇ. ચતુર૦ ૭
સદ્‌ગુરૂ હાટે પામશોરે, આનન્દ અમૃત મેવ;
બુદ્ધિસાગર કીજીએરે, પ્રેમે સાચી સેવ. ચતુર૦ ૮
(અ. દ. ઘ. વં.)

"अमर पद परखी लेजोरे."–पद.

(३१)

અમર પદ પરખી લેજોરે, પરખ્યાથી સુખ થાય. અમર૦
કોઇક રાચ્યા માનમાંરે, કોઇક રાચ્યા દામ,
પરભવ જાતાં સાથીનેરે, કોઇ ન આવે કામ. અમર૦ ૧
માટી વાટી ડાટીમાંરે, જીવો મૂક્યા ભાન,
વિજ્ઞાન દીપક પેરે, પરખજો ગુણવાન. અમર૦ ૨
દુઃખ અનન્તનિધાનથીરે, કદી ન શાન્તિ થાય,
નિજપદ જાણ્યું જો નહીંરે, સાચી શાન્તિ તે પાય. અમર૦ ૩
મન વચ કાયા યોગનીરે, નિવૃત્તિ જબ થાય,
અધ્યાત્મ સુખ સંપજેરે, જન્મ મરણ દુઃખ જાય. અમર૦ ૪
અમર ચિદાનંદ રૂપજોરે, અનુભવ આવે જ્યોત;
વંદે જિનવર જિનચંદરે, થાય ભુવન ઉદ્યોત. અમર૦ ૫

નિદ્રાને આહાર વધાર્યા, વધતાં ચેતન જાણોરે;
તેહનો નાશ કરીને ચેતન, ધર્મ હૃદયમાં આણોરે. ઉઠો૦ ૩
શું સંસારમાં સાર વિચારી, મારૂં મારૂં કરતોરે;
મૃત્યુતણો ભય માથે ગાજે, છાયા મીષે ફરતોરે. ઉઠો૦ ૪
કર્મ કાઠીયા આતમ ધનને, નિશદિન લૂંટે પ્રાણીરે;
જાગ જાગ આતમ નિજ ભાવે, એવી જિનવર વાણીરે. ઉઠો૦ ૫
ઉઠી પ્રભાતે પાપારંભના, કામ નિવારણ કરજોરે;
ચોવીસ જિનવર સકલતીર્થને, ઘટમાંહિ ભવિ ધરજોરે. ઉઠો૦ ૬
શ્રી સંખેશ્વર સાહિબ મોરા, નામ જપું હું તોરારે;
સકલ મઙ્ગલ કર્ત્તા દુઃખ હર્તા, નાસે કર્મ કઠોરારે. ઉઠો૦ ૭
દાન શીયલ તપ ભાવના ભેદે, ધર્મ સેવન જે કરશેરે;
બુદ્ધિસાગર શાશ્વત શિવપદ, ભવસાગર ઝટ તરશેરે. ઉઠો૦ ૮

(પાદરા.)

" श्री अभिनन्दन स्तवन."

(૬૪)

અભિનન્દન જિન વંદીએ, સમતા રસ ભણ્ડારરે;
દોષ અઢારે ક્ષય ગયા, ઉપન્યા ગુણ સુખકારરે. અભિ૦ ૧
સુરઘટ સુરતરૂ ઉપમા, પ્રભુને કહો કેમ છાજેરે;
આત્મક સુખની આગળે, ચિન્તામણિ પણ લાજેરે. અભિ૦ ૨
લોકાલોક પ્રકાશતા, મહિમા અપરંપારરે;
તારક વારક ચઉગતિ, સત્ય સ્વરૂપાધારરે. અભિ૦ ૩
શુદ્ધ બુદ્ધ અવિનાશી તું, અવિચલ નયનાનન્દરે;
પામી સુરતરૂ પુણ્યથી, સેવે બાઉલ કોણ મન્દરે. અભિ૦ ૪
અનુપમ પ્રભુ ગુણ ધ્યાનથી, નિશદિન મનમાં રાચુંરે;
બુદ્ધિસાગર જિન ધ્યાવતાં, લાગ્યું સ્વરૂપ શુદ્ધ સાચુંરે. અભિ૦ ૫

(લોદરા.)

ઘડી ન કીધું ધ્યાન મેં, ઇચ્છયાં પૂજામાન;
કદિ ન ગાયા જ્ઞાનીને, ગાયાં કૂડાં ગાન. ૧૪
નમ્યો ન સદ્ગુરૂ દેવને, ધરી ન આણા શીસ;
શિક્ષા દેતાં સન્તપર, કીધી મનમાં રીસ. ૧૫
જનમનરઞ્જન હેતુથી, કીધાં ધાર્મિક કર્મ;
આત્મિક શુદ્ધ સ્વભાવનો, ભૂલ્યો સત્યજ ધર્મ. ૧૬
કયાં પ્રભુની નિઃસઙ્ગતા, કયાં પ્રભુનો દઢ રઙ્ગ;
ત્રિશલાનન્દન જગધણી, સત્યજ તારો સઙ્ગ. ૧૭
રાગાદિજયથી થયો, રત્નત્રયી ગુણધામ;
રાગાદિ વશમાં પડયો, સર્વ દોષનું ઠામ. ૧૮
તુજ ઘટમાં ઋદ્ધિ સહુ, પ્રગટી આવિર્ભાવ;
તિરોભાવ મુજમાં સહિ, પામ્યો હજી ન દાવ. ૧૯
નિજપદ ભોગી તું સહિ, કરૂં હું પદ્ગલ ભોગ;
રોગી શોગી હું સહિ, ઘટે ન તુજમાં જોગ. ૨૦
અજરામર નિર્મલ તુંહિ, શાશ્વત સુખ ભણ્ડાર;
અદ્ભુત શક્તિ તાહરી, કોઇ ન પામે પાર. ૨૧
શરણ શરણ તારૂં ગ્રહુ, રાખી નિજ ઉપયોગ;
શુદ્ધ સ્વરૂપાકારના, ધ્યાને શિવ સુખ ભોગ. ૨૨
આતમ વ્યક્તિ સમારવા, તુજ સેવા સુખકાર;
આતમ તે પરમાતમા, ઘટમાં નિશ્ચય ધાર. ૨૩
જાગ જાગ અબ આતમા, પ્રભુ પદ પઙ્કજ સેવ;
સિદ્ધ સમોવડ તું સહિ, જાગે તો તું દેવ. ૨૪
સ્તુતિ પચ્ચિશી ગાઇ મેં, હૃદય ધરી વિવેક;
બુદ્ધિસાગર આત્મના, ધર્મે સાચી ટેક. ૨૫

(વણાદ.)

"श्री सद्गुरु स्तुतिः"

(૬૬)

નમો નમો શ્રી સદ્ગુરૂ, સમકિત દાયક દેવ;
પ્રણમું પદ પઙ્કજ મુદા, સેવન કરૂ સદૈવ. ૧

ગુરૂ પરીક્ષા દોહીલી, દુર્લભ ગુરૂ વિશ્વાસ;
વિરલા ગુરૂ પ્રેમીજના, વિરલા ગુરૂના દાસ. ૧૬
વિરલા જ્ઞાની ભૂતલે, આત્માર્થી જન કોઇ;
અધુના પશ્ચમ કાળમાં, વદુ વિચારી જોઈ. ૧૭
બાહ્યક્રિયાવ્યવહારમાં, નિરપેક્ષાએ ધર્મ;
માની મોહ્યા માનવી, ટાળે નહિ તે કર્મ. ૧૮
સદ્ગુરૂ શિક્ષા યોગથી, સમજે સમજુ જીવ;
ગુરૂ આજ્ઞાને ધારતો, થાવે જીવનો શિવ. ૧૯
અનુભવ જ્ઞાની આત્મના, ગુરૂજી મહા કૃપાલ;
ભાવ દાન દાતા સદા, જિન આણા પ્રતિપાલ. ૨૦
કર્ત્તા ભાવોદ્યોતના, હર્ત્તા કર્મ કલઙ્ક;
સત્ય ધર્મ દાતા ગુરૂ, આપો મન નિઃશઙ્ક. ૨૧
ભાવ ઝાઝ શ્રી સદ્ગુરૂ, ભાવદીપ જયકાર;
ભાવરત્ન ચિન્તામણિ, કલ્પવલ્લિ સુખકાર. ૨૨
પરોપકારિગુરૂતણો, પ્રત્યુપકાર ન થાય;
અદ્ભુત મહિમા ગુરૂતણો, વિરલાને સમજાય. ૨૩
શ્રદ્ધા ભક્તિ યોગ્યતા, દુર્લભ આ સંસાર;
ધર્મ તત્ત્વ આરાધતો, ભવ્ય મુક્તિ વરનાર. ૨૪
સદ્ગુરૂ પચ્ચિશી કહી, ગુરૂથી સહુ તરનાર;
બુદ્ધિસાગર વન્દના, હોજો વારંવાર. ૨૫

(નરોડા.)

"हमारो देश छे न्यारो."—पद.

(૬૭)

અમારો દેશ છે ન્યારો, પ્રભુ પ્રેમે જણાવાનો;
અમારા દેશમાં શાન્તિ, અલખ નામે ગણાવાનો. ૧
અમારો તે તમારો છે, તમારો તે અમારો છે;
સમજતાં સહુ સુખી થાવે, જઈ દેશે ફરી નાવે. ૨

"फूल्यो शुं फरे छे फूलीरे मूरख प्राणी."–पद.

(६९)

ચેતે તો ચેતાવું તનેરે, પામર પ્રાણી—એ રાગ.

ફૂલ્યો શું ફરે છે ફૂલીરે, મૂરખ પ્રાણી;
કાયા માયા જૂઠી કેવી, ઝાંઝવાના નીર જેવી;
તેને તુચ્છ કરી દેવીરે. મૂરખ-ફૂલ્યો૦ ૧
આઉખું જાયે છે ખૂટી, કરે શું તું માથાકૂટી;
ખૂટી તેની નહીં બૂટીરે. મૂરખ-ફૂલ્યો૦ ૨
પાણીમાંહિ પરપોટો, ખેલ સહુ એમ ખોટો;
માન નહીં મન મોટોરે. મૂરખ-ફૂલ્યો૦ ૩
કુટુમ્બ કબીલો સારો, માન નહીં મન મારો;
એક દિન થશે ન્યારોરે. મૂરખ-ફૂલ્યો૦ ૪
આંખે જે જે દેખે સારૂં, તે તે ભાઈ નહીં તારૂં;
માને કેમ મારૂં મારૂં રે. મૂરખ-ફૂલ્યો૦ ૫
ચેતી લેને જાય ચાલી, કરી માથાકૂટ ખાલી;
માયામાં શું રહ્યા મ્હાલીરે મૂરખ-ફૂલ્યો૦ ૬
કાયા માયાથી રે ન્યારો, અરૂપી અલખ ધારો;
બુદ્ધિનાગર મન પ્યારોરે. મૂરખ ફૂલ્યો૦ ૭
(અજ્ઞાત.)

"कोइक विरला पावेहो जगमां."–पद.

(७०)

કોઈક વિરલા પાવેહો જગમાં, અધ્યાતમ રસ પાવે;
કોઈક ગાવે કોઈક ધ્યાવે, વિરલા કોઈ પચાવેહો. જગમાં૦ ૧
સિંહણકેરૂં દૂધ પાત્ર, સોનાનામાં ઠરશે;
અન્ય મિલાવી ખીરનું ભોજન, વમન તેવારે કરશેહો. જગમાં૦ ૨
વિષ્ટા કેરૂં ભોજન રાસભ, પેટ ભરીને ચરશે;
સાકર સ્વાદે તે શું સમજે, પ્રાણ પલકમાં હરશેહો. જગમાં૦ ૩

ધ્યાન ધારણા આતમ પદની, કરતાં ભ્રમણા મિટ જાવે;
આતમ તત્ત્વની શ્રદ્ધા હોવે, અનહદ આનન્દ મન થાવે. અલ૦ ૨
વિષયારસ વિષ સરખો લાગે, ચેન પડે નહિ સંસારે;
જીવન મરણ પણ સરખું લાગે, આતમ પદ ચિન્હે ત્યારે. અલ૦ ૩
હલકો નહિ ભારે એ આતમ, કેવલજ્ઞાનતણો દરિયો;
બુદ્ધિસાગર પામંતાં તે, ભવ સાગર ક્ષણમાં તરિયો. અલ૦ ૪
(મેહેસાણા.)

"ज्ञान कहो केम थाय मूर्खने."–पद.

(૭૩)

(જે કોઇ પ્રેમીઅંશ અવતરે, પ્રેમરસ તેના ઉરમાં ઠરે–એ રાગ.)

જ્ઞાન કહો કેમ થાય મૂર્ખને, જ્ઞાન કહો કેમ થાય;
કોટી કરો ઉપાય–મૂર્ખને૦
બાર મેઘ જો સાથ ચઢીને, વરસે મુશલધાર;
પણ મગશેલીયો પાષાણ ન ભીંજે, જલ મધ્યે નિર્ધાર. મૂર્ખને૦ ૧
શ્વાન પૂછડી વાંકી ટાળી, સિદ્ધિ નહીં કરાય;
ગઙ્ગાજલમા ન્હાય કાગડો, કાગપણું નહિ જાય. મૂર્ખને૦ ૨
સાબુએ ચોળીને કોયલા, ધૂવે જલમાં કોય;
પણ રંગ બેરંગ ન હુવે, ગર્દભ ગાય ન હોય. મૂર્ખને૦ ૩
દારૂ ઘટમાં દૂધ ભરો પણ, મટે ન દારૂ વાન;
ઝાંઝવાના જલથકી કદિ, મટે ન જલની પ્યાસ. મૂર્ખને૦ ૪
માથાકૂટ મૂરખની આગલ, રણમાંહિ જેમ પોક;
અન્ધા આગલ આરસી જેમ, જાવે વાણી ફોક. મૂર્ખને૦ ૫
ભાગવત ભેંસની આગલેરે, ગાંડા આગલ ગાન;
કપિ ન કરશે રત્ન પારખું, એ યુક્તિ દિલ જાન. મૂર્ખને૦ ૬
મૂરખ આગલ બોધ કરે તે, ભારે ખત્તા ખાય;
સુગરી વાનરને ઉપદેશે, માળો નિજ વિખરાય. મૂર્ખને૦ ૭
બાળક સમજે દૂધ પાનમાં, જાણે શું તે વેદ.
અન્ધારા અજવાળા વચ્ચે, શો અન્ધકને ભેદ. મૂર્ખને૦ ૮

સર્વ ગુણો જાણો જિનવરમાં, બાકી દોષી હોય;
નિજમાં અવગુણ પોક ભરી છે, જુવે ન તેને કોયરે. નિન્દા૦ ૯
કર્મવશે સૌ દોષે ભરિયા, કરો ન નિન્દા ભાઇ;
બુદ્ધિસાગર ગુણને ગાતાં, જગમાં હોવે વડાઇરે. નિન્દા૦ ૧૦
(મ્હેસાણા.)

"जीवडा फूली फरे शुं फोक."–पद.

(૭૮)

(શામળિયાની પાઘડી—એ રાગ.)

જીવડા ફૂલી ફરે શું ફોક, તારૂં જગ કો નહીં;
તારી કાયા સુકોમળ કેળ કે, તે પણ અહીં રહી;
ઘર હાટો ને ચોપડારે, કુટુમ્બને પરિવાર;
આંખ મિંચાએ સાથમાંરે, કોઇ ન આવે લગાર. તારૂં૦ ૧
હસતો ખાતો પહેરતોરે, ફરતો મારે લ્હેર;
કાળ કોળીઆ આગળેરે, લાગે શી ત્યાં દેર તારૂં૦ ૨
પુણ્ય પાપને નહિ ગણેરે, અભિમાનનો તોર;
એક દિન એહવો આવશેરે, ચાલે નહિ કંઈ જોર. તારૂં૦ ૩
કૂડ કપટને કેળવેરે, કજીયા ને કંકાસ;
માંહોમાંહે લડાવનોરે, મરી નરકમાં વાસ તારૂં૦ ૪
રાજા રંક ને બાદશાહરે, હકીમ હોદ્દાદાર,
કાળે સહુ ભક્ષણ કર્યારે, તારો ત્યાં શો ભાર. તારૂં૦ ૫
મરી મરી સહુ ચાલિયારે, પરગટ ચાલે પેખ;
પૃથ્વી થઇ નહિ કોઇનીરે, ચેતન નજરે દેખ. તારૂં૦ ૬
આજ કાલ કરતાં થકાંરે, દહાડા વીતી જાય;
કરવું હોય તે કીજીએરે, પસ્તાવો પછી થાય. તારૂં૦ ૭
મરદ મૂછો મ્હાલતારે, જગ વર્તાવે આણ;
ધાગાવિણ નાગા ગયારે, જોને નજરે મશાણ. તારૂં૦ ૮
વંશ કોઇનો નવિ રહ્યોરે, નામ જાત ને ભાત;
આયુષ્ય ખૂટે ચાલવુંરે, પરભવ કેરી વાટ. તારૂં૦ ૯

"तारुं नाम न रूप लखाय."–पद.

(૯૦)

(રાગ ઉપરનો.)

તારૂં નામ ન રૂપ લખાય, અલખ પરમાતમા;
તારી શક્તિ અનન્ત કહાય-અલખ૦
જ્ઞાનાદિક તુજ સમ્પદારે, કર્માચ્છાદિત થાય;
પરભાવ રંગી ચેતનારે, કર્મ ગ્રહણનો ઉપાય. અલખ૦ ૧
ધૂમાડા બાચક ભરેરે, હાથ કશું નહિ આય;
પર પોતાનું માનતાંરે, જન્મ મરણ દુઃખ પાય. અલખ૦ ૨
દેખે તે તારૂં નહીંરે, તારૂં તાહરી પાસ;
પોતાને ન્હૂં માનીનેરે, ક્યા કર તુ પર આશ. અલખ૦ ૩
કાલ અનન્તો રખડિયોરે મિથ્યા વાટો મઝાર;
સદ્ગુરૂએ ઉગારિયોરે, સફલ થયો અવતાર. અલખ૦ ૪
વિનય ભક્તિ કરતાં નહીંરે ભાવ અપૂર્વ સહાય,
ચિદ્ઘન સંગ મિલતાંરે રમ કરૂં કદાય અલખ૦ ૫
શુદ્ધ સ્વરૂપી ચેતનારે, હો ભેદ વતાય.
દેહાતીત થઇ આતમારે, જ્યોત જ્યોત મિલાય. અલખ૦ ૬
શુદ્ધ સ્વરૂપે આતમારે, સત્તાએ સહુ હોય;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાવતાંરે, આપ સ્વરૂપે જોય. અલખ૦ ૭
(મહેસાણા.)

"जुवो आ काची कायारे."–पद.

(૯૧)

(ચાલુ ચેતી લેજેરે-એ રાગ.)

જુવો આ કાચી કાયારે, જેવા પાણીના પરપોટા;
જે જે આવ્યો નિરમે નવણું, જરૂર જાણ મન ખોટા. જુવો૦ ૧
હાડ માંસ રૂધિર ને ધાતુ, ઉપર ચામડી આછી,
વિષ્ઠા મૂત્ર લાળ કોથળી થયો તુ તેમા વાસી. જુવો૦ ૨

નિર્મલ આત્મ પ્રદેશ નિહાળી, વર ચિન્મયપદ સુખકારી;
નહિ તું ન્યારા તેથી પ્યારા, વીતરાગ પદમય ભારી. યાદ૦ ૪
સત્ય નિરઞ્જન નિર્ભય દેશી, પાવે તો હે હુશિયારી;
બુદ્ધિસાગર અનુભવ પામી, સત્તા ધ્યાવું નિર્ધારી. યાદ૦ ૫

(પેથાપુર.)

"जीवडा जागीनेरे जोगी सङ्."–पद.

(૯૩)

જીવડા જાગીનેરે જોગી સઙ્ગ, ચાલજે નિજ દેશમાં;
પઢત પુસ્તક પણ્ડિતો પણ, ઘટ વહે છે કલેશમાં. જીવડા૦ ૧
તિરછા નાડી મધ્ય ગાડી, બેલ બેથી શોભતી;
ગગન મણ્ડલ ચાલતી તે, સ્થાનકે સ્થિર થોભતી. જીવડા૦ ૨
પ્રેમી પરદેશી જના ત્યાં, લોભથી લલચાવશે;
મનહર મોહી માનિનીઓ, હાવભાવ દર્શાવશે. જીવડા૦ ૩
સ્વસ્થ ચિત્તે ચાલવું ત્યાં, મોહઘાટી ભેદવી;
ઘાટ અવઘટ ઉતરીને, આત્મસત્તા વેદવી. જીવડા૦ ૪
ચિત્તનિજ ઉપયોગમાંહિ, રાત્રી દિવસ ચાલજે;
પામી પ્રેમે દેશ તારો, નિજસ્વરૂપે મ્હાલજે. જીવડા૦ ૫
સારી આલમ દેખજે તું, જ્યોતિજ્યોત મિલાવજે;
ભૂલી જગનું ભાન વાલ્હમ, તારી ધ્રુવની પાવજે. જીવડા૦ ૬
અનન્ત અક્ષર આતમા તું, જોડીલાને જગાડજે;
બુદ્ધિસાગર તરણા પાછળ, ભાનુને તું ભાળજે. જીવડા૦ ૭

(દેવરાસણ.)

"जीवडा जगमगेछे ज्योति तारी."–पद.

(૯૪)

જીવડા જગમગેછે જ્યોતિ તારી, અસંખ્ય પરદેશે કરી;
શુદ્ધશ્રદ્ધા સદ્ગુરૂની, વાણીએ વર્તી ખરી; જીવડા૦ ૧

"प्रभु भजीतुं प्रभु भजीतुं सफल कर नर देहरे."–पद.

(૯૬)

પ્રભુ ભજીતું પ્રભુ ભજીતું, સફલ કર નર દેહરે;
સુખના માગ્યા વરશિયા છે, માનવ ભવના મેહરે. પ્રભુ૦ ૧
આ દેહવ્યાપી આતમાની, ઝળકે રૂડી જ્યોતરે;
જ્ઞાન ગુણુતે હંસનો છે, કરે સ્વરૂપ ઉદ્યોતરે. પ્રભુ૦ ૨
બાહિર ભટકે જીવડા શું, કરી લે ઘરમાં ખોજરે;
રત્ન અમુલખ માંહિ ભરીયાં, દેખતાં સુખ મોજરે. પ્રભુ૦ ૩
આતમ તે પરમાતમા છે, પ્રભુ વિભુ જગદીશરે;
ભિન્નપણું ત્યાં કર્મથી છે, કહું છું વિશ્વાવીશરે. પ્રભુ૦ ૪
અનન્ત આતમ વ્યક્તિથી છે, સિદ્ધ સરખા ભાઈરે;
બુદ્ધિસાગર આત્મધ્યાને, ભજન સ્ફુરણા આઇરે. પ્રભુ૦ ૫

(માણુસા.)

"भजन कर मन भजन कर मन."–पद.

(૯૭)

ભજન કર મન ભજન કર મન, ભજન કર ભગવન્તરે;
મૃત્યુ માથે ગાજતું તુજ, મનમાં શું હરખન્તરે. ભજન૦ ૧
મૂછ મરડી મ્હાલતાને, ગરવે દેતા ગાળરે;
રાવણુ જેવા રાજવી પણુ, કોળિયા થઈ ગયા કાળરે. ભજન૦ ૨
દેતા હસીહસી તાળીયોને, માયામાં ગુલ્તાનરે;
પરભવ વાટે ચાલીયા તે, ભૂલી ભમે નાદાનરે. ભજન૦ ૩
રજની થોડી વેષ ઝાઝા, આયુ એળે ન ગમાવરે;
ફરીફરીને નહિ મળે જીવ, ધર્મકરણુનો દાવરે. ભજન૦ ૪
જરૂર જન્મી જાવું એક દિન, કોઇ ન જગ ઉગરંતરે;
બુદ્ધિસાગર શરણુ કરીલ્યો, દેવ શ્રી અરિહન્તરે. ભજન૦ ૫

(માણુસા.)

ચાલ્યા અનન્તા ચાલશે જગ, વૃદ્ધ યુવા નર નારરે;
બુદ્ધિસાગર ચલત પન્થે, ધર્મતણો આધારરે. જુઓ૦ ૫
(માણસા.)

"प्रीतम मुज शुद्धबुद्ध अविनाशी."–पद.

(૧૦૦)

પ્રીતમ મુજ શુદ્ધ બુદ્ધ અવિનાશી, અલખ અગોચર–
અજરામર છે, પરમાનન્દ વિલાસી. પ્રીતમ૦ ૧
નિર્મલ નિઃસ્નેહી નિઃસંગી, લોકાલોકપ્રકાશી;
નર વા નારી નહીં નપુંસક, શાશ્વત શિવપુરવાસી. પ્રીતમ૦ ૨
કાયા માયા વચનાતીત છે, નહિ ગઙ્ગા અને કાશી;
બુદ્ધિસાગર ચેતન ચિદ્દ્ઘન, સમજે તો સુખરાશિ. પ્રીતમ૦ ૩
(માણસા.)

"चेतन तारी गति न्यारी."–पद.

(૧૦૧)

ગઝલ.

ચેતન તારી ગતિ ન્યારી, સમજ લે ચિત્તમાં ધારી. ચેતન૦
પ્રકાશી તું અવિનાશી, ત્યજી દે આશ સુખવાસી;
મોહાદિકથી રહો ન્યારા, લહો નિજ રૂપ નિર્ધારા. ચેતન૦ ૧
નહીં તું દેહ નહિ વાણી, ગ્રહી લે સત્ય હિત જાણી;
અનુભવ સત્ય લ્યો સાચો, સદા ત્યાં સ્થિર થઈ રાચો. ચેતન૦ ૨
નહીં જ્યાં દુઃખની છાયા, નહીં જ્યાં રાગ પડછાયા;
સદા શુદ્ધ બુદ્ધ એકીલો, ગ્રહીને ભવ્ય સુખ ઝીલો. ચેતન૦ ૩
મુનીન્દ્રે બ્રહ્મને ગાયો, યોગીન્દ્રે યોગથી ધ્યાયો;
બુદ્ધયબ્ધિ ધ્યાન તસ સાચું, અવર તો જાણવું કાચું. ચેતન૦ ૪
(માણસા.)

મત મતાન્તર ષડ્ દર્શન સહુ, તાકી વાત જણાવે;
હંસ ચંચુ વિવેક ધરે જબ, તબ સોઽહં પદ પાવે. ભલા૦ ૨
નિરાકાર નિઃસઙ્ગી નિર્મલ, નામ ન કોઈ ધરાવે;
મન વાણીથી ન્યારો વર્તે, નિજ નિજને પરખાવે. ભલા૦ ૩
અસ્તિ નાસ્તિ સ્યાદ્વાદ સ્વરૂપી, ઘટભિંતર વહી સાચો;
સુખ અનંતુ ક્ષણમાં વિલસે, શોધે બાહિર કાચો. ભલા૦ ૪
વર્તે ન્યારો જડથી ચેતન, આપ સ્વરૂપે અભેદી;
બુદ્ધિસાગર નિર્વેદીને, જાણે કયું કર વેદી. ભલા૦ ૫

(માણસા.)

"आतम अपनो स्वरूप निहारो."—पद.

(૧૦૫)

આતમ અપનો સ્વરૂપ નિહારો, બાહિર દૃષ્ટિ ભટકત ભવમાં;
અન્તર્ દૃષ્ટિ તું તારો. આતમ૦ ૧
શુદ્ધ નિરઞ્જન ચિદ્ઘન સ્વામી, સ્વરૂપ રમણ અવિનાશી;
ક્ષાયિક ભાવે નિજ ગુણ ભોગી, જ્ઞાનાનન્દ વિલાસી. આતમ૦ ૨
કાયા માયાથી છે ન્યારો, બ્રહ્મ સ્વરૂપ નિર્ધારો;
ઉત્પતિ સ્થિતિ વ્યયનો વિલાસી, ગુણગણનો નહિ પારો. આતમ૦ ૩
પૂર્વ કોડી વર્ષનું સ્વપ્નું, જાગંતાં દૂર થાવે;
શુદ્ધ સ્વભાવે જાગંતાં ઝટ, પર પરિણતિ દૂર જાવે. આતમ૦ ૪
એ હું એનો એછે મારૂં, દિવસે પણ અન્ધારૂં;
બુદ્ધિસાગર જોતાં જાગી, શું મારૂં ને તારૂં. આતમ૦ ૫

(વિજાપુર.)

"मनवा ऐसी रमे क्युं बाजी."—पद.

(૧૦૬)

મનવા એંસી રમે કયું બાજી, દિલ ન પ્રભુ તુમ રાજી. મનવા૦
રાજી બાજીથી નારાજી, રમતાં વારત કાજી;
રમત ગમત ચેતનમાં ન્યારા, નિર્મલ ફિકર પાજી. મનવા૦ ૧

"चिद्घन सङ्गी गुणगण रङ्गी."–पद.

(૧૦૯)

(સોવે સોવે સારી રૈન ગુમાઇ–એ રાગ.)

ચિદ્ઘન સઙ્ગી ગુણગણ રઙ્ગી, આતમ અનુભવ સમરો પ્યારે;
આત્મા અસંખ્યપ્રદેશી સોહે, આપ તરે ઓર પરને તારે. ચિદ્ઘન૦ ૧
ત્યાગ લેવનકું પૂતળી લુણકી, સાગરમાંહિ પ્રવેશે જ્યારે;
જલરૂપ હોકર કબહુ ન આવે, પરમાતમ પદ પરખે ત્યારે. ચિદ્ઘન૦ ૨
ગુરૂગમશ્રદ્ધા પાકર પ્રાણી, અન્તર્ લક્ષ્ય વિચારે સારે;
બુદ્ધિસાગર અજરામર થઈ, ભવ ભય ભ્રમણા વારે ત્યારે. ચિદ્ઘન૦ ૩

(માણસા.)

"आतम अनुभव कोइक पावे."–पद.

(૧૧૦)

આતમ અનુભવ કોઈક પાવે, પાવે સો પરઘર નહિ જાવે. આતમ૦
પરઘર નાચ નચાવત કુલટા, અન્તર્ ધન સબ ફોલી ખાવે. આતમ૦ ૧
સ્વરૂપ પ્રકાશી તિરોભાવે, હોવત જબ સોહિ આવિર્ભાવે;
પરમાતમ પદ સોહિ પિછાને, અન્તર્ જ્યોતિ શુદ્ધ જગાવે. આતમ૦ ૨
હોવત નહિ જે કબહુ ન પ્રગટે, પ્રગટે સો સત્યરૂપ કહાવે;
સદ્ વસ્તુ તીન કાલમાં હોવે, સત્ય નિત્ય ચેતન પરખાવે. આતમ૦ ૩
આતમ ભુલે ભવમાં ભટકે, સમરે તો નિજરૂપ લખાવે;
બુદ્ધિસાગર શોધો ઘટમાં, સન્ત મુનીશ્વર જાકું ધ્યાવે. આતમ૦ ૧

(માણસા.)

"समजी ले शाणा मन मेरा"–पद.

(૧૧૧)

સમજી લે શાણા મન મેરા, આ સંસાર ન કબહુ તેરા;
તેરા તેરી પાસે જાણ, શોધ્યા વિણ અન્તર્ અન્ધેરા. સમજી૦ ૧
કોટિયતન કરો કબહુ ન જાવે, આતમજ્ઞાન વિના નહિ આરા;
અનેકાન્ત આનન્દીરસ, ધ્યાતાં પાવત સુખ અપારા. સમજી૦ ૨

સગાં સંબંધી લાડી ગાડી, વાડીને વિસ્તાર;
મરતાં કોઈ સાથ ન આવે, મિથ્યા સબ સંસાર. જરા ઝટ૦ ૩
મારૂં મારૂં કરતો મ્હાલે, થશે ન તારૂં કોય;
તારૂં તારી પાસે જાણે, તો સુખ સહેજે હોય. જરા ઝટ૦ ૪
સુખ દુઃખ વાદળ છાયાપેરે, ક્ષણમાં આવે જાય;
પરને પોતાનું માને પણ, પોતાનું નહિ થાય. જરા ઝટ૦ ૫
ચેતીલેને પામર પ્રાણી, પામી અવસર બેશ;
બુદ્ધિસાગર સુખમાં મ્હાલે, દેખી નિર્ભય દેશ. જરા ઝટ૦ ૬

(માણસા.)

"महावीर प्रभु सुखकारी सदा."—स्तवन.

(૧૧૪)

(વિમલાચલના વાસી મારા વ્હાલા—એ રાગ.)

મહાવીર પ્રભુ સુખકારી સદા, તુજ પાય નમું પાય નમું;
પ્રભુ આણ ધરૂ શીર ધ્યાન ધરૂ, નિજભાવે રમું ભાવે રમું;
ઘાતી કર્મનો નાશ કરીને, પામ્યા કેવલ જ્ઞાન;
આતમ તે પરમાતમ જાણી, ધ્યાયું શુકલ ધ્યાન. સદા મહા૦ ૧
રત્નત્રયિની સ્થિરતા પામ્યા, વામ્યા ભવ જંજાલ;
પરમાતમ પરમેશ્વર પરગટ, કરતા મઙ્ગલમાલ. સદા મહા૦ ૨
સમવાયી પઞ્ચે તુજ મળીયાં, ગળિયાં કર્મો આઠ;
કારણ પઞ્ચ વિના નહિ કારજ, શ્રી સિદ્ધાન્તે પાઠ. સદા મહા૦ ૩
સમ્પ્રતિ શાસન ત્હારૂં પામી, ઉદ્યમનો સમવાય;
કરતાં કારણ પઞ્ચે પામી, પરમાતમ પદ થાય. સદા મહા૦ ૪
આતમતો પરમાતમ સાચો, નિર્મલ સિદ્ધ સમાન;
બુદ્ધિસાગર ઘટમાં શોધો, ત્રણ્ય ભુવનનો ભાણ. સદા મહા૦ ૫

(માણસા.)

प्यारा नेम प्रभु मुज मन मन्दिरिये पधारजोरे.–स्तवन.

(૧૧૭)

પ્યારા નેમ પ્રભુ મુજ મન મન્દિરિયે પધારજોરે;
કર્માષ્ટક ક્રોધાદિક શત્રુ, ધ્યાનથી દૂર નિવારજોરે. પ્યારા૦ ૧
જન્મ મરણના ફેરા ટાળી, પામ્યા મુક્તિ સ્ત્રી લટકાળી;
ત્હારા દીન [illegible] સેવકને સંભાળજોરે. પ્યારા૦ ૨
કર્મ ન લાગે પ્રભુજી તમને, નમન નમન લાગે પ્રભુ અમને;
તેથી દુઃખનાં વાદળ મુજથી દૂર વાળજોરે. પ્યારા૦ ૩
શીવગતિ ગયા એ!!! પ્રભુ મારી, ચારગતિ ભટક્યો દુઃખભારી;
તેથી મુજ પર કરુણા કરજુ ભવથી ઉગારજોરે. પ્યારા૦ ૪
સત્યજ્ઞાન [illegible], [illegible];
એને બુદ્ધિસાગર [illegible] પાર ઉતારજોરે. પ્યારા૦ ૫

(વિજાપુર.)

" [illegible]जिन–स्तवन."

(૧૧૮)

[illegible]

રમતો રહી હું પડું નહિ ભવકૂપજો;
સમતા સંગે કર્મ કલંક વિદારતો,
થાઉં હું શિવશાશ્વત સુખ ચિદ્રૂપજો. એવો૦ ૫
કુમિત્રોની સોબત ત્યાગી જ્ઞાનથી,
સદ્ગુરૂ સદ્ભક્તિ કરતો રહું નિશદિનજો. એવો૦ ૬
બુદ્ધિસાગર જન્મ જરા નિવારીને,
આત્મસ્વભાવે પરમાતમપદલીનજો. એવો. ૭
(વિજાપુર.)

त्रिधा आत्मानी सज्झाय.

(૧૨૦)

નમો નમો અરિહંતને, સિદ્ધ ભજો ચિત્તધ્યાયી;
આચારજ ઉવઝાયને, સાધુ સકલ સુખદાયી. ૧
આતમ ત્રણ પ્રકાર છે, બાહિર્ અન્તર્ તેમ;
પરમભેદ ત્રીજો કહ્યો, અક્ષય સુખ લહો જેમ. ૨

(નિંદડી વેરણ હુઇ રહી, એ રાગ.)

બહિરાતમ પહેલો કહ્યો, તેનું લક્ષણ હો કહ્યું શાસ્ત્ર મઝારકે,
પુદ્ગલ મમતા ચિત્તમાંહી, માને તેને હો આતમરૂપ સારકે,
જિનવાણી ચિત્ત ધારીએ. ૧
ધંધન બાઇ ભગિનીને, પુત્ર પુત્રાદિ કુટુમ્બ પરિવારકે;
તેહના સંગે મ્હાલીયો, મોહે ઘેર્યો હો લહે દુઃખ અપારકે. જિન૦ ૨
દેહને આતમ માનતો, નિજ સમજ્યો હો નહિ તેહ અજાણકે;
બહિરાતમ પહેલો કહ્યો, બીજ આતમનો અંતરાત્મ સુજાણકે. જિન૦ ૩
અષ્ટ કર્મની પ્રકૃતિ, બાંધી આતમહો નાના પ્રકારકે;
ચાર ગતિમાં સંચરે, ભવ ભ્રમણ હો દુઃખનો નહિ પારકે. જિન૦ ૪
આતમ કર્મ સંબંધ છે, અનાદિ હો કનકોપલ દૃષ્ટાન્ત કે;
[illegible] નહિ આતમાં, અજ્ઞાનીને હો કહું [illegible] શાન્તકે. જિન૦ ૫

કોટિ યત્ન કરો મમતાએ કરી, પર પોતાનું ન થાયરે; તું૦
નિજ રૂપ ભૂલી પરમાં ફૂલે, જન્મમરણ દુઃખ પાયરે. તું૦ ૨
ઉપયોગ આત્મસ્વરૂપે ન લાવે, ઔદયિક ભાવે મુંઝાયરે; તું૦
અશુદ્ધપરિણુતિપરપરિણામે, ભવમાંહિ ભટકાયરે. તું૦ ૩
જલ ખારાથી તૃપ્તિ ન હોવે, સમજ સમજ દિલ લાયરે; તું૦
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, ચિદ્દઘન ચેતન થાયરે. તું તો૦ ૪

(વિજાપુર.)

"चेतन चतुराइथी शिवपुर मारग चालजेरे."—पद

(૧૨૩)

ચેતન ચતુરાઇથી શિવપુર મારગ ચાલજેરે;
છોડી વિષય વિકારો, મનડું નિજ ઘર વાળજેરે.
દુનિયાદારી દૂર વિસારી, ઉપયોગે આતમગુણધારી;
ક્ષાયોપશમિક ધ્યાને કર્મ કલંક વિદારજેરે. ચેતન૦ ૧
ઘનઘાતી ચઉકર્મ ખપાવી, આત્મિક શુદ્ધસ્વભાવે આવી;
વેગે પોતાને તું પરપરિણતિથી વારજેરે. ચેતન૦ ૨
સ્થિરતા આપસ્વરૂપે આવે, પરમાનન્દ પ્રેમે ત્યાં પાવે;
ભાવે બુદ્ધિસાગર ધ્યાન ધરી નિજ તારજેરે. ચેતન૦ ૩

(અમદાવાદ.)

शान्तिजिन स्तवन.

(૧૨૪)

જય જય શાન્તિ જિનન્દ, જગત્માં જય જય શાન્તિ જિનન્દ;
આપ તર્યાને પરને તારો, સેવે ચોસઠ ઇન્દ્ર. જગત્માં૦ ૧
પૂરણ શાન્તિ પ્રેમે લીધી, દોષ કરી સહુ દૂર; જગત્માં૦
જન્મજરા મરણાદિક વારી, સુખ પામ્યા ભરપૂર. જગત્માં૦ ૨
સમવસરણમાં દેશના દેઇ, તાર્યાં પ્રાણી અનેક; જગત્માં૦
સેવક તારો કૃપા કરીને, આપો સત્ય વિવેક. જગત્માં૦ ૩

ગદ્ધાં ખાખમાંહિ આળોટે, તે પણ સાચાં ખાખી;
નિર્વસ્ત્રાં પશુ પંખી ફરે છે, મમતા દિલમાં રાખી. સહુ૦ ૫
યાવત્ અન્તર્ તત્ત્વ ન ખૂલે, તાવત્ ભવમાં ઝૂલે;
બુદ્ધિસાગર આતમ ધર્મે, ભ્રાન્તિ ભ્રમણા ભૂલે. સહુ૦ ૬
(મેહેસાણા.)

"सोऽहं सोऽहं सोऽहं सोऽहं."–पद.

(૧૨૭)

સોઽહં સોઽહં સોઽહં સોઽહં,
સોઽહં સોઽહં દિલમાં વસ્યોરી;
હું તું ભેદ ભાવ દૂર નાઠો,
ક્ષાયિક ભાવે કદિ ન ખસ્યોરી. સોઽહં૦ ૧
દિલ સાગરમાં અમર દીવો તું,
મન મન્દિરમાં દીપ જિસ્યોરી;
જ્યાં ત્યાં દેખું ત્યાંહિ તુંહિ તુંહિ,
પ્રાણપ્રતિ વણુ પ્રેમ કિસ્યોરી. સોઽહં૦ ૨
તું તારામાં સમાયો સહેજે,
પરને કહો કેમ જાય કહ્યોરી;
સબ ઋદ્ધિ તુજ અન્તર પ્રગટી,
જ્યોતિમાં જ્યોતિ જગાય રહ્યોરી. સોઽહં૦ ૩
જાવું ન આવું લેવું ન દેવું,
અન્તર્ પડદો ખૂલ ગયોરી;
સુખસાગરની લહેરો ઉછળે,
આતમ હંસ ત્યાં ઝીલી રહ્યોરી. સોઽહં૦ ૪
હરવું ફરવું ખરવું ન મરવું,
દુઃખ દાવાનલ શાન્ત થયોરી;
બુદ્ધિસાગર સોઽહં ધ્યાને,
પરમ પ્રભુતા ચિત્ત લહ્યોરી. સોઽહં૦ ૫
(સમો.)

"मूगनी गति मृग जाणे."–पद.

(११८)

મુંગાની ગતિ મુંગા જાણેરે, બીજો કોણ યથારથ કહે;
કોઇ પુસ્તકો બહુ વાંચે, રામ રામ દિન જપે;
[illegible] ધર્મ [illegible], નહીં વળે કંઇ સારે. મુંગાની० ૧
[illegible] ભિન [illegible], [illegible] ને નહીં નિરખે;
[illegible] પણ [illegible], [illegible] ને પરખે. મુંગાની० ૨
અનુભૂતિ [illegible], [illegible];
બુદ્ધિસાગર [illegible], નિજમાં મન [illegible]. મુંગાની० ૩
(અનુભવ)

"बहु लागे गुणिजन प्यारं."–पद.

(११९)

બહુ લાગે ગુણિજન પ્યારૂં, ચતુર નર સમજે તો બહુ સારૂં રે લોલ.
[illegible] ચતુર० એ ટેક.
કડવું તેને [illegible] ન દીધું, [illegible] મનડું દીધું;
નિજકારજ કંઇ ન કિધું ચતુર० ૧
[illegible] પ્યારૂં પણ તે [illegible], દોલત [illegible];
[illegible] ચતુર० ૨
[illegible] અનુપમ [illegible], [illegible] નહિ આવે;
[illegible] ચતુર० ૩
[illegible];
[illegible] અનુભવ [illegible] ચતુર० ૪
સ્નેહસંબંધી [illegible], તેમાં શું દોલત [illegible];
અરે [illegible] મન [illegible] ચતુર० ૫
એવાં [illegible] તે નહિ [illegible], પર [illegible] ગુણથી [illegible];
નહિ સમજે તો [illegible] ચતુર० ૬

ક્ષણિક સંયોગો નિર્ધારી, કર તું શુદ્ધાતમથી યારી;
ઝટ ભૂલી દુનિયાદારી. ચતુર૦ ૭
એક દિન અણધાર્યું છે જાવું, નાહક માયામાં હરખાવું;
શું પણ્ડિતને પરખાવું. ચતુર૦ ૮
અમૂલ્ય અવસર રૂડો પામી, થા તું અન્તર્ ગુણ વિશ્રામી;
બન ચિદ્ઘન ચેતન રામી. ચતુર૦ ૯
જાગી લે તું અન્તર્ ભાવે, રમજે આતમ શુદ્ધ સ્વભાવે;
ઝટ જન્મ મરણ દુઃખ જાવે. ચતુર ૧૦
નામ રૂપથી ન્યારો ધારી, પરમાતમપદ થા અધિકારી;
બુદ્ધિસાગર સુખકારી. ચતુર૦ ૧૧

(અમદાવાદ.)

"ध्यान सदा सुखकार."–पद.

રાગ (ધન્યાશ્રી.)

(૧૩૦)

ધ્યાન સદા સુખકાર, જગત્માં ધ્યાન૦
સદ્ગુરૂ પાસે શિખીએરે, જીવાજીવ સ્વરૂપ;
ષડ્ દ્રવ્યાદિક ધારીનેરે, ટાળો ભવભય ધૂપ. જગત્માં૦ ૧
ચિત્ત ચંચળતા વારીનેરે, નિર્જન દેશે વાસ;
કીજે શમગુણ પામવારે, ત્યાગી પુદ્ગલ આશ. જગત્માં૦ ૨
જિજ્ઞાસા શુદ્ધ ધર્મનીરે, આતમ ધર્મે પ્રેમ;
અન્તર્ સ્થિરતા આણવીરે, શિવ સુખ મંદિર તેમ. જગત્માં૦ ૩
નવ નિક્ષેપ પ્રમાણુથીરે, ધ્યાવો આતમરામ;
સકલ ભેદાભેદથીરે, નિજગુણ વ્યક્તિ થાય. જગત્માં૦ ૪
અધ્યાત્મજ્ઞાનથી ધ્યાવતાંરે, સ્થિર મન વિશ્રામ;
અનુભવ ત્યારે જાગીએરે, આનંદ ઉદધિ ઠામ. જગત્માં૦ ૫
વીર પ્રભુએ ધ્યાનથીરે, પામ્યું કેવલ જ્ઞાન;
ધ્યાને કર્મ સબ છૂટેરે, એમ [illegible] ભગવાન. જગત્માં૦ ૬

જજા જીવતર ચાલ્યું જાય, ગયો વખત પાછો નહિ આય;
જોજે અન્તરમાં તું ધર્મ, જેથી નાસે સઘળાં કર્મ;
જોતાં દિલમાં સહુ જણાય. જજા૦ ૮

ઝઝા ઝડપે કાલ કરાલ, વાટ જ મોક્ષ નગરની ઝાલ;
ધર્મ ઝાઝ ઝાલો નરનાર, ક્ષેમે પામો ભવનો પાર;
શું મુંઝે તું માયા ઝાલ. ઝઝા૦ ૯

ઞઞા નિરઞ્જનને સેવ, ત્યાગી નિન્દાદિક સહુ ટેવ;
નગુરાનો કીજે નહિ સઙ્ગ, પ્રભુ ભજનમાં પાડે ભઙ્ગ;
આતમ પરમાતમ છે દેવ. ઞઞા૦ ૧૦

ટટ્ટા ટેંટેં કરી શું હસે, જોયું સઘળું ચાલ્યું જશે;
જેના દિલમાં આતમ નાદ, ટળિયા તેને વાદવિવાદ;
છાને મોહ માયામાં વસે. ટટ્ટા૦ ૧૧

ઠઠ્ઠા ઠાલી શું ફૂલાય, ભલા ભલા પણ ચાલ્યા જાય;
ઠાઠમાઠમાં ખોયું સર્વ, ગાફલ થઇને કીધો ગર્વ;
ઠરવું નિર્ભયતા ઘટપાય. ઠઠ્ઠા૦ ૧૨

ડડા ડંકો દે નિજ દેશ, રાગાદિક સેવો નહિ લેશ;
કર્મ વૈરીને દેઇ દંડ, વર્તાવો નિજ આણ અખંડ;
અનુભવ રઙ્ગ રમિયે એશ. ડડા૦ ૧૩

ઢઢ્ઢા ઢમઢમ વાગે ઢોલ, શું તારૂં છે જગમાં બોલ;
ધરજે ધર્મતણી કર ડાલ, કરજે આતમની સંભાલ;
સત્યાસત્યનો કરજે તોલ. ઢઢ્ઢા૦ ૧૪

ણણણા ન્યાયી થા દિનરાત, કરજે સત્ય ધર્મની વાત;
ન્યાય નીતિથી સુખડાં વરે, ભવસાગરને સહેજે તરે;
ક્રોધે કદિ ન કરજે ઘાત; ણણણા૦ ૧૫

તત્તા તીર્થંકરને સેવ, સર્વ દેવમાં મોટા દેવ;
ત્રિવિધ તાપો હરતા આપ, મનમાં કર જિનવરનો જાપ;
કર્મ મર્મ નાસે તતખેવ. તત્તા૦ ૧૬

ધ્યા સ્થિરતા મનમાં રાખ, અનુભવ અમૃત રસને ચાખ;
હે મેરૂ પણ નહિ ચિત્ત, આત્મધ્યાનની એવી રીત; ધ્યધ્યા૦ ૧૭
વાદી વચનો નહિ ભાખ.

ા દાન દયા આદરો, દીનતા વાણી નહિ ઉચ્ચરો;
નતા દારિદ્ર દુઃખદાસ, એ સહુ દાને હોવે નાશ; દદ્દા૦ ૧૮
ાને રોઈ જ્યાં ત્યાં ફરો.

ધ્ધા ધર્મે પ્રીતિ ધરો, ધ્યાતા ધ્યેય ધ્યાને વરો;
ધોળું તેટલું દુધ ન હોય, સર્વ મતોમાં ધર્મ ન જોય; ધદ્ધા૦ ૧૯
સઙ્ગ ધૂર્તોની નહીં કરો.

નન્ના પોતાનો કર ન્યાય, શાથી તું ભવમાં ભટકાય;
નડિયે નહિ પરને વડભાર, નિર્દયતાને દૂર નિવાર; નન્ના૦ ૨૦
ધરજે સદ્‌ગુણ સન્ત સદાય

પપ્પા પરિહરિએ સહુ પાપ, જેને જેથી વધુ સન્તાપ;
પ્રેમે પ્રભુનું પૂજન કરો, દ્વેષ કુડાઈ ઈર્ષ્યા પરિહરો; પપ્પા૦ ૨૧
રાખો હિતમાં પ્રભુની છાપ.

ફફ્ફા ફોગટ ન ધર ફંદ, રચી રહે તેમાં મતિમન્દ,
ધન સત્તાથી ફુલે ફોક, ઉંદની ગયાથી ફોગટ શોક, ફફ્ફા૦ ૨૨
ત્યજ રે મિથ્યામતિનો છન્દ

બબ્બા બગીચો ધ. [illegible] હિત [illegible] વને કુસુમ પીત
સર્વ સદ્ગુણો કર [illegible] ઉપયોગે ધ્યાન બબ્બા૦ ૨૩
નવ વિધ ગુપ્તિ પાળે શીત

ભભ્ભા ભગવાન ભજે ભક્તિ [illegible] ભવને [illegible]
ભક્તિથી [illegible] ભગવાન [illegible] ભભ્ભા૦ ૨૪
અન્તર [illegible]

મમ્મા [illegible]
મૂકી [illegible] મમ્મા૦ ૨૫
મલિનું [illegible]

યય્યા [illegible]
[illegible] યય્યા૦ ૨૬
[illegible]

"हंसा क्यांरे जगावे जोगीडोजी."—पद.

(૧૩૨)

હંસા કેઈરે જગાવે જોગીડોજી, આ દેહ દેવળમાં રહેનારે;
હંસા મ્હારા સુતાને [illegible], [illegible] જેમ [illegible] હં. ૧
હંસા [illegible] દીઠો કેઈ [illegible], [illegible] ન [illegible] ન [illegible];
હંસા [illegible] [illegible] હં. ૨
હંસા [illegible], હંસા પરમાં [illegible].
હંસા [illegible], હંસા દીઠે અમૃત પાનરે. હં. ૩
હંસા [illegible], હંસા [illegible] નહિ [illegible];
હંસા અનહદ આનન્દ [illegible], હંસા [illegible] દુઃખ [illegible] હં. ૪
હંસા [illegible], [illegible] જગાવે [illegible].
હંસા બુદ્ધિસાગર [illegible], પ્રેમ [illegible] હં. ૫

(સમાપ્ત.)

"प्रेमीडा बतलावो कोइ मारा."—पद.

(૧૩૩)

પ્રેમીડા [illegible]
પ્રેમી વિન હું [illegible] પ્રે.૦ ૧
[illegible] પ્રે.૦ ૨
[illegible] પ્રે.૦ ૩
[illegible] પ્રે.૦ ૪
[illegible] પ્રે.૦ ૫

(સમાપ્ત.)

"आ प्रभु भजननु शरणुं"—पद.

(૧૩૪)

[illegible]
[illegible]

ક્યાંથી આવ્યો ને ક્યાં જાઇશ, ભૂલણ શું ભૂલાણું. આ૦ ૨
ફન્દે ફસિયો ફોગટ ફુલી, મનડું શું મુંઝાણું. આ૦ ૩
ચિત્તમાં ચેતી લેને ચેતન, પડતું રહેશે ભાણું. આ૦ ૪
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, મુક્તિનું કર આણું. આ૦ ૫
(સાણંદ.)

" हंसा हरदम तत्त्व विचारो "–पद.

(૧૩૫)

(અબધુ એસો જ્ઞાન વિચારી–એ રાગ.)

હંસા હરદમ તત્ત્વ વિચારો, આપહિ બાંધે આપહિ છોડે;
નિશ્ચયથી તું ન્યારો. હંસા૦ ૧
નય વ્યવહાર અનેક કહાવે, સદ્ગુરૂ એમ સમજાવે;
નિશ્ચયનયથી એક રૂપ તું, જિન વચનામૃત ગાવે. હંસા૦ ૨
વ્યવહાર અને નિશ્ચય દોનયના, ભેદ કહ્યા છે ગ્રન્થે;
સાતનયો ઉપનય છે સાતસેં, ભાખ્યા જિન નિર્ગ્રન્થે. હંસા૦ ૩
સહુ સાપેક્ષે વર્તે સાચા, નિરપેક્ષે સહુ કાચા;
કથતા વસ્તુ સ્વરૂપ તે સર્વે, ઉપદેશે જીન વાચા. હંસા૦ ૪
દુર્ગમ ગંભીર નયનું સ્વરૂપ છે, જ્ઞાની ગીતારથ જાણે;
નયઉદધિમાં તારૂ વિના મૂઢ, બુડંતો દુઃખ માણે. હંસા૦ ૫
અનેકાન્ત વસ્તુ સહુ સાચી, કથન કરે જિન વાણી;
બુદ્ધિસાગર સત્ય વિચારી, તત્ત્વાર્થ લ્યો તાણી. હંસા૦ ૬
(સાણંદ.)

" सौथी वीर प्रभु मुज व्हाला "–स्तवन.

(૧૩૬)

(અબહુમ અમર ભએ નમરંગે–એ રાગ)

સૌથી વીર પ્રભુ મુજ વ્હાલા, વીર, સૌથી.
વીર વીર નિત્ય રટન કરૂં હું, પીવા પ્રભુ ગુણ પ્યાલા. સૌથી૦ ૧

ીરની સેવા મીઠામેવા, વીર રટન ઘટ સાચું;
ીર વચનામૃત પીધું જેણે, લાગે સહુ તસ કાચું. સોધી૦ ૨
ીરની ભક્તિમાં સહુ શક્તિ, ભક્તિ વિના સહુ મોળું;
વીરનામે ભય સઘળા નાસે, મનડું હોવે ધોળું. સોધી૦ ૩
પ્રેમે પ્રભુની ભક્તિ કરૂ નિત્ય, ભક્તિ સુખકર સાચી;
બુદ્ધિસાગર હું તો વીરના, નામે રહિયો રાચી. સોધી૦ ૪
(સાણંદ.)

"जीवडा भूली सत्य स्वरुप "–पद.

(૧૩૭)

(કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત–એ રાગ.)

જીવડા ભૂલી સત્ય સ્વરૂપ, ફોગટ જન્મ ગુમાવેરે. જીવડા૦
જાણી ન જિનની વાણી, ખટપટમાં ખૂચ્યો પ્રાણી;
લક્ષ્મી લાલચમાં લલચાઇ, દિલમાંહિ કશું ન જોયું રે. જીવડા૦ ૧
નિરખ્યો ન આતમ ન્યારો, પુદ્ગલથી જ્ઞાને પ્યારો;
જૂઠી જંજાળે જકડાય, રહ્યો ડમરો થઇનેરે. જીવડા૦ ૨
પરની પંચાતે રહ્યો, ગપ્પાં મારીને ગાયો;
સમજી સાચો આ સંસાર, મૃગ કસ્તૂરી પેઠેરે. જીવડા૦ ૩
મનમાં મોટાઈ માની, પાયે પડિયો નહિ જ્ઞાની;
ફરતો ચાર ગતિના ફેર, સમજુ સમજી લેનેરે. જીવડા૦ ૪
શિક્ષા સમજીને સારી, બહિરાતમવૃત્તિ વારી;
બુદ્ધિસાગર સમજો સત્ય, ગુરૂથી જ્ઞાન ગ્રહીનેરે. જીવડા૦ ૬
(સાણંદ.)

"चेतन स्वारथियो संसार. "–पद.

(૧૩૮)

(કાનુડો ન જાણે મેરી પ્રીત)–એ રાગ.

ચેતન સ્વારથિયો સંસાર, સગપણ સર્વે ખોટાંરે. ચેતન૦
જૂઠી છે કાયા રાણી, ન્યારી છે ગાડી લાડી;
ફોગટ શાને મન ફૂલાય, અંત સર્વે જાશેરે. ચેતન૦ ૧

હાકે ધરણી ધ્રુજાવે; ભય તો દિલમાં નહિ લાવે;
ચાલ્યા રાવણ સરખા રાય, પાંડવ કૈરવ યોદ્ધારે. ચેતન૦ ૨
સ્વારથથી જૂઠાં બોલે, સ્વારથથી જૂઠાં તોલે;
સ્વારથ માટે યુદ્ધો થાય, લડતા રંકને રાણારે. ચેતન૦ ૩
સ્વારથથી નીતિ ત્યાગે, સ્વારથથી પાયે લાગે;
સ્વારથ કપટ કળાનું મૂળ, પાપ અનેક કરાવેરે. ચેતન૦ ૪
સ્વારથમાં સર્વે ડૂલ્યા, ભણતર ભણીને ભૂલ્યા;
સ્વારથ આગળ સત્ય હણાય, અન્ધા નરને નારીરે. ચેતન૦ ૫
સ્વારથથી મસ્તક કાપે, સ્વારથથી પદવી આપે;
સ્વારથ આગળ શાનો ન્યાય, બહેરા આગળ ગાણુંરે. ચેતન૦ ૬
સ્વારથથી વિરલા છૂટ્યા, સ્વારથમાં સર્વે ખૂંચ્યા;
જગમાં સ્વાર્થતણો પરપંચ, ન્યાય ચુકાદા ભેળોરે. ચેતન૦ ૭
ધર્મી સ્વારથને ત્યાગે, દિલમાં આતમના રાગે;
તમ રવિકિરણે સ્વારથ નાશ, હોવે આતમ જ્ઞાનેરે. ચેતન૦ ૮
પરમારથ પ્રીતિ ધારી, સેવો ગુરૂ ઉપકારી;
બુદ્ધિસાગર ધરજો ધર્મ, દુનિયા સર્વ વિસારીરે. ચેતન૦ ૯

(સાણંદ.)

"कर तुं श्वासोच्छ्वासे जाप"—पद.

(૧૩૯)

(કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત—એ રાગ.)

કર તું શ્વાસોચ્છ્વાસે જાપ, સત્ત્વ સ્વરૂપનો હંસારે. કર તું૦
લક્ષ્યે વૃત્તિયો ઠારી, સ્થિરતા ઉપયોગે ધારી;
રમજો રંગે સુખ ભરપૂર, સાચો આતમદેવારે. કર તું૦ ૧
જેજે માગે તે આપે, દુઃખડાં ક્ષણમાંહિ કાપે;
શક્તિ અનન્તિનો દાતાર, હરિહર બ્રહ્મા પોતેરે. કર તું૦ ૨
શુભે શાતાનો ભોગી, અશુભે અશાતા યોગી;
શુદ્ધ સ્વભાવે નિજગુણ ભોગ, કયાં તું પરમાં ગોતેરે. કર તું૦ ૩

ભક્તિ પ્રીતિથી સેવે, પરમાતમ પદને વેવે;
ધ્યાતા ધ્યેય સ્વરૂપે આપ, ધ્યાને હૃદયે ધારોરે. કર ગું૦ ૪
અન્તર્ આતમ આરાધો, કરણુથી કારજ સાધો;
બુદ્ધિસાગર શિવસુખ લ્હેર, પ્રગટે દિલમાં ભારીરે. કરગું૦ ૫

(સાણંદ)

"आतम निजघरमां तुं आव." —पद.

(૬૪૭)

(કાનુડે ન જાણી મોરી પ્રીત)—એ રાગ.

આતમ નિજઘરમાં તું આવ, સમજણ સત્ય વિચારીરે. આતમ૦
પરઘર રમતાં તું દુઃખી, કબહુ ન થઇયો સુખી;
વેઠયાં દુઃખડાં વારંવાર, કુમતિ સંગે ભારીરે. આતમ૦ ૧
બહિરાતમ યોગે ભારી, અન્તર્ ઋદ્ધિને હારી;
કર્મ પિંજરમાં પડિયો પેખ, સુરતા સર્વ વિસારીરે. આતમ૦ ૨
પરગૃહે ભમતાં ભીખારી, ઉત્તમ કુલવટ હારી;
થઇયો આશાનો તું દાસ, ગ્રહીને તૃષ્ણા પ્યારીરે. આતમ૦ ૩
નિજ ઘરમાં શાશ્વત સુખરાશિ, ચેતન તેનો વિશ્વાસી,
આતમ અનુભવ અમૃતમેવ, સેવા કીજે વારીરે. આતમ૦ ૪
નિજ ઘરમાં પ્રભુતા છે તારી, માની હિત શિક્ષા મારી;
અસંખ્ય પ્રદેશે દરિયાવ, અન્તર્ સુરતા ધારીરે આતમ૦ ૫
સુમતિ વચનો વિચારી, દિલમા સાચા અવધારી;
આતમ આવ્યો નિજઘર લ્હેર, સુમતિ સંગે વિહારીરે. આતમ૦ ૬
નિજઘરમા આનન્દે વતિયો, સમતા સંગે થઇ રતિયો;
બુદ્ધિસાગર સુખડા પાય, કર્મ કટકું વિદારીરે. આતમ૦ ૭

(સાણંદ)

"जीवडा हजी अवसर छे वेश"–पद.

(૧૪૧)

(કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત–એ રાગ.)

જીવડા હજી અવસર છે બેશ, ભજી લે પ્રભુને ભાવેરે. જીવડા૦
કુમતા કુટિલતા સઙ્ગે, રમતો તું નિશદિન રઙ્ગે;
લોભે લક્ષણ સઘળાં ખોઇ, મોહ મદિરા પીનેરે. જીવડા૦ ૧
સમતાનો સઙ્ગ ન કીધો, મુક્તિ મારગ નવિ લીધો;
યોગ્યાયોગ્ય ન જોયું કાંઈ, મોહે અન્ધ બનીનેરે. જીવડા૦ ૨
સાધુની સઙ્ગત નહિ કીધી, દુર્ગતિ વાટજ તેં લીધી;
મૂરખ મનમાં શું મકલાય, પડતું રહેશે ભાણુંરે. જીવડા૦ ૩
આડો અવળો અથડાયો, લક્ષ્મીમાટે તું ધાયો;
તારૂં કદિ ન તેહ થનાર, સમજુ સમજી લેનેરે. જીવડા૦ ૪
શાને માટે તું ફસિયો, થઇને માયામાં રસિયો;
સુખ નહિ પુદ્ગલમાં તલભાર, જડમાં જડતા ભાસેરે. જીવડા૦ ૫
અનુભવ અન્તર્માં ધારો, જલદી આતમને તારો;
પામી પ્રેમે ગુરૂગમ જ્ઞાન, ધ્યાને મનડું ઠારીરે. જીવડા૦ ૬
કરજો પરમાતમ પ્રીતિ, ધારી અન્તર્માં રીતિ;
બુદ્ધિસાગર શિવપદ પાય, ચિદ્ઘન ચેતન રાગેરે. જીવડા૦ ૭
(સાણંદ)

" जीवडा हजी जरा तो चेत. "–पद.

(૧૪૨)

(કાનુડો ન જાણે મોરી પ્રીત–એ રાગ.)

જીવડા હજી જરા તો ચેત, બાજી આ છે છેલ્લીરે. જીવડા૦
નિન્દા કરવામાં શૂરો, પાપ પાખણ્ડે પૂરો;
લોભી સ્વારથમાં તૈયાર, પરમાં માની મારૂંરે. જીવડા૦ ૧
મોજ મજા મન લાગી મીઠી, પરનારી પ્રેમે દીઠી;
મનમાં તૃષ્ણાનો નહિ પાર, માની મારૂં મારૂંરે. જીવડા૦ ૨

વિષયાની વાતો પ્યારી, ઠીધી તેં ચોરી જારી;
પરપરિણતિમાં રહી મસ્તાન, આખી ઉમર હારીરે. જીવડા૦ ૩
લક્ષ્મીની લાલચ લાગી, બહિરાતમપદનો રાગી;
મૂરખ લજવી જનની કૂખ, ફોગટ ભારે મારીરે. જીવડા૦ ૪
મળીયું છે ઉત્તમ ટાણું, પરખીલે નયણે નાણું;
નાવે સાથે કોઇ તલભાર, શાને મોહ ધરેછેરે. જીવડા૦ ૫
અંતરમાં આતુરતાં જેવાં, તન ધન યોવન છે તેવાં;
બાજીગરની બાજી હોય, અન્તે વિણસી જાયેરે. જીવડા૦ ૬
નરનારી મૂરખ જન ડહ્યા, સાચી માનીને માયા;
ભવમાં ભટક્યા વારંવાર, જન્મજરા દુઃખ પામીરે. જીવડા૦ ૭
સાચી શિખામણ માની, થા તું આતમનો ધ્યાની;
બુદ્ધિસાગર સાચી સેવ, પ્રભુની અન્તર્ ધારીરે. જીવડા૦ ૮
(સાણંદ.)

“मनडा आतममां लयलाव.”—पद.

(૧૪૩)

(કાનુડે શું જાણે મારી પ્રીત—એ રાગ.)

મનડા આતમમાં લયલાવ, ફોગટ શાને ફરેછેરે. મનડા૦
મનુષ્ય ભવની પહેલાં, જ્યાં ત્યાં ભટકાતું ભારે;
હજીય ન છોડે એહ સ્વભાવ; માયામાં મસ્ત બનીનેરે. મનડા૦ ૧
મન તું છે મર્કટ જેવું, ઠામ ઠરી ન રહેવું;
જલદી ત્યાગ કરો પરભાવ, સારી શિક્ષા ગ્રહીનેરે. મનડા૦ ૨
તપ તપિયા મુનિવર જે મોટા, જગમા નહિ જેના ત્રોટા;
હાર્યા તુજથી રંકને રાવ, સઘુ ચંચલતા લહીનેરે. મનડા૦ ૩
સ્વામી સન્યાસી ત્યાગી, ખાખી બાવા વૈરાગી;
ધ્યાન પગથીએ પાડે પાવ, ભમણા ભૂલ કરાવીરે. મનડા૦ ૪
મહારથી જે વીર કહાયા, શરણે તારા તે આયા;
દુર્જય લડતા રણમાં દાવ, કરમાં શસ્ત્ર ધરીનેરે. મનડા૦ ૫

સાનુકૂળ થાને વ્હાલા, સમતાના પીને પ્યાલા;
આનન્દામૃતમાં ગરકાવ, શુદ્ધ સ્વરૂપ વરીનેરે, મનડા૦ ૬
મનડું ઉપયોગે લાગે, ઝટમાં જય ડંકો વાગે;
બુદ્ધિસાગર આતમ ભાવ, શાશ્વત સુખડાં પાવેરે. મનડા૦ ૭
(સાણંદ.)

"कर चेतन शिवपुर तैयारी."—पद.

(૧૪૪)

કર ચેતન શિવપુર તૈયારી, પરપુદ્ગલની છોડી યારી;
ચિદ્ઘન નિત્યાનિત્ય વિચારી, છોડી દે તું દુનિયાદારી. કર૦ ૧
જ્ઞાનથી વ્યાપક દ્રવ્યે અવ્યાપક, એકાનેકથી ધર્મ પ્રસાધક;
ભિન્નાભિન્ન સ્વરૂપી સાચો, ત્યજી તેને ક્યાં જડમાં રાચો. કર૦ ૨
દો ઉપયોગી નિજગુણ ભોગી, નહિ પુદ્ગલનો ભોગી રોગી;
બહુ નામીપણ જેહ અનામી, શકતિ અનન્તિનો જે સ્વામી. કર૦ ૩
તિરોભાવ જે જીવ કહાય, વ્યકિતભાવે શિવ લહાય;
સમકિતથી અન્તર્ આતમ જે, ક્ષાયિકભાવે પરમાતમ તે. કર૦ ૪
ધ્યાને આતમને આરાધે, અનુભવ અન્તર્માં બહુ વાધે;
આનન્દ મઙ્ગલમાલા પ્રગટે, રાગાદિક દોષો સહુ વિઘટે. કર૦ ૫
સુખની શ્રદ્ધા અન્તર્વાસે, ભય ચંચલતા દૂરે નાસે;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાનાભ્યાસે, ધ્યાતાં તત્ત્વ સ્વરૂપ પ્રકાશે. કર૦ ૬
(સાણંદ.)

"मोह मायामां जे जकडाणा."—पद.

(૧૪૫)

મોહ માયામાં જે જકડાણા, કર્મ પાસમાં તે પકડાણા;
જેણે માયાની કીધી યારી, પામે દુઃખડાં તે બહુ ભારી. મોહ૦ ૧
વિષના પ્યાલા પીધા તેણે, કરી માયાની સંગત જેણે;
ભય ચંચલતા હર્ષ વિવાદે, મનડું ફરતું વાદ વિવાદે. મોહ૦ ૨
પ્રભુ ભજન પલવાર ન થાવે, ચાર દિશામાં મનડું ધાવે;
હૃદયે ધર્મની કાંઈ ન પ્રીતિ, રાખે નહિ સજ્જનની રીતિ. મોહ૦ ૩

વ કપટ નિન્દામાં પૂરા, હિંસા ચોરીમાં તે શૂરા;
નય વિવેક વિચાર ન જાણે, રાત દિવસ વહેતા અભિમાને. મોહ૦ ૪
જૂઠી વાતે જન ભરમાવે, દુર્જન શઠતામાં તે ફાવે;
ન દયાની રીત ન રાખે, મુક્તિનાં સુખ તે નહિ ચાખે. મોહ૦ ૫
નની મોજે દુનિયા મ્હાલે, નથી મરવું ત્યાંહ્ કોઈ કાલે;
રૂડ ઝપટમાં પકડી પાડે, નાખે દુર્ગતિ દુઃખના ખાડે. મોહ૦ ૬
ચિન્તામણિ નરભવને હારી, જન્મ મરણ પામે સંસારી;
બુદ્ધિસાગર આતમરાગી, થાવે મોહ માયાને ત્યાગી. મોહ૦ ૭
(સાણંદ.)

" अद्भुत तमासा नयने दीठा."—पद.

(૧૪૬)

અદ્ભુત તમાસા નયને દીઠા, જ્ઞાનિજન મન મીઠારે.
આ અજબ તમાસા૦ આ૦ ૧
કીડી કુંજર ગળતી દેખી, હંસી મનમાં રોવેરે. આ૦ ૨
માખી ચાલે પર્વત હાલે, અંધો આરશી દેખેરે. આ૦ ૩
વાદળ વરસ્યું ચાતક તરસ્યું, લૂલો હર્ષે દોડેરે. આ૦ ૪
મુંગો ગાવે ઢુંઢ બજાવે, શીતલ અગ્નિ થાવેરે. આ૦ ૫
સિંહ શશાના ભયથી હાર્યો, વાનર નાચું પરખેરે. આ૦ ૬
કીડીએ જલધિ આખો પીધો, મૂષક સર્પને ગળતોરે. આ૦ ૭
બુદ્ધિસાગર ઘટમાં શોધો, રાત્રે રવિ ઝળહળતોરે.
(સાણંદ.)

" सुणो सत्योपाय शिवपन्थनोरे."—पद.

(૧૪૭)

સુણો સત્યોપાય શિવપન્થનોરે, જિનવાણી કહે સુખકાર. સુ૦
અસ્તિનાસ્તિ ગુણાદિક દ્રવ્ય છેરે; સહુ સાપેક્ષતા નિર્ધાર. સુ૦ ૧
સ્યાદ્વાદ વચન છે મનોહરે, ઉત્સર્ગ અને અપવાદ; સુ૦
વ્યવહાર નિશ્ચયનય સાધનારે, એકાન્તે નહીં જ્યાં વાદ. સુ૦ ૨

નયસપ્તપ્રરૂપિત આતમારે, નપસસ ગ્રહીત જ્યાં ધર્મ; સુ૦
જ્ઞાનદર્શન ચારિત્રની સેવનારે, જેથી નાસે અનાદિનાં કર્મ. સુ૦ ૩
નવતત્ત્વોપદેશ જ્યાં ભાખિયોરે, કહ્યા સત્ય નિક્ષેપાચાર; સુ૦
ભંગીસપ્ત સંક્ષેપમાં સમાયછેરે, જ્યાં સર્વ વચનનો સાર. સુ૦ ૪
દ્રવ્યક્ષેત્રને કાલભાવ વસ્તુમાંરે, જ્યાં સમ્યગ્ લહે અવતાર; સુ૦
જ્ઞાનક્રિયા સાધનથી સાધીએરે, સાધ્ય સિદ્ધિ લહો સુખકાર. સુ૦ ૫
ઉપાદાન નિમિત્તથી સાધનારે, પંચહેતુથી કાર્ય સધાય; સુ૦
હોવે કાલાનુસારે સાધનારે, યતિ શ્રાદ્ધ માર્ગ વર્તાય. સુ૦ ૬
ગુરૂ મુખથી ઉપદેશ સુણો ધર્મનોરે, દ્રવ્યભાવે દ્વિધા જ્યાં ધર્મ. સુ૦
લહો બુદ્ધિસાગર શુદ્ધ ધ્યાનથીરે, સત્ય શાશ્વતસિદ્ધનાં શર્મ. સુ૦ ૭

(સાણંદ.)

" चेतन चेतो हवे प्यारा."—पद.

(૧૪૮)

પદ. દુઃખી તું દીકરી મારી—એ રાગ.

ચેતન ચેતો હવે પ્યારા, વચન માનો જરૂર મારા;
મુસાફર તું જગતમાં છે, સમજીલે સત્ય શામાં છે. ૧

દેખાતું તે નહીં તારૂં, થશે દિન એક તે ન્યારૂં;
ફુલી ફોગટ હરખાયા, જુઠી માયા અને કાયા. ૨

ફોગટ માની શું ફુલે છે, મોહાબ્ધિમાં શું ડુલે છે;
ભજીલે સત્ય જિન દેવા, ખરા તે શાન્તિના મેવા. ૩

ફના એક દિન સહુ હોશે, અરે તું આંખથી જોશે;
સદા તું ધ્યાનમાં જાગી, અન્તરનો થા બહુ રાગી. ૪

સજી લે સાથ શિવ જાવા, ગ્રહીલે ધર્મની નાવા;
બુદ્ધિસુખ શાન્તિનો બેલી, ચેતીલે બાજી છે છેલી. ૫

(સાણંદ)

[illegible],
[illegible]. આશામાં૦
[illegible],
બુદ્ધિસાગર [illegible]. આશામાં૦ ૪

"साचो अन्तर् स्वामी आतमदिलमां ध्यावजेर"—पद.

(१५६)

સાચો અન્તર્ સ્વામી આતમદિલમાં ધ્યાવજેરે,
સોહં [illegible] સ્વામી ચિદાનંદ [illegible]રે. સાચો૦ ૧
[illegible],
[illegible]રે. સાચો૦ ૨
[illegible],
[illegible]રે. સાચો૦ ૩
[illegible],
[illegible] બુદ્ધિસાગર [illegible]રે. સાચો૦ ૪

" दुनीआमां फोगट फुलाय. "—पद.

([illegible])

[illegible]
[illegible] ૧
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

પશુ પક્ષીના ભવમાં વિવેકને વિસાર્યો,
ધર્મ ન હૃદયે ધાર્યોરે. ઉવરણ૦ ૩
લક્ષ્મી મળતાં લોભી પાખંડનો પૂજારી,
ચેતનજી ભૂલ્યો ત્યારે. ઉવરણ૦
હિંસા જુઠ ચોરી અહંકારમાં અથડાયો,
માયામાં પછડાયોરે. ઉવરણ૦ ૪
અદેખાઈથી નિન્દા કરી જનોની પાપી,
મનુ ભાગ્યુ ઉથાપીરે. ઉવરણ૦
સમજીને સત્ય વાણી, કરો ન પાછી પાની,
બુદ્ધિસાગરની વાણીરે. ઉવરણ૦ ૫

(સાણંદ.)

"अनुभव द्वात्रिंशी."—दुहा.

(૧૫૩)

સદ્ગુરૂપદ પંકજ નમી, પ્રણમ્ય સદ્ગુણ દિનકર
આત્મધર્મ પ્રકટાવવા, નિત્ય નમું આધાર ૧
સ્વપર વિવેચન વસ્તુનું, આદી કરે વિવેક
ઉપાદેય શુદ્ધાત્મને, ધારે પણ છે એક ૨
વસ્તુ આત્મસ્વરૂપ તે, જાણ્યું તત્ત્વ પદાર્થ
અનુભવ તત્ત્વના જ્ઞાનથી, અન્ય નહીં પરમાર્થ ૩
સૂક્ષ્મજ્ઞાન જે આત્મનું [illegible]
જેણે લાધ્યું તે [illegible] ૪
ચરણ કરણ તપજપ નહીં, આતમવિણ [illegible]
આત્મજ્ઞાન પરમાર્થને [illegible] ૫
બ્રહ્મજ્ઞાનથી લોકમાં [illegible]
કોઈ વસ્તુ [illegible] ૬
પશ્ચાત ગતિ [illegible] અનુભવ જ્ઞાન.
અન્તઃ દૃષ્ટિ જાગતા, [illegible] અનુભવ ભાન ૭

અન્તર્ દૃષ્ટિ ચેતના, ત્યાગે પુદ્ગલ સર્ઙ્ગ;
આત્મસ્વરૂપે રમણતા, સમતાગર્ઙ્ગતરર્ઙ્ગ. ૮
આત્માનુભવ યોગથી, ઝળકે આતમજ્યોત;
સ્થિરોપયોગે ધ્યાનથી, અન્તર્માં ઉદ્યોત. ૯
આત્મયોગી જે સુખ લહે, હોય ન તે સુખ ક્યાંય;
ઇન્દ્રાદિક પદવી લહે, તોપણ દુઃખની છાંય. ૧૦
જે પામ્યા તે ત્યાં રમ્યા, ભૂલ્યા પુદ્ગલ ભાન;
સુખ સર્ઙ્ગ રર્ઙ્ગ રમે, પ્રાપ્તિ શિવકર સ્થાન. ૧૧
મન ચઞ્ચલતા ત્યાં મટે, દર્શન સ્પર્શન યોગ;
ભોગી થઇ ત્યાં ભોગવે, અનન્ત સુખનો ભોગ. ૧૨
જડ પુદ્ગલના ભોગને, જાણ્યા મનમાં રોગ;
શાતશાતાવેદની, ટળિયા તેના શોગ. ૧૩
વિનાશિક પુદ્ગલ સહુ, તનધન મન્દિર પેખ;
અવિનાશી છે આત્મનો, ધર્મજ જ્ઞાને લેખ. ૧૪
પુદ્ગલ પ્રપઞ્ચ કારમા, ત્યાં શું સુખની આશ;
પર આશાથી પ્રાણિયા, થાવે જગના દાસ. ૧૫
અન્તરાત્મા ધ્યાનથી, સેવો સત્ય સદાય;
શક્તિ અનન્તિ જેહની, સ્મરતાં શિવસુખ થાય. ૧૬
રમતાં આત્મસ્વરૂપમાં, પામે યોગી સુખ;
પર પુદ્ગલમાં જે રમે, પામે તે મન દુઃખ. ૧૭
મન વચ કાયા ભિન્ન છે, આત્મતત્ત્વ સુખકાર;
રત્નત્રયીનું ધામ છે, શુદ્ધરૂપ નિર્ધાર. ૧૮
શુદ્ધરૂપ પરમાતમા, સત્તાથી પરખાય;
સેવો ધ્યાવો આતમા, વ્યક્તિભાવે થાય. ૧૯
પ્રેમ ભક્તિ વિશ્વાસથી, સેવો આતમ દેવ;
આતમ તે પરમાતમા, કીજે તેની સેવ. ૨૦
શુદ્ધરૂપમાં ચેતના, રમતી રહે નિશદિન,
તો પ્રગટે સુખ સન્તતિ, પરપુદ્ગલથી ભિન્ન. ૨૧

આત્મસ્વભાવે રમણતા, સત્ય ચરણ અવધાર;
ગુણ સ્થાનક આરોહવા, પરપરિણતિ નિવાર. ૨૨
પરપરિણતિના નાશથી, સ્થિરતા ઘટમાં થાય;
અખણ્ડ ચિન્મય ચેતના, શુદ્ધરૂપતા પાય. ૨૩
સારસાર સહુ ગ્રન્થનું, સમ્યક્ ચેતન જ્ઞાન;
ચેત્યા તેમાં જે રમ્યા, પામ્યા શાશ્વત સ્થાન. ૨૪
અનુભવજ્ઞાને ઓળખે, જ્ઞાની શિવપુર પન્થ;
નિશ્ચય ચરણે તે રમ્યા; સત્ય થયા નિર્ગ્રન્થ. ૨૫
ભોગ પઙ્કમાં લેપતા, જ્ઞાની કદા ન પાય;
જળપઙ્કજવત્ ભિન્ન તે, અન્તર્માંહિ સદાય. ૨૬
અન્તર્વૃત્તિ આતમા, ઔદયિક ભાવે ભોગ;
ભોગવતાં પણ યોગી જે, ટાળે ભવભય રોગ. ૨૭
બાહ્યચરણ ચારિત્રમાં, એકાન્તે નહિ ધર્મ;
આત્મજ્ઞાન વિના કદિ, ટળે ન આઠે કર્મ. ૨૮
અન્તરનું ચારિત્ર તે, ચક્ષુથકી ન જણાય;
દૃશ્ય વસ્તુ પુદ્ગલ સદા, ચેતો આતમરાય. ૨૯
અલ્પ સમયમાં સાધિયે, આત્મતત્ત્વ સુખકાર;
લહો ભવ્ય શુદ્ધાત્મને, પરમ તત્ત્વ અવતાર. ૩૦
સિદ્ધા સિદ્ધે સિદ્ધશે. કરી કર્મનો અન્ત:
તે સહુ આતમ લહીને, જૈન ભાખે ભગવન્ત. ૩૧
આત્મિક શુદ્ધ સ્વભાવના, ઉપયોગે છે ધર્મ;
બુદ્ધયબ્ધિ સુખ શાન્તિથી, પામે શાશ્વતશર્મ. ૩૨
અનુભવ બત્રિશી કહી, ગામ પોર દિન એક;
વિચરી આતમ દેશમાં, પામી સાચી ટેક. ૩૩

"चेतो ले तुं प्राणिया."—पद.

(૧૫૫)

(વારેવારેનમાં જાગવે—એ રાગ.)

ચેતો લે તું પ્રાણિયા, આવ્યો અવસર આજ;
સ્વરૂપિયા સંસારમાં, હેતે શું હરખાય. ચેતો૦ ૧
જન્મ જરા મરણાદિકે, સાચો નહિ સ્થિરવાસ;
આધિ વ્યાધિ ઉપાધિથી, ભવમાં નહિ સુખવાસ; ચેતો૦ ૨
રમ્ય રૂપમાં રાચીને, જોયું નહિ નિજરૂપ;
હેરટ દુનીઆ રૂપમાં, વહેતો વિરમી ધુપ. ચેતો૦ ૩
માત પિતા ભાઈ ધોરૂ દારાદિક પરિવાર.
મરતાં સાથ ન આવશે, નિશ્ચ [illegible] ચેતો૦ ૪
ચિન્તામણિસમ દેહ [illegible]
અવસર આવ્યો [illegible] ચેતો૦ ૫
એવી [illegible]
[illegible] ચેતો૦ ૬
[illegible]
કરવુ [illegible] ચેતો૦ ૭
કેઈક [illegible]
આત્મા [illegible] ચેતો૦ ૮
[illegible]
બુદ્ધિસાગર [illegible] ચેતો૦ ૯

(સાણંદ.)

श्री महावीर स्तवन.

(૧૫૬)

(પ્રેરણા [illegible])

વીર જીનેશ્વર વન્દના, [illegible]
[illegible] વીર જીનેશ્વર૦ ૧

ભટકયો ભવમાં ભૂલથી, વેઠયાં દુઃખ અપાર;
જન્મ જરા મરણાદિકે, સ્થિરતા નહીં લગાર. વીર૦ ૨
પુણ્યે મનુભવ પામિયો, મળ્યા ત્રિભુવન નાથ;
શરણ શરણ સાચું ગ્રહ્યું, ઝાલો સેવક હાથ. વીર૦ ૩
સાચી સેવા સ્વામિની, બીજું આળપંપાળ;
તુજ દર્શન રાચી રહું, મેઘ ચાતક બાળ. વીર૦ ૪
બાળકના બહુ દોષને, ટાળે તાત કૃપાળ;
ત્રાતા મારા છો સદા, દોષો ટાળો દયાળ. વીર૦ ૫
બાળક માની આગળે, બોલે મનની વાત;
તુમ આગળ મુજ વીનતિ, માનો એ અવદાત. વીર૦ ૬
તારો બાપજી બાળને, સરશે સઘળાં કાજ;
સેવકને નહિ તારતાં, જાશે આપની લાજ. વીર૦ ૭
ચન્દન બાળા બાકુલે, લીધું શિવપુર રાજ;
અપરાધી કેઇ તારીઆ, કરજો સેવક સાજ. વીર૦ ૮
શરણાગત મુજ સાહિબા, સાચો તુજ વિશ્વાસ;
ચરણ કમળની સેવના, પૂરે સઘળી આશ. વીર૦ ૯
વીર વીર હૃદયે વસો, શરણું સાચું એક;
બુદ્ધિસાગર બાળને, વીર ભકિતની ટેક. વીર૦ ૧૦

(સાણંદ.)

શ્રી વીર સ્તવન.

(૧૫૭)

(ઓધવજી સંદેશો કહેશો સ્યામને. એ રાગ.)

પરમ કૃપાળુ પુરૂષોત્તમ પરમાતમા,
વીર જીનેશ્વર ત્રિશલાનન્દન દેવજો;
સિદ્ધ બુદ્ધ ત્રાતા જ્ઞાતા સહુ વસ્તુના,
પરમ ભકિતથી પ્રેમે કરૂં હું સેવ જો. પરમ કૃપાળુ૦ ૧
ક્ષાયિકભાવે પામ્યા સિદ્ધિ સ્થાનને,
સેવક ભમતો દુઃખદાથી સંસારજો;

ખાખી ખાખી શું કહો છો, સહુની થાશે ખાખ;
સાચા ખાખી અન્તર્ના જે, જાણે માયા રાખ. સુણજો૦ ૨
ગાંડો ગાંડો શું કહો છો, ગાંડા સહુ કહેવાય;
ભેદ છેદં આતમના જ્ઞાને, સમજુ તેહ ગણાય. સુણજો૦ ૩
ધારી ધારી શું કહો છો, ધારી સમતા લેખ;
સમતા સ્વાદે સુખિયા સન્તો, અન્તર્માં તે પેખ. સુણજો૦ ૪
ચાકર ચાકર શું કહો છો, ચાકર નર ને નાર;
કરે ચાકરી પરમાતમની, સાચો ચાકર ધાર. સુણજો૦ ૫
છાનું છાનું શું કહો છો, છાનું સત્ય ન ક્યાંય
માયાથી છાનો છે આતમ, શાને મન હરખાય. સુણજો૦ ૬
જાતિ જાતિ શું કહો છો, જાત ન ભાત ન કોય;
જન્મીને જન્મે નહીં જે જન, જાતિ તેની જોય. સુણજો૦ ૭
ઝાઝ ઝાઝ એમ શું કહો છો, સાચું નહીં છે ઝાઝ;
દેહ છાઝ પરગટ પેખો આ, પામો શિવપુર રાજ. સુણજો૦ ૮
ટેં ટેં ટેં ટેં શું કરો છો, ટળવળતા સહુ જાય;
સ્થિરતા આતમમાં જેની છે, ટેંટેં તસ નહિ થાય. સુણજો૦ ૯
ઠોઠ ઠોઠ એમ શું કહો છો, સહુને એછે છાપ;
અન્તર્માં પરમાતમ પરખે, નહિ તે ઠોઠ અપાપ. સુણજો૦ ૧૦
ડાહ્યા ડાહ્યા શું કહો છો, ડાહ્યા ગાંડા સર્વ;
નિર્લેપી નિર્મોહી ડાહ્યા, કદિ ન કરતા ગર્વ. સુણજો૦ ૧૧
ઢઢ્ઢા ઢઢ્ઢા શું કહો છો, સહુ ઢઢ્ઢા શિરદાર;
ભૂલ્યા મોહ માયામાં જે જન, સાચા ઢઢ્ઢા ધાર. સુણજો૦ ૧૨
ઢોલ ઢોલ એમ શું કહો છો, સહુ છે ફૂટયા ઢોલ;
ઢમ ઢમ વાગી ઢોલ કહે છે, સહુની વર્તે પોલ. સુણજો૦ ૧૩
અભિમાનના તોરે ફૂલે, છે તે સાચા ઢોલ;
જેના દિલમાં વાત ન ટકતી, બોલે નિન્દા બોલ, સુણજો૦ ૧૪
ઢમ ઢમ વાગી ઢોલ કહે છે, અન્તર્ દૃષ્ટિ ખોલ;
ઢોલ પોલના જેવી દુનિયા, કરજે તેનો તોલ. સુણજો૦ ૧૫

ફુંકી ફુંકી ફુંકે શબ્દ [illegible]
[illegible] [illegible] ૧૬
ઘડું ઘડું શું કરે છે [illegible]
[illegible] [illegible] ૧૭
સ્થાવર સ્થાવર શું કરે છે, જગમાં [illegible] છે સ્થિર,
સ્થિરતા નેત્રે સાચી [illegible] [illegible] ૧૮
દાન દાન શું કહે છે [illegible]
દાન કરે [illegible] [illegible] ૧૯
ધર્મ ધર્મ [illegible]
[illegible] [illegible] ૨૦
[illegible]
[illegible] [illegible] ૨૧
[illegible]

પાજી પાજી શું કહો છો, પાજી પોતે પેખ;
અન્તર્ ગુણનું દાન કરે નહીં, સાચો પાજી લેખ. સુણજો૦ ૩૦
ફૂલણ ફૂલણ શું કહો છો, મન ફૂલે ફૂલાય;
ફૂલે નહિ જેનું મન ફંદે, ફૂલણ નહીં કહેવાય. સુણજો૦ ૩૧
બળીયો બળીયો શું કહો છો, બળીઆ ગયા મશાણ;
રાવણ પાંડવ કૌરવ યોદ્ધા, રહ્યાં નહીં નિશાન. સુણજો૦ ૩૨
ભૂંડા ભૂંડા શું કહો છો, ભૂલ્યા તે તો ભૂણ્ડ;
પ્રભુ ભજનમાં ભાવ ન વર્ત્તે, તે ભવ જલધિ ઝુણ્ડ. સુણજો૦ ૩૩
ભૂલ્યો ભૂલ્યો શું કહો છો, ભૂલ્યા ભણીને વેદ;
જ્ઞાની ધ્યાની તપી જપીને, માયા આપે ખેદ. સુણજો૦ ૩૪
ભટકયા ભટકયા શું કહો છો, ભટકે રણનું રોઝ;
ભટકયા નહીં તે જગમાં જોગી, કીધી આતમ ખોજ. સુણજો૦ ૩૫
ભોળા ભોળા શું કહો છો, ભોળા જન ભરમાય;
પર સ્વભાવે જે જન રમતા, ભોળા તેહ ગણાય. સુણજો૦ ૩૬
યાચક યાચક શું કહો છો, યાચક ઇંદ્ર ગણાય;
પરપુદ્ગલ ભીખની આશામાં, સહુ દુનિયા ભટકાય. સુણજો૦ ૩૭
યાચક સાચા આતમ ધનને, યાચે તેહ ગણાય;
જ્ઞાની ધ્યાની યોગી સાધુ, ધન ધન યાચક રાય. સુણજો૦ ૩૮
રામા રામા શું કહો છો, રામા ભવનું મૂળ;
રામા રાગે રામ ન મળશે, અંતે ધૂલંધૂલ. સુણજો૦ ૩૯
રામ રામ જપતાં જે જાગે, હોવે જન તે રામ;
આતમ તે પરમાતમ રૂપે, સાચા જાણે રામ. સુણજો૦ ૪૦
રાગી રાગી શું કહો છો, જાડા જગના રાગ;
આતમ રાગે જે રંગાયા, ધન ધન તે સૌભાગ્ય. સુણજો૦ ૪૧
લાલચ લાલચ શું કહો છો, લાલચનો નહિ અન્ત;
લાલચ ત્યાગી રાગી જગમાં, શોભે સાચા સન્ત. સુણજો૦ ૪૨
વૈરી વૈરી શું કહો છો, વૈરી આપોઆપ;
વૈર સમાવે સમતા આવે, નાસે સહુ સન્તાપ. સુણજો૦ ૪૩

વેસ્યા વેસ્યા શું કરો છો, કુમતિ વેશ્યા દિલ;
ધિકાર વેસ્યા વૈર કરીને, ક્ષણમાં આતમ!!! પીલ. મુમુક્ષો૦ ૪૪

શાન્તિ શાન્તિ સહુ કહે છે, શાન્તિ જાણે કોય;
શાન્તિ જગની શાન્તિ હરતી, કશુ ન દુઃખડાં હોય. મુમુક્ષો૦ ૪૫

સેવા સેવા શું કરો છો, સેવા કરતા સર્વ;
પરમાતમ ગુરૂ જનની સેવા, ટાળે સઘળા ગર્વ. મુમુક્ષો૦ ૪૬

સાધુ સાધુ શું કહો છો, સાધુ સાધે ધર્મ;
પઞ્ચમહાવ્રત પ્રેમે પાળે, ટાળે આઠે કર્મ. મુમુક્ષો૦ ૪૭

સાચું સાચું શું કહો છો, સાચું આતમ સુખ;
પરમાં સુખની આશા રાખે, પામે ભવમાં દુઃખ. મુમુક્ષો૦ ૪૮

હાર્યા હાર્યા શું કહો છો, હાર્યા કામે વીર;
રાગાદિકને જીત્યા જગમાં, તીર્થંકર મહાવીર. મુમુક્ષો૦ ૪૯

જ્ઞાની જ્ઞાની શું કહો છો, જ્ઞાની ગોથાં ખાય;
રાગદ્વેષને જીતે જે જન, જ્ઞાની તેહ ગણાય. મુમુક્ષો૦ ૫૦

આવ્યા આવ્યા શું કહો છો, આવ્યા ચાલ્યા જાય;
ત્રણ લોકમાં કીર્તિ જેની, આવ્યા તે સુખદાય. મુમુક્ષો૦ ૫૧

મોક્ષ મોક્ષ શું કહો છો, મોક્ષ ઉડે ભ્રાત;
મોક્ષ ક્ષાયિકભાવે સિદ્ધો, ધન તેના અવદાત. મુમુક્ષો૦ ૫૨

ઉડયા ઉડયા શું કહો છો, જોને ઉડે જીવ;
ઉડયા આતમ ભાવે સન્તો, ભાળી જીવને શીવ. મુમુક્ષો૦ ૫૩

જોગી જોગી શું કહો છો, જોગી સાધે જોગ;
અલખ ખલકમાં સચ્ચા સમજી, ભોગવતા નહિ ભોગ. મુમુક્ષો૦ ૫૪

જૂઠું જૂઠું શું કહો છો, જૂઠી જગ સંયોગ;
જૂઠમાં મારૂં જે માને, તે જન જગમાં બાળ. મુમુક્ષો૦ ૫૫

ભક્તિ ભક્તિ સેવો સજ્જન, ભક્તિ સુખનું મૂળ;
દેવગુરૂની ભક્તિ વીણ તે, કિરિયા જાણો ધૂળ. મુમુક્ષો૦ ૫૬

મઙ્ગલ મઙ્ગલ જિનવર જાપે, ગણજો સહુ નવકાર;
ચૌદ પૂર્વમાં મઙ્ગલ મોટું, ઉતરશો ભવપાર. મુમુક્ષો૦ ૫૭

ગુર્જર દેશે સાણંદ ગામે, ઓગણિશ ત્રેસઠ સાલ;
અષાડ સુદિ સાતમ સાંજે, સ્તવના મઙ્ગલ માલ. સુણજો૦ ૫૮
સમજી ગણજો શ્રીનવકાર, તેથી ઉતરશો ભવપાર;
ભણશે ગણશે જે જન ભાવે, તેહ લહે સુખસાર. સુણજો૦ ૫૯
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, ધર્મ હૃદયમાં ધાર;
સમજી ગણજો શ્રીનવકાર, તેથી ઉતરશો ભવપાર. સુણજો૦ ૬૦

(સાણંદ.)

सद्गुरु स्तुति पद.

(૧૫૯)

સદ્ગુરૂની શિક્ષા સારીરે, વિચારી જોજો,
તારે નરને નારીરે, વિચારી જોજો;
ગુરૂ જ્ઞાનિની સેવા, સાચા છે સુખના મેવા,
ગુરૂ સમજાવે દેવારે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરૂ૦ ૧
ગુરૂની સાચી વાણી, શિવપુરની છે નિશાની;
તરશ્યાને જેમ પાણીરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરૂ૦ ૨
માથે ગુરૂજી ગાજે, તેની શોભાતો છાજે;
તેથી કુમતિ લાજેરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરૂ૦ ૩
ગુરૂની ભક્તિ પ્રીતિ, નાસે છે તેથી ભીતિ;
એ ઉત્તમ જનની રીતિરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરૂ૦ ૪
ગુરૂગમની બલિહારી, જગમાંહિ ઉપકારી;
સદ્ગુરૂની વાતો ન્યારીરે, વિચારી જોજો. સદ્ગુરૂ૦ ૫
બુદ્ધિસાગર દીવો, સદ્ગુરૂ ચિરંજીવો;
ગુરૂ વચનામૃત પીવોરે. સદ્ગુરૂ૦ ૬

(સાણંદ.)

समाधि पद.

(૧૬૭)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને–એ રાગ.)

અન્તરના અલખેલા સાહિબ રીઝશે,
ત્યારે મારાં સઘળાં કારજ સિદ્ધશે;
અષ્ટ સિદ્ધિ ઘટમાં પ્રગટે છે ધ્યાનથી,
ઘન ગુણોનું પોતાને પરસિદ્ધશે. અન્તર૦ ૧
યમ નિયમ આસનને પ્રાણાયામથી,
શરીર શુદ્ધિ થાશે ચિત્ત પવિત્રશે;
પદ્માસન સિદ્ધાસન વાળી બેસશે,
સુષુમ્ણા ભેદક આસનની રીતશે. અન્તર૦ ૨
પ્રત્યાહારે ચિત્તની સ્થિરતા સંપજે.
ધારણાથી ધારો અન્તર દેવશે.
ધ્યાનભેદ સમજીને ધ્યાને ધ્યાઇશે.
અન્તર આતમ પરમાત્મના સેવશે. અન્તર૦ ૩
નિર્વિકલ્પ સમાધિરૂપે સંપજે.
સુખને દરિયે ઝુલશે [illegible]
અલખ દેશના [illegible]
નિમલ નિરખે નવલું [illegible] અન્તર૦ ૪
સહજસમાધિ [illegible]
વગાડે એના [illegible]
ડરે [illegible] પણ ચિત્ત [illegible]
ધ્યાનદશા એવા [illegible] અન્તર૦ ૫
અનેકાન્ત [illegible]
પૂર્વે ધ્યાને [illegible]
નિર્નામી પણ અનેક [illegible]
ષટ દર્શનના [illegible] અન્તર૦ ૬
સાતનયોથી સ્વરૂપ [illegible]

સાપેક્ષે પદ્ દર્શન આતમ સમાયજો;
સ્યાદ્વાદ સત્તાથી પૂરણ પામીએ,
ભેદભાવ ઝઘડો ત્યારે દૂર થાયજો. અન્તર૦ ૭
અન્તર્ સ્વામી સમજ્યા વિણ શું સેવના,
શ્રદ્ધા ભક્તિ પ્રીતિથી પરખાયજો;
શબ્દ સૃષ્ટિ વિકલ્પ શમ્યા નિજ શુદ્ધિમાં,
બુદ્ધિસાગર અન્તર્યામી ગાયજો. અન્તર૦ ૮

(સાણંદ.)

"सहु शक्तिना स्वामी आतम माहरा."–पद.

(૧૬૧)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને. એ રાગ.)

સહુ શક્તિના સ્વામી આતમ માહરા,
તારો મહિમા દીઠો અપરંપારજો;
કેવલજ્ઞાને જાણે લોકાલોકને,
ધ્યાતા પણ તું ધ્યેય સ્વરૂપી ધારજો. સહુ૦ ૧
કુમતિસઙ્ગે રમતાં આ સંસારમાં,
પામી દુઃખો ભટકયો વારંવારજો;
ગુરૂપ્રતાપે શુદ્ધ સ્વરૂપ નિહાળતાં,
ધન્ય દીવસને ધન્ય ઘડી અવતારજો. સહુ૦ ૨
ચમત્કાર વિદ્યા લબ્ધિનું સ્થાન તું,
ગુરૂગમયુક્તિભકિત અર્પે સર્વજો;
પૂજા ભકિત ધ્યાનાશ્રય છે આતમા,
તત્ત્વજ્ઞાનથી નાસે મિથ્યા ગર્વજો. સહુ૦ ૩
ચેતન શકિત ચેતન ભાવે દેખીએ,
જડની શકિત જડ સ્વભાવે જાણજો;
અનન્ત સુખનું સ્થાનક આતમ જાણીએ,
અનુભવયોગે પ્રગટે તેનું ભાનજો. સહુ૦ ૪

અખંડ ઉપયોગે તું ઘટમાં જાગજે;
દુઃખમય જાણી સઘળો આ સંસારજો;
વક્તા ધ્યાતા ધ્યેય તત્ત્વની એકતા,
દ્રવ્યાર્થિકનયથી મનમાં નિર્ધારજો.   સહુ૦ ૫
આતમ કર્ત્તા કર્મ કરણ પણ આતમા,
સંપ્રદાનને અપાદાન પણ એહજો;
અધિકરણ પણ આતમને અવલોકીને,
પર્યાયાર્થિકનયથી હોવે તેહજો,   સહુ૦ ૬
સમજી સાતનયોથી આત્મસ્વરૂપને,
ટાળો મિથ્યા વિષય વાસના રાગજો;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી ચેતજો,
અન્તરથી કરજો સહુ માયા ત્યાગજો.   સહુ૦ ૭
(સાણંદ.)

"ज्ञानानन्दी तत्त्व स्वरूपी आतमा."-आत्मपद.

(૧૨૨)

(ઓધવજી સન્દેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

જ્ઞાનાનન્દી તત્ત્વસ્વરૂપી આતમા,
અન્તર્યામી પુરૂષોત્તમ ભાવજો
બ્રહ્મા વિષ્ણુ શંકર ને [illegible]
અનેક નામે બોલે તું ગુણવન્તજો   જ્ઞાનાનન્દી૦ ૧
અન્તર્ દૃષ્ટિ ધ્યાન કીજે આતમનું
નાસે તેથી ભવભય બ્રાન્તિ જાણજો.
સગુણ નિર્ગુણ આતમ તું નયપેક્ષી
અનેકાન્ત સ્વરૂપી તું રે. ધારજો   જ્ઞાનાનન્દી૦ ૨
ત્હારી શક્તિ સ્થિરતા શાન્તિ આપની
સ્વપર પ્રકાશક નિશ્ચય નિર્ધારજો
સંયમ પુષ્પે પૂજો આતમદેવને,
તેથી પામે ભવસાગરનો પારજો   જ્ઞાનાનન્દી૦ ૩

રાગદ્વેષથી બહિરાતપદ જાણીને,
કરજો તેનો જ્ઞાનદૃષ્ટિથી નાશજો;
સ્થિરોપયોગે જાગો તત્ત્વ સ્વરૂપમાં,
અસંખ્યપ્રદેશે ક્ષાયિકભાવે વાસજો. જ્ઞાનાનન્દી૦ ૪
સામગ્રી પામીને આતમ ચેતજે,
મોહમાયાનો કરજે નહિ વિશ્વાસજો;
વિષયવિકારો વિષની પેઠે જાણજે,
પરપુદ્‌ગલની છોડી દેજે આશજો. જ્ઞાનાનન્દી૦ ૫
અખણ્ડ અવિનાશીની વાટે ચાલજે,
ષડ્દર્શનમાં સહુજન તુજને ગાયજો;
બુદ્ધિસાગર આવિર્ભાવ જગાવવા,
સત્સઙ્ગમ ઉદ્યમ કરજો હિત લાયજો. જ્ઞાનાનન્દી૦ ૬
(સાણંદ.)

" चिदानन्द चेतनजी वहेलो जागजे. "—पद.

(૧૬૩)

(ઓધવજી સન્દેશો કહેજો શ્યામને.—એ રાગ.)

ચિદાનન્દ ચેતનજી વહેલો જાગજે,
ભરનિદ્રામાં આયુ નિષ્ફળ જાયજો;
ઊંઘે ઉંઘણુ ચોરો લૂંટે ચેતજે,
વૈરણુ નિદ્રાવશથી દુઃખડાં થાયજો. ચિદાનન્દ૦ ૧
કાલ અનાદિ ઉંઘ્યો મિથ્યારાત્રીમાં,
પરસ્વભાવે લેતો શ્વાસોચ્છ્વાસજો;
સર્વવિઘાતક નિદ્રા દુઃખની ખાણુ છે,
શું કરચો ત્યાં સુખબુદ્ધિ વિશ્વાસજો. ચિદાનન્દ૦ ૨
ભવિતવ્યતાયોગે સદ્‌ગુરૂ સઙ્ગથી,
જાગંતાં ઘટ દેખ્યો અનુભવ ભાણુજો;
સ્વતઃ પ્રકાશી ઝળકી જ્યોતિ આતમની,
ઉડ્યો ચેતન આળસ છાંડી જાણુજો. ચિદાનન્દ૦ ૩

સુખની ધારા પ્રગટી સહજસમાધિથી,
શમ્યા વિકલ્પો પામી સ્થિરતા બોધમે;
વિષય વાસના આશા તૃષ્ણા પૂજના,
નાશ દોષો મોહમાયાને ક્રોધમે. ચિદાનન્દ૦ ૪
અનુભવયોગે તાળી લાગી ધ્યાનની,
બાહ્યભાવનું ભૂલાયું સહુ ભાનમે;
આતમ રાગે રંગાણી છે ચેતના,
સેવે ઘટમાં શુદ્ધ બુદ્ધ ભગવાનમે. ચિદાનન્દ૦ ૫
શ્વાસોચ્છ્વાસે સમરો શાન્ત કૃપાલુને,
કરશે કરૂણા પ્યારો આપો આપમે;
હરતાં ફરતાં ખાતાં પીતાં પહેરતાં,
ધંધો કરતાં સુરતાની છે છાપમે. ચિદાનન્દ૦ ૬
દેહી પણ વિદેહી પોતે એકલો,
ન્યારો અન્તરૂથી કરતો સહુ કામમે;
ક્ષયોપશમ ઉપશમ ભાવે છે સાધના,
દેશે દર્શન દીન દયાળુ સમમે. ચિદાનન્દ૦ ૭
સેવો ધ્યાવો બુઝો આતમરામને,
એનાથી સમજે છે જીવો સર્વમે;
જીવ શિવનો ભેદભાવ ઝઘડો ટળ્યો,
બુદ્ધિસાગર નાઠો મિથ્યા ગર્વમે. ચિદાનન્દ૦ ૮
(સાણંદ.)

" स्वामीने सेवक तुं प्यारा आतमा. "—पद.

(૧૧૪)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

સ્વામીને સેવક તું પ્યારા આતમા,
અવ્યાપક પણ જ્ઞાને વ્યાપક સર્વમે;
અવિનાશી પણ અનિત્ય તું પર્યાયથી,
તુજને વરતાં નાઠો મિથ્યા ગર્વમે. સ્વામીને૦ ૧

આતમ ભાવે માયા અસતી જાણીએ,
જડ સ્વભાવે છતી માયાને પેખજો;
સંગ્રહની સત્તાથી એકજ આતમા,
અનેક વ્યક્તિ ભાવે આતમ દેખજો. સ્વામીને૦ ૨
નાક વિના શોભે નહિ મુખ સંસારમાં,
વર વિના શોભે નહીં જેની જાનજો;
મીંડાં વીણ એકડાની શોભા કેટલી,
જ્ઞાન વિના આતમનું એવું જાણજે. સ્વામીને૦ ૩
જ્ઞાન વિના નહિ [illegible] આતમ સાધના,
આતમજ્ઞાને રમીએ એમ વિચારજો,
બુદ્ધિસાગર આનન્દ પામી [illegible],
સદ્ગુરુસંગે [illegible] આચરજો. સ્વામીને૦ ૪

(સાણંદ.)

"जीव आव्यो अगम आ जाग केरे."-पद.

(૧૬૫)

[illegible]

જીવ૦ ૧

જીવ૦

જીવ૦ ૨

જીવ૦

મીઠી વાણી બોલતાં ન આવડીરે,
બોલે કડવી વાણી જેવી ફાવડીરે. જીવડા૦ ૩
દાણા ઘંટીમાં દળાતા દેખતાંરે,
કાળ ઘંટી પીલાઈશ પેખતાંરે. જીવ૦
કર પ્રભુની ભક્તિ જ્ઞાન ધ્યાનથીરે,
ચિત્તવાળી બહુ અભિમાનથીરે. જીવડા૦ ૪
ચેત! કોઈ ન કહેવા આવશેરે,
મારૂં મારૂં કરી દુઃખ પાવશેરે. જીવ૦
કર પ્રભુ ભજન શ્વાસોચ્છ્વાસથીરે,
વદે બુદ્ધિસાગર વિશ્વાસથીરે. જીવડા૦ ૫
(સાણંદ.)

"जगतना खेल छे खोटा."–पद.

(૧૬૬)

(પદ્મપ્રભુ પ્રાણસે પ્યારા—એ રાગ.)

જગતના ખેલ છે ખોટા, કદિ નહીં થાય મનમોટા. જગ૦ ૧
સદા છે દુઃખ માયામાં, સદા સુખ ધ્યાન છાયામાં;
પ્રભુનું નામ સુખ આપે, પ્રભુનું નામ દુઃખ કાપે. જગ૦ ૨
પ્રભુ ભક્તિ ન જો થાશે, તદા દિન દિન દુઃખ થાશે.
જીભલડી આ જીનેશ્વરને, હૃદય તું દેવને ધરને. જગ૦ ૩
ગયા જે મોજમાં માતા, તર્યા જે દેવને ગાતા.
જગતમાં જન્મ પામ્યો તેં, ભજન વિણ જન્મ હાર્યો તેં. જગ૦ ૪
છેવટની આંખ મિંચાશે, તદા તું [illegible] પસ્તાશે.
હજી છે હાથમાં બાજી, કરી લે આત્મને રાજી. જગ૦ ૫
[illegible] ઘોડા ગમ્મત ગાડા, [illegible] અને [illegible]
મળેલા ભોગ એ જાશે, [illegible] કોઈ ન ખાશે. જગ૦ ૬
ગણી તું ફોક દુનિયાને, [illegible] ગુણ માને.
બુદ્ધ્યબ્ધિ સન્તનો [illegible] ગુણ [illegible]. જગ૦ ૭
(ગોધાવી.)

"शाने तुं करे छे मायारे."–पद.

(૧૬૭)

(ચેતતો ચેતાવું તનેરે પામર પ્રાણી–એ રાગ.)

શાને તું કરે છે માયારે, નાહક પ્રાણી;
મરડી મૂછોને ચાલે, મગરૂરીમાંહિ મ્હાલે;
જવું પડે હાથ ઠાલેરે. નાહક૦ ૧
પ્રભુ નામ નહિ લીધું, સન્તને ન દાન દીધું;
કપટવિષ પ્રેમે પીધુંરે. નાહક૦ ૨
ભ્રાન્તિમાં ભૂલી ભારી, આખી ઉમ્મર હારી;
થાશે કોણ ગતિ તારીરે. નાહક૦ ૩
ખોદે તે પડે છે પહેલો, પરના બુરામાં ઘેલો;
મનમાં રહીને મેલોરે. નાહક૦ ૪
બીજાનું દેખીને સારૂં, મનમાં લાગે નઠારૂં,
ભલું થાશે કેમ તારૂં રે. નાહક૦ ૫
કપટથી કાજું થાશે, ધાર મન વિશ્વાસે;
પોતે તું તો છેતરાશેરે. નાહક૦ ૬
કપટ કળાને ત્યાગી, સદ્ગુરૂ શીખ માગી;
બુદ્ધિસાગર ઘટ જાગીરે. નાહક૦ ૭

(ગોધાવી.)

"जीवडा प्रभु भजीलेरे."–पद.

(૧૬૮)

(ચેતાવું ચેતી લેજોરે—એ રાગ.)

જીવડા પ્રભુ ભજીલેરે, અવસર આવ્યો એળે જશે;
પ્રભુ ભજતાં દામ ન બેસે, કોટી કર્મ કપાશે. જીવડા૦ ૧
કુળ દારાનાળ જગમાં જમતાં, જુઓ નીરખી નહીં સારૂં;
મોહ માયા કેરી સપનાતાં, ભ્રમ ભાગશે તારૂં. જીવડા૦ ૨

કલંક પડયાં છે મહાસતીઓને, નામે મઙ્ગલ કરે;
શ્રીવીર પ્રભુના કાને ખીલા, ઠોકયા ગોપે અરે. ભોગવ્યા૦ ૩
જરાકુમારને હાથે મરણું, થયું કૃષ્ણનું અરે;
દુઃખ આવ્યાં જ્યારે વીરપ્રભુને, સાહાય્ય કોઈ નહિ કરે. ભોગ૦ ૪
કર્યાં કર્મ ભોગવવાં સહુને, કોઈનું કાંઇ ન વળે;
સુખ દુઃખમાં સમભાવ કરે તે, મુક્તિપુરીમાં ભળે. ભોગવ્યા૦ ૫
ચંદ્ર સૂર્ય જેવા પણ જગમાં, દેખો નજરે ફરે;
બુદ્ધિસાગર સમતા સેવે, રાગ દ્વેષ નહીં છળે;
જ્ઞાનિને સુખડાં, ઇણ વિધિ મળે. ભોગવ્યા૦ ૬

(સાણંદ.)

"अमोने तमो समा जाति."—पद.

(૧૬૧)

(પદ્મ પ્રભુ પ્રાણસે પ્યારા—એ રાગ.)

અમોને તમો સમા જાતિ, અમોને તમો સમા જ્ઞાતિ;
પશુ પંખી અમારાં છે, અમારાં તે તમારાં છે; અમોને૦ ૧
નહિ કો કોઈનું વૈરી, નહિ કો કોઈનું ઝેરી;
સહુ જીવ મિત્ર મારા છે, મમત્વ ભાવ વિસાર્યો છે. અમોને૦ ૨
જીવોને પ્રેમથી ભેટું, અમારે કાંઈ નહિ છેટું;
અમારે સર્વથી ન્યારું, અમારે સર્વથી મળતું. અમોને૦ ૩
દયા ગંગા હૃદય વહેતી, અમોને પ્રેમથી કહેતી;
અમારામાં સદા પ્રીતિ, અનન્તાં ગુણ ગણ રીતિ. અમોને૦ ૪
અમારી આંખમાં ચંદ્ર, અમારા નેત્રમાં ભદ્ર;
જગત આ આત્મનું મોટું, જગત આ આત્મનું ખોટું. અમો૦ ૫
અહિંસા જીવની સાચી, એકાની વાત છે કાચી;
બુદ્ધિસાગર જીવની સેવા, અમારે ગુરુ એ મેવા. અમોને૦ ૬

(સાણંદ.)

"वेपारी उपर."—पद.

(૬૭૨)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

વ્યાપારી વ્યાપારે મનડું વાળજે,
કરજે ઉત્તમ સદ્વસ્તુ વ્યાપારજો;
કપટ કરીને છેતરજે સહુ કર્મને,
છેતરવા નહિ જીવોને તલસારજો.   વ્યાપારી० ૧
વિવેકદૃષ્ટિથી સહુ વસ્તુ દેખજો,
સુખકર સારી વસ્તુનો કર પ્યારજો;
દાન દયા સંયમ શીયલને સત્યતા,
સમતા આદિ વસ્તુનો સ્વીકારજો.   વ્યાપારી० ૨
સોદાગર સદ્ગુરૂજી સાચા માનજે,
લોભાદિક ચોરોનો કરજે પચારજો;
લાભ મળે તે સાચવજે ઉપયોગથી,
અન્તર્દૃષ્ટિને કરજે રખવાળજો.   વ્યાપારી० ૩
સ્યાદ્વાદદૃષ્ટિના કરજે ત્રાજવા,
સહનશીલતા કાતર સારી રાખજો
મન રાખો વ્યાપારી આતમ જ્ઞાનને,
સ્થિરતા ગાદી એરી સહુ માનજો   વ્યાપારી० ૪
પ્રતિક્રમણ રોજનીશીથી દેખજે
દિવસમાં શું નફિયે [illegible]
બાહ્યલક્ષ્મીની ચંચલતાને વારજે
જલનું બિન્દુ પડિયું જેમ ટળજો   વ્યાપારી० ૫
દુઃખને પણ સુખ માની [illegible] પારજે
પરપરિણતિ વેશ્યાને ન [illegible]નિવારજો
ક્ષાયિકભાવે દાનાદિક ગુણ [illegible]
જન્મ જરાના દુઃખ નાને નિવારજો   વ્યાપારી० ૬
માયાના વ્યાપારે [illegible]

અન્તરના વ્યાપારે ધરજે ધ્યાનજો;
બુદ્ધિસાગર અનન્ત સુખડાં સમ્પજે;
આતમ થાવે સિદ્ધ બુદ્ધ ભગવાનજો. વ્યાપારી૦ ૭
(સાણંદ.)

"जीलवडा जरुर जावुंरे."—पद.

(૧૭૩)

(ચેતાવું ચેતી લેજેરે—એ રાગ.)

જીવલડા જરૂર જાવુંરે, ફોગટ માયામાં શું ફુલિયો,
મરણુતણો ભય મોટો માથે, કોઈ ન આવે સાથે;
હસતાં હરશે કાળ ઝપટમાં, કહ્યું ત્રિભુવન નાથે. જીવ૦ ૧
વૈદું કરજો સૈદું કરજો, કરજો લટપટ ચાળા;
આડી અવળી બાથભરો પણ, ભરવા પડે ઉચાળા. જીવ૦ ૨
ડાહ્યા ડમરા પરપંચાતે, કરજો કજીયા વાતે;
કાળ કાળીઓ હરશે લાતે, જાશો ખાણું ખાતે. જીવ૦ ૩
ચોરી ચુગલી નિંદા કીધી, પરને ગાળો દીધી;
મનમાં પાપ કરીને ભારી, નરકવાટ ઝટ લીધી. જીવ૦ ૪
પ્રભુ ભજનને ભૂલી ભોળા, દુનિયામાં કયાં દોડે;
બુદ્ધિસાગર માયા પથરે, સીદને માથું ફોડે. જીવ૦ ૫
(સાણંદ.)

महावीर स्तवन.

(૧૭૪)

(દ્વારકાંના વાસીરે અવસરીએ વહેલા આવજોરેજી—એ રાગ)

ત્રિશલાના જાયારે મહાવીર સ્હાયે આવજોજી,
નહિ આવો તો થાશે સેવકના બેહાલ. ત્રિશલાના૦ ૧
દૈત્ય મહામોહરે વ્હાલા લાગ્યો પીડવાજી,
દીધાં દુઃખ કહેતાં ના આવે પાર. ત્રિશલાના૦ ૨

કામને અજ્ઞાનેરે સત્તા નિજ વાપરીજી,
જાગે ક્રોધ ઘડી ઘડી હ્રદયમાંહિ. ત્રિશલાના૦ ૩
પન્થ પાખણ્ડ જાગેરે વિંટાયો હું વેરથીજી,
વિકાર વિષધરની લાગીરે ચોટ. ત્રિશલાના૦ ૪
પંચમકાળ પૂરેરે જમ જેવો બેસિયોજી,
સૂઝે નહીં ધર્મ આર્યનીરે સેત. ત્રિશલાના૦ ૫
આવ્યો છેલો ત્હારોરે સેવક ત્રાતા માનીનેજી,
તારો તારો ભવસાગરનીરે તીર. ત્રિશલાના૦ ૬
ટળવળતો તારો ત્હારોરે સેવક હાથ ઝાલીનેજી,
નહિ તારો તો જાશે તમારીરે લાજ. ત્રિશલાના૦ ૭
તુંહિ તુંહિ સમરૂંરે દુઃખીનો બેલી આવજેજી,
શરણું એક બુદ્ધિસાગરને છે તુજ. ત્રિશલાના૦ ૮

(સાણંદ.)

"भूली भव भ्रमणा झंझाळे."—पद.

(૧૭૫)

(રાગ મરાઠી સાખી.)

ભૂલી ભવ ભ્રમણુ જંઝાળે, કેમ નટ આયુ ગાળે.
આનો ઘર મહેલોને મારા, પણ ભરશે ઉચાળો.
અરે ક્યાંથીરે અક્કલ ઉંધી તુજની, કરી વન્ધ્યા આયુ ન રૂડી. ૧
ક્યાં કજીયા કકાસો કરતા, આડ અવળા ફરવા;
જન્મ્યા તેને મરણુ માથે, મરવા જેવા ખરતા અરે૦ ૨
કુટુમ્બ કબીલો મારો માની, સ્વારથમાં સપડાયો;
નીતિ ત્યાગી અવગુણુ રાગી, લક્ષ્મીથી લલચાયો. અરે૦ ૩
લોભે લક્ષણુ સઘળાં ખોયાં, અભિમાન બીજ બોયાં;
ધર્મવાત લગાર રૂચે નહિ, કર્યાં કર્મ નહિ જોયાં. અરે૦ ૪
સાધુ દેખી છટકી જાતો, પાપીથી હરખાતો,
નિન્દા લવરી વેર ઝેરની, કરતો નિશદિન વાતો. અરે૦ ૫

ચેતી લેને પામર પ્રાણી, સદ્ગુરૂ શરણું તારે;
બુદ્ધિસાગર સત્સંગમથી, ઉતરો પેલી પારે;
લેજો લ્હાવોરે માનવભવનો પ્રાણી. અરે૦ ૬

(સાણંદ.)

"मारुं मारुं तमे शुं करोरे"–पद.

(૧૭૬)

મારૂ મારૂ તમે શું કરોરે, સ્વપ્ન જેવો સંસારરે,
ઝાંઝવાના જલ જેહવો, સુખ નથી તલભારરે;
પ્રેમે પ્રભુ ગુણ ગાઈએ, કર્યું સાથે થનારરે,
ચેત્યા ચેતનને પામીયા, થયો જયજયકારરે. પ્રેમે પ્રભુ૦ ૧
ફૂલ્યો ફોગટ શું ફન્દમાંરે, ફૂલે તેટલાં ફોકરે;
ઠાઠમાઠે બંધાણી ઠાઠડી, પડે પાછળ પોકરે. પ્રેમે૦ ૨
માયામાં મુંજી શું મરોરે, બાળ મોટા મરનારરે;
મરનારાને રૂવે માનવી, રોનારાં જનારરે. પ્રેમે૦ ૩
સારૂં સારૂં જીવ શું કરેરે, નથી માયામાં સારરે;
જેવા ધૂમાડાના બાચકા, જેવો વેશ્યાનો પ્યારરે. પ્રેમે૦ ૪
રોફ રોબડ શું મારતોરે, જોને કસાઈનાં ઢોરરે;
જેવું જળોનું ફૂલવું, પૂંઠ જેવી છે મોરરે. પ્રેમે૦ ૫
લાખચોરાશિમાં ભમ્યોરે, વેઠયાં દુઃખ અપારરે;
પુણ્યે માનવભવ પામિયો, હજી હાથે ન હારરે. પ્રેમે૦ ૬
કેઈક ઘલાણા ઘોરમાંરે, કેઈ બાળ્યા મસાણરે;
જોનારાની ગતિ એહવી, જીવ જૂઠું ન જાણરે. પ્રેમે૦ ૭
સદ્ગુરૂ સેવા સાધનારે, ધરો ધર્મથી પ્યારરે;
બુદ્ધિસાગર ગુરૂદેવનો, ખરો મોટો આધારરે. પ્રેમે૦ ૮

(સાણંદ.)

"भक्ति करो भगवन्तनीरे."—पद.

(૧૭૭)

ભક્તિ કરો ભગવન્તનીરે, મન લાવીને પ્યારરે,
એને પ્રભુવર પૂજીએ, તજી વિષય વિકારરે;
ભક્તિ જગતમાં દેખીલો, બહુ કામનું ધારરે,
કરે કેટી જન્મની કલ્પના, દુઃખ શાન્તિનું દ્વારરે. ભક્તિ૦ ૧
સ્વપ્નાં પલટે પીઠ ચેતનીરે, કરે પાછો ન પડવરે;
પૂર્ણપણે કરતાં અંતરે, એવો ભક્તિનો ભાવરે. ભક્તિ૦ ૨
ભક્તી જનને આવતીરે, ભક્તી હવે દરખાવરે;
પડે તે એમાં પ્રેમથી, સુખ તેના અવતારે. ભક્તિ૦ ૩
રાખે પિયુ પિયુ પેટલેરે, કર્યો એવડું નેહરે;
અન્ય પક્ષી નહિ આવરે, પડે તોપણ દેહરે. ભક્તિ૦ ૪
તન મન બહુ બાળીનેરે, ચિત લાવીને રાખરે;
સચ્ચા સાહિબને આદરો, ધરી સદા વૈરાગ્યરે ભક્તિ૦ ૫
કાયર થઈ નહિ કંપીએરે, હઠે કર્મની સબરે,
ફરી ફેરવીમાં છુટીએ, મળે મુક્તિનો લાભરે. ભક્તિ૦ ૬
રહેત સ્વરૂપેષ સાધરેરે, પણ ભક્તિ સુરછેતરે;
બુદ્ધિસાગર ગુરૂચરણથી, એવાં લાગે છે રહેતરે ભક્તિ૦ ૭

(સાણંદ.)

"परमपद परमातम गुण गावुं."—पद.

(૧૭૮)

(ઝીંઝોટી—તાપહેરો નાજકો બંધ છોડાવો—એ રાગ.)

પરમપદ પરમાતમ ગુણ ગાવું, પ્રેમે નિશદિન ધ્યાવું. પરમ૦ ૧
સાર શુદ્ધ સિદ્ધાંત સમજવું, આતમ તત્ત્વ પ્રકાશ્યું;
ધ્યાતા ધ્યેય ધ્યાન એકત્વે, સિદ્ધ તણું સુખ ભાસ્યું. પરમ૦ ૨
આતમ પરમાતમ વિવેચન, દુઃખ મમતા હરનારૂં;
અન્તર્યામી સાખ પૂરે છે, લાગ્યું તે મન પ્યારૂં. પરમ૦ ૩

ભક્તિ ધ્યાન ઉપાસન યોગે, સાચો સાહિબ સેવું;
પૂર્ણ તત્ત્વ સ્વરૂપે ખેલું, નિજશક્તિ નિજ દેવું. પરમ૦ ૪
શુષ્ક જ્ઞાનથી કાજ ન સિદ્ધે, રહેણીથી ઘટ રીઝું;
અન્તર્યામિસેવા સાધુ, બળથી કાંઈ ન ખીજું. પરમ૦ ૫
ક્ષયોપશમથી બાહ્યરમણતા, ભવમાંહિ ભટકાવે;
ક્ષયોપશમથી અન્તર્ રમતાં, સમભાવે શિવ થાવે, પરમ૦ ૬
ભૂલું ભાન જગતનું જ્યારે, જાગે અનુભવ ત્યારે;
ક્ષાયિકભાવે સર્વ પ્રકાશક, ઉતરે પેલી પારે. પરમ૦ ૭
અવિહડરાગે મન રંગાણું, અવિહડ રટના લાગી;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાનદશાથી, અન્તર્જ્યોતિજાગી. પરમ૦ ૮

(સાણંદ.)

“जागीने जो तुं जीवडा.”–पद.

(૧૭૪)

(વૈદરભી વનમાં વલવલે—એ રાગ.)

જાગીને જો તું જીવડા, કોણ છે તું શું કર્મ;
ક્યાંથી આવ્યો ક્યાં જાવશે, મૂર્ખ સમજ્યો ન મર્મ. જાગીને૦ ૧
મિલ્કતમાં શું મોહિયો, જુઠું જગનેરે જાણ;
દેહી પણ નહિ કેડે છે, પરખો દેહ પ્રમાણ. જાગીને૦ ૨
કૂડ કપટમાં કાઢતાં, સુંદર જીવતર ખાઈ;
અન્તે એકીલો આતમા, સાથી ધર્મ સગાઈ. જાગીને૦ ૩
મુંઝયો શું માયા માનમાં, કદી મૂકે ન કાળ;
રાય રાજેશ્વર રાજ્યમાં, ચાલ્યા અન્તે બેહાલ. જાગીને૦ ૪
અટક્યો શું આશામાં, આવે આશા ન અન્ત;
ચતુર ચિત્તે ચેતીને, સેવ સદ્ગુરુ સન્ત. જાગીને૦ ૫
કાલ કૂટે ડંકા કારમો, [illegible];
[illegible] પ્રભુને ભજવી, [illegible] તું આજ. જાગીને૦ ૬

...વાર જાતું જાય છે, એવું નહિ [illegible] નીર; આવીને ૭
[illegible] ધરી ધરી ધ્યાનને, પાછે વળજે વીર
[illegible] અવસર આવ્યા, [illegible] આવીને ૮
બુદ્ધિસાગર [illegible], [illegible] (સાખી.)

"पामर प्राणी न पारखे."—पद.

(૧૮૮)

(રામ ઉપદેશ)

(ભૂલ્યો મન ભમરા તું ક્યાં ભમ્યો—એ રાગ.)

પામર પ્રાણી ન પારખે, આતમ હીરો રે હાથ. પામર૦ ૧
કાચી [illegible] કરે [illegible] બાથ
ચંદન સાકર શું કરે, એને વિષ્ટાનું [illegible] પામર૦ ૨
દૂધ ડુક્કરને શું કરે, [illegible] કથીરે [illegible]
[illegible] ઉદ્યોત છે [illegible] દેખાતું પ્રેમ.
વિરૂઆ વિષયમાં [illegible] છે, નથી નીતિ ને નેમ પામર૦ ૩
દાન દેવામાં [illegible] પ્રભુ [illegible]
[illegible] છે નિજ સ્વભાવમાં [illegible] પામર૦ ૪
[illegible] આધીન છે, [illegible] દેવ ન દિઠ
સદ્ગુરૂ સંત ન સેવતો, [illegible] વનને [illegible] પામર૦ ૫
કસ્તૂરીમૃગ જંગલે, [illegible] પામર૦ ૬
કસ્તૂરી છે નાભિમાં, તેની વરે ન [illegible]
ભૂલ્યો પામર પ્રાણીઓ, પ્રભુ પરખ્યા ન પ્રેમ. પામર૦ ૭
અન્તરના અજ્ઞાનથી [illegible] હારે નેન
સદ્ગુરૂ શરણું કર્યા વિના, [illegible] ટોક. પામર૦ ૮
બુદ્ધિસાગર [illegible] દુનિયા [illegible]

(સાખી.)

"सेवो सद्गुरु प्राणिया."–पद.

(૧૮૧)

(વેદરભી વનમાં વલવલે—એ રાગ.)

સેવો સદ્ગુરૂ પ્રાણિયા, સન્ત સેવ્યાથી સુખ;
કોટી જન્મની કલ્પના, ટળે કર્મનાં દુઃખ. સેવો૦ ૧
આદિત્યવાર ઉપાસીએ, રૂડા આતમરામ;
સોમે સમતા શાન્તિથી, કરિએ ધર્મનાં કામ. સેવો૦ ૨
શુદ્ધ બુદ્ધ પરમાતમા, બુધવારે સેવ;
ગુરૂવારે ગુણ ગાઈએ, જય જય ગુરૂદેવ. સેવો૦ ૩
શુક્રવાર સોહામણો, સુણો સૂત્ર સિદ્ધાન્ત;
જાગે જ્યોતિ જ્ઞાનની, ટળે ભવની ભ્રાન્ત. સેવો૦ ૪
શૂરા થઈએ જ્ઞાનમાં, દીજે સન્તનો સાથ;
શનિવારે શુભ આતમા, દીજે દીલે હાથ. સેવો૦ ૫
કહેણી રહેણી રાખીએ, રહો આનન્દરાય;
બુદ્ધિસાગર ભાવથી, લાગો સદ્ગુરૂ પાય. સેવો૦ ૬

(સાણંદ.)

"सन्त उगार."–पद.

(૧૮૨)

(વેદરભી વનમાં વલવલે—એ રાગ.)

[illegible] સન્ત૦ ૧
[illegible] સન્ત૦ ૨
[illegible] સન્ત૦ ૩
[illegible] સન્ત૦ ૪
[illegible] સન્ત૦ ૫

(સાણંદ.)

"जाय छे जाय छे जाय छेरे."—पद.

(૧૮૭)

[illegible] છે જાય છે જાય છેરે, આ જુવાની ચાલી જાય છે.
[illegible] સદ્ગુરુની વાણી, આયુષ્ય પળનું જાય છેરે આ જુ૦ ૧
[illegible] ચાલશે, જેમ વિજળી ચમકાય છેરે આ જુ૦ ૨
મનમાં આવ્યું [illegible], મનમાંહે મુઝાય છેરે આ જુ૦ ૩
[illegible] મન લલચાય છેરે આ જુ૦ ૪
[illegible] દેહમહિ [illegible] છે. આ જુ૦ ૫
મનમાં આવ્યું [illegible], જગમાં ન કોઈ જણાય છે. આ જુ૦ ૬
[illegible] જગમાં [illegible] છે. આ જુ૦ ૭
શું [illegible] શું [illegible] છે. આ જુ૦ ૮
સદ્ગુરુ દેવને [illegible], બુદ્ધિસાગર સુખ થાય છે. આ જુ૦ ૯

(વિજાપુર.)

"नमिजिन स्तवन."

(૧૮૮)

(પ્રભુજી તારો મ્હોટો આધાર છે ઠાકર—એ રાગ)

નમિ જીન આગળ નમે છે ચાકર, પાર ઉતારો, પાર ઉતારો;
તારો તારો તારો તારો તારો પ્રભુજી ચાકર. નમિ૦ ૧
લખ ચોરાસિ જીવાયોનિ, ભટક્યો વાર અનન્ત,
પુણ્યે માનવ ભવ પામીને, શરણુ લેવું ભગવન્ત;
પાર ઉતારો, પાર ઉતારો, તારો તારો તારો તારો તારો. પ્રભુ નમિ૦ ૨
ચાર અતિશય જન્મ થકી છે, ઓગણિશ દેવના કીધ;
કેવલ પ્રગટે અગીયાર થયું, ચોત્રીશ અતિશય સિદ્ધ;
પાંત્રીશવાણી પાંત્રીશવાણી, સુણી સુણી સુણી સુણી સુણી,
તારો ભવપાર, પાર ઉતારો તારો તારો પ્રભુ નમિ૦ ૩

ચંદને ચાહે ચાતક પક્ષી, બાળ ચાહે જેમ માય;
તેમ પ્રભુ તુમ દર્શન ચાહુ, બુદ્ધિ કહે જીનરાય;
બાળ ઉગારો, બાળ ઉગારો, પ્યારા પ્યારા પ્યારા પ્યારા પ્યારા.
નમિ જીનરાય. નમિ૦ ૪
(વિજાપુર.)

"सिद्धाचल स्तवन."–पद.

(૧૮૫)

(અબ તો પાર ભયે હમ સાધુ.)

શ્રી સિદ્ધાચલ નયણે નિરખી, સિદ્ધાચલ મુજરૂપ લહ્યુંરી;
ભવ ભય ભ્રમણા ભ્રાન્તિ ભાગી, શત્રુઞ્જયગિરિ નામ ગ્રહ્યુંરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૧
કર્માષ્ટક શત્રુ ભય ભઞ્જન, વિમલાચલ મનમાંહિ વસ્યોરી;
હું તું ભેદ ભાવ દૂર જાતાં, ધ્યાતાથી નહિ દૂર ખસ્યોરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૨
સ્થિરપણે તું હૃદયે ભાસ્યો, તુજ દર્શનથી હર્ષ ભયોરી;
અજરામર દુઃખ વારક દર્શન, કરતાં મોહ તે દૂર ગયોરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૩
સર્વ તીર્થનો નાયક તારક, કર્મ નિવારક સિદ્ધ ખરોરી;
આજ અવિનાશી શુદ્ધ શિવંકર, વિશ્વાનન્દ શુભ નામ ધર્યોરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૪
અનહદ આનંદ દાયક નિર્મલ, તુજ પરદેશો શાસ્ર કહ્યોરી;
જે દેખે તે તુજથી ન જૂદો, આપો આપ સ્વભાવ રહ્યોરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૫
સ્થાવર તીરથ નિશ્ચય તું છે, ત્રસ પ્રાણી તુજ દર્શ કરેરી;
સ્થાવર તીરથ પોતે કૌતુક, સઙ્કેત તેહવું રૂપ ધરેરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૬

જંગમ તીરથ ગુરૂ મુખ વાણી, સુણતાં મહાતમ ચિત્ત ગ્રહોરી;
નિશદિન તુંહિ તુંહિ રટણ કરૂં હું, મન મન્દિરમાં તુંહિ રહોરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૭

તીરથ તીરથ કરતો ભટકયો, પણ નહિ આતમ શાન્ત થયોરી;
મુક્તિરાજ શાશ્વત ગિરિ દેખી, ભવદાવાનલ દૂર ગયોરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૮

પાપી અભવી દૂરભવી પ્રાણી, દર્શન સ્પર્શન કદિ ન કરેરી;
સહજાનન્દ તીરથ એ ફરશી, ભવપાયોધિ ભવ્ય તરેરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૯

દ્રવ્ય ભાવથી તીરથ સમજી, મેવો ભાવો ધ્યાન ધરીરી;
સિદ્ધાચલ આદીશ્વર પૂજી, બુદ્ધિસાગર શાન્તિ વરીરી.
શ્રી સિદ્ધાચલ૦ ૧૦
(મેહેસાણા.)

गुंहली.

(१८१)

જીરે પરવ પજુસણ આવીયા, તમે ધન કરો નરનાર,
ગુરૂવાણી સુણો એકચિત્તથી, જેથી પામે ભવ જલપાર જીરે૦ ૧
દેવ દર્શન ટંક દો કીજીએ, પ્રભુ પૂજા કરીએ સાર,
પાપારંભનાં કામો ટાળીએ, કરો ધનતણો વ્યાપાર જીરે૦ ૨
આઠ દિવસ પુણ્યે પામતા, કરો શક્તિપણે ઉપવાસ,
શીલ પાળીએ શુભ ભાવથી, કદી જુઠું ન બોલાસે આવ જીરે૦ ૩
પડિક્કમણું દો ટકનું કરે, નહીં રમીએ પાપી જુગાર,
વારંવાર પજુસણ નહિ મળે, વળી માનવનો અવતાર જીરે૦ ૪
જેવું કરશોજ તેવું પામશો, જાણો આ સંસાર અસાર,
જીવ એકલો આવ્યો એકલો, જશે પરભવના નિર્ધાર જીરે૦ ૫
પાપકર્મ કરી ધન મેળવ્યું તે તો સાથ ન આવે લગાર,
ચેત ચેત ચેતાવું જીવડા, તને સાન ન આવે લગાર જીરે૦ ૬

ઘડી આધ ટકાની વધી જશે, નહિ મળશે ટાણું ગમાર;
રૂડું પરમ પ્રભુસણ સેવતાં, બુદ્ધિસાગર જય જયકાર;
સહુ સર્વમાં હર્ષ અપાર. જીરે૦ ૭

(મહેસાણા.)

"देखो देहदेरासरमांहि परमदेव आतमा."–पद.

(૧૮[illegible])

(શામળીયાની પાઘડી—એ રાગ.)

દેખો દેહદેરાસરમાંહિ પરમદેવ આતમા,
[illegible]
[illegible]
[illegible] પરમ૦ ૧
[illegible]
[illegible] પરમ૦ ૨
[illegible]
[illegible] પરમ૦ ૩
[illegible]
[illegible] પરમ૦ ૪
[illegible]
[illegible] પરમ૦ ૫
[illegible]
[illegible] પરમ૦ ૬
[illegible]

નિમિત્ત કારણ મેળવતાં રે, ઉપાદાન શુદ્ધ થાય;
નયસાપેક્ષ માનતાં રે, જિનશાસન જયકાર. પરમ૦ ૧૦
ઉપાદાન સમર્થ થતાં રે, આપોઆપ પ્રભાવ;
બુદ્ધિસાગર સુખ લહેરે, ચિદાનંદ સુખભાવ. પરમ૦ ૧૧
(મહેસાણા.)

"भया अनुभव रङ्ग मजीठारे."–पद.

(૧૮૮)

(ઉંચા ડુંગરે દેદ ગુરુકારે—એ રાગ.)

ભયા અનુભવ રંગ મજીઠારે, ઉસકી બાત ન બચને થાતી;
ચીરંજનો તો અનુભવ જાને, મરજીવનોથી છાતી.
પતિવ્રતા પતિવ્રતું જાણે, કુલટા વાતો ખાતી. ભયા૦ ૧
રત્નિક તાંત્રિક પવિત્ર પાકે, તે પણ વહાં જઈ થાકે;
ચન્દ્રતીર પણ જ્યા નહિ પહોંચે, ચન્દ્રવેધીનાં તાકે. ભયા૦ ૨
ગર્ભમાંહિ જો બોલતાને, બહિર જન્મ તબ મૂંગે;
મૂંગે ખાયા ગોળ ઉસકું, બાત કછુ ન કરુંગે. ભયા૦ ૩
જાણે સો તો કછુ ન કહેવે, પરમારથ વસ સચ્ચા;
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરુ સંગે, પક્ષા રહે નહિ કચ્ચા. ભયા૦ ૪
(માણસા.)

"शूरानी गति शूरा जाणेरे."–पद.

(૧૮૯)

(ઉંચા ડુંગરે દેદ ગુરુકારે—એ રાગ.)

શૂરાની ગત શૂરા જાણેરે, ત્યાં તો કાયર થરથર કંપે;
કયા પુરાણી બહુ કરેરે, રામ રામ ફીર જંપે;
પરમારથ પામે સો પૂરા, નહીં વચ્ચે કંઇ ચંપે. શૂરાની૦ ૧
અવિહડ પ્રીત પતિથી લાગી, નિદ્રા ગઈ અબ જાગી;
જલ વણ મીન રહે ન વિખુટું, રાગ ગયો પણ રાગી. શૂરાની૦ ૨

કાન આંખ બિન મારો વાલ્હમ, સુણતો ને વળી નિરખે;
રૂપાતીત પણ મ્હારો સ્વામી, રૂપારૂપીને પરખે. શૂરાની૦ ૩
સહજસ્વભાવે અનુભવ રસને, પીતાં ચઢે ખુમારી;
બુદ્ધિસાગર કોટિ પ્રયત્ને, ઉતરે નહીં ઉતારી. શૂરાની૦ ૪
(માણસા.)

"भिक्षुक होकर करी भवाइरे."–पद.

(૧૯૦)

(લગા કલેજે છેદ ગુરોકારે—એ રાગ.)

ભિક્ષુક હોકર કરી ભવાઇરે, ઠેર ઠેર આશા કીધ સગાઈ;
ભટકત ભટકત ભૂલો પડિયો, ઠામ સ્થિર નહિ ઠરીયો;
રાજા પોતે ભિક્ષુક ભ્રમણા, બુદ્ધિ દુઃખનો દરિયો. ભિક્ષુક૦ ૧
માગે તેને કદિ ન મળશે, મળશે તે નવી રહેશે;
આપ આપકા ખોજે ઘટમાં, આનન્દ અનહદ લેશે. ભિક્ષુક૦ ૨
ધ્યાન સમાધિ ઘટમેં લાગે, ક્ષુધા પિપાસા ભાગે;
રંગાએ તે કદિ ન રાગે. શ્વાસોચ્છ્વાસે જાગે. ભિક્ષુક૦ ૩
આશા તૃષ્ણા જોર હઠાવી, ચિત્ત નિજપદમાં રાખે;
બુદ્ધિસાગર ભિક્ષુક સચ્ચા, અનુભવ અમૃત ચાખે. ભિક્ષુક૦ ૪
(માણસા.)

"घट खोज्या विन पार न आवेरे."–पद.

(૧૯૧)

(લગા કલેજે છેદ ગુરોકારે—એ રાગ.)

ઘટ ખોજ્યા બિન પાર ન આવેરે, દોડત દોડત મનની દોટે;
પુસ્તક શોધ્યા વાયુ રોધ્યા, પડી ખબર નહિ ઘરકી;
સદ્ગુરૂ સઙ્ગે રહો ઉમંગે, લહો ખબર અન્દરકી. ઘટ૦ ૧
જ્યાં ત્યાં માથું મારીનેરે, ભૂલ્યો ભમે પરઘેર;
પરમાં નિજને શોધવોરે, અહો મહા અન્ધેર. ઘટ૦ ૨

મૂરખો કસ્તુરીની ગન્ધે, જાટે અવળો દોડે;
ભ્રમકૂએ મૃગ છે તે ભોળો, દોડે સો નિજ ખોડે. ઘટ૦ ૩
પરનો કર્તા પરનો હર્તા, નિજગુણ સહેજે ધર્તા;
આપ સ્વરૂપે આપ પ્રકાશે, સમજે સો જન તરતા. ઘટ૦ ૪
આતમ રૂચિ સુરતમ કુંચી, વહી ઉઘેડો તાળું;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, નિજ ઘરમાં ધનસારૂં. ઘટ૦ ૫

(માણસા.)

“ सुण निज देशी वचन हमारारे.”—पद.

(१५२)

(ઉધા કહેજે હેત ગુરેઆરે—એ રાગ.)

સુણ નિજ દેશી વચન હમારારે, શાથી ભમતો તું પરદેશે;
પરદેશે ચાલે દિન કષ્ટેથી, ઘડી ન સુખ વિશ્રામ;
ઠરીને ઠામે સુખ નહિ ક્યાંયે, રસ્તા નહિ એક ઠામ. સુણ૦ ૧
સર્વ સંબંધી નિજ ઘર ભૂલ્યો, પરઘર દુઃખમાં ડૂલ્યો;
દુઃખમાં સુખની આશ ધરીને, હૈયટ ફૂટણુ ફૂલ્યો. સુણ૦ ૨
નિજ ઘર ન્યારી દેશી જ્યારી, તેને તેં વિસારી;
દુઃખમાં દિવસ ચાલે ચરીબહી, નથી આણવ ક્યાં વારી. સુણ૦ ૩
હાથ ચોરાશી બજારમાંહિ, ભમીશ ઘાટોઘાટે;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, વળજે નિજ ઘર વાટે. સુણ૦ ૪

(માણસા.)

“ गुरु महिमा.”—पद.

(१५३)

(ઉધા કહેજે હેત ગુરેઆરે—એ રાગ.)

ગુરૂ વિના કોઈ જ્ઞાન ન પાવેરે, વાંચો પુસ્તક પોથી પાનાં;
ગુરૂની શ્રદ્ધા ગુરૂની ભક્તિ. ગુરૂ આજ્ઞા હિત રાખે;
કુગુરૂનો ભરમાવ્યો ભમે નહિ, સો અદ્ભુત રસ ચાખે. ગુરૂ૦ ૧

નામ અરિહંત અક્ષર સ્થાપનાજી, મૂર્તિ પણ લેખાય;
પ્રતિમા અરિહન્ત શબ્દે સામ્યતાજી, ત્યાગ ગ્રહણ કેમ થાય ? અનન્ત૦ ૩
ભાવ જીનેશ્વર ભાવી વન્દીએરે, શ્રી લોગસ્સ મઝાર;
ઋષભાદિક વારે જીન દ્રવ્યથીરે, આરોપણ સુખ સાર. અનન્ત૦ ૪
કારણ કાર્યપણે અવલોકીએજી, ભાવ નિક્ષેપા હેત;
કારણ વિણ કારજ કહો કેમ હુવેજી, વાચક વાચ્ય સંકેત. અનન્ત૦ ૫
સદ્વસ્તુ ચઉ નિક્ષેપે ખરીજી, પુષ્ટાલમ્બન હોય;
ઉપાદાન શુદ્ધિ પ્રતિમાથકીજી, કરો ન સંશય કોય. અનન્ત૦ ૬
મનોવૃત્તિ જેવી મનની હુવેજી, તેવી ફળની આશ;
ઉપાદાન શુદ્ધિ ભવિ જીવનીજી, નિમિત્ત કારણ ખાસ. અનન્ત૦ ૭
નામ નામ શ્રી વીરનું માહરેજી, આલમ્બન સુખકાર;
બુદ્ધિસાગર જીનવર ભક્તનેજી, જીન પ્રતિમા આધાર. અનન્ત૦ ૮

(ભેરવા.)

अवळी वाणी पद.

"ढूंढ़ाता धोळे दहाडे."—पद.

(૧૯૯)

ઢુંઢતો ફરે દહાડેરે, ચોર વસ્તે દાસ ખરો,
ડુબે છે અન્ધ આંખેરે, દશમિજની વ્હારે ચઢો;
દૂર ઢુંઢ્યા દૂર ઢુંઢાયા, રંક અને શ્રીમાન,
પેટ ભરીને એક ઢુંઢાયા, નાગર ને નતન;
ખરો સ્વામી સેવેરે, પીડ એની દૂર કરો. ઢુંઢતો૦ ૧
બિલ્લી પાળ્ય ઉંદર ખાવે, ઘાસ સસને ખાય,
સિંહ પાળીને પુરે ત્યાં, ખાવે કૌતુક થાય;
ભૂમિપર મીન ચઢેરે, અગ્નિએ બળે પાણી ઝરે. ઢુંઢતો૦ ૨
શિષ્ય ગુરૂને નિત્ય જગાવે, વાનર ભણતો વેદ,
નટડિયાને દુનિયા પૂજે, મિટાને મન ભેદ;
બુદ્ધિસાગર સમજરે, આપ્યાત્મયોધિ તરે. ઢુંઢતો૦ ૩
(ગોરીયા આવ્યો૦)

"अजपा जापे सुरतारे चाली."—पद.

(૨૦૦)

(નાથ કૈસે ગજ કો બંધ છોડાયો—એ રાગ.)

અજપા જાપે સુરતારે ચાલી, ચઢી ગગન ગઢ ઠેલી,
અનુભવ અગમ્ય જ્યોતિરે જાગી; અજપા૦ ૧
ઝળહળ ઝળહળ વીજલીરે વિલસતી.
ત્રિકુટ ભવધીરે વિલસતી, ચઢી ગુમરપર જા બેઠી;
અવધર ઘાટે અવળી વાટે, ચઢી ધ્યાનમાં પેઠી. અજપા૦ ૨
અસંખ્યપ્રદેશી શિવના દર્શન, કરવા દેવળમાં પેઠી.
નિરાધાર નિઃસંગી નિર્મળ, આતમ (પ્રભુ) દેવકું જ્યાં દીઠા;
ચિદાનંદ ઘન નિર્ભય દેખી, શુદ્ધ સ્વભાવે જે મીઠા. અજપા૦ ૩
અસંખ્યપ્રદેશી પરમાતમ સો, વીતરાગ જિનપદધારી;
પરમેશ્વર પરગટ પોતે, તખતેરે બેઠો નિર્ધારી. અજપા૦ ૪
નામ કહું તો નામ ન તેનું, બહુનામી જગમાં જાણું;
ગુરૂ સંગતે અનુભવ પાયા, કહ્યું માયાનું ટાણું. અજપા૦ ૫

લોકાલોકનો ભાનુ ઝળકયો, નાઠું માયા અન્ધારૂં;
બુદ્ધિસાગર જોતાં જાગી, શું જગ મારૂં ને તારૂં. અજપા૦ ૬
(માણસા.)

"आतमारे मन प्यारा लागीरे तारा प्रीतडी वैरागी."

(૨૦૧)

(વાણીયારે મન માયા લગાડી મત જાજોરે વેપારી—એ રાગ.)

આતમારે મન પ્યારા લાગીરે તારી પ્રીતડી વૈરાગી,
યોગીરે યતિજન તને શોધતારે આતમા;
ગુણો અવિનાશી કેરા ગાયરે વૈરાગી. આતમા૦ ૧
સાત નયોનું દુર્બાન કરીરે આતમારે;
તેથી દેખુંરે ગુણ ધામરે વૈરાગી. આતમા૦ ૨
રત્ન ભરેલી પેટી પારખીરે આતમા;
તાળાં ખોલીને ધન દેખિયું વૈરાગી. આતમા૦ ૩
ઉગ્યોરે સૂરજ જ્ઞાન દીપતોરે આતમારે;
માયા અન્ધારૂં નાઠું દૂરરે વૈરાગી. આતમા૦ ૪
ગાગોરે યોગીજન મુનિ ચિત્ત ધરીરે આતમારે;
ત્યાગી સંન્યાસી ફકીરરે વૈરાગી. આતમા૦ ૫
માયાના સાગરને તર્યો તરંગે આતમારે;
બુદ્ધિસાગર પેલે પારરે વૈરાગી. આતમા૦ ૬
(વિજાપુર-વિજાપુર.)

"आतम दृष्टि निजगुण सृष्टि."—पद.

([illegible])

[illegible]
[illegible] આતમ૦ ૧
[illegible]
[illegible] આતમ૦ ૨

જ્યાં ત્યાં ગોતે પરને પોતે, ભવ ભ્રમણામાં ભૂલી;
સદ્ગુરૂ કરૂણા દૃષ્ટિ થાતાં, અન્તર્ ચક્ષુ ખૂલી. આતમ૦ ૩
પોતાનાથી ભિન્ન ન પોતે, ભિન્નાભિન્ન સ્વરૂપી;
રૂપારૂપી જ્ઞેયથી ન્યારો, છે સ્યાદ્વાદ સ્વરૂપી. આતમ૦ ૪
સદા સત્યસ્વરૂપે ભાસી, નિજને પરપ્રકાશી;
ક્ષાયિકભાવે શિવ સુખદાયક, ઘટમાં ગઙ્ગાકાશી. આતમ૦ ૫
નિજ ઉપયોગે ગુણનો ભોગી, નહિ રાગીને રોગી;
પરને પોતાનું માનીને, કેમ બનું હું યોગી. આતમ૦ ૬
જાતિ ભાત ન લિઙ્ગ ન વેદી, શબ્દથકી હું ન્યારો;
બુદ્ધિસાગર અવસર પામી, ભવી આતમને તારો. આતમ૦ ૭
(માણસા.)

सिद्धाचल स्तवन.

(૨૦૩)

(આજ મારાં નયણાં સફલ થયાં—એ રાગ.)

મનના મનોરથ સવી ફળ્યા, શ્રી સિદ્ધાચલ દેખી;
અનુભવ આનંદ ઉછળ્યો, અન્ય સદા ઉવેખી. મન૦ ૧
સહજાનન્દ શ્રીનાથજી, વિશ્વાનન્દ વખાણે;
શત્રુઞ્જય શાશ્વતગિરિ, ત્રણ્ય ભુવનનો રાણો મન૦ ૨
મુક્તિરાજ વિજયસિદ્ધ, અજર અમર સુખખાણી;
વિમલાચલને વન્દતાં, મટે સકલ ઉદાન. મન૦ ૩
પાપી દુરભવિ પ્રાણિયા, દેખે નહિ શુદ્ધ સ્થાન
ગુરૂ ભક્તિવંત પ્રાણીઆ, પામે અમૃતપાન. મન૦ ૪
દાસ દાસપણું વરે, થાય પૂજક પોતે;
રત્ન ચિન્તામણિ હસ્તમાં, ક્યાં તું પરમાં ગોતે. મન૦ ૫
દર્શન દુર્લભ તાહરાં, વિરલા કોઈ પામે;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાવતા, ભવિયા નિશ્ચય પ્રેમે. મન૦ ૬
(આજોલ.)

श्री शान्तिनाथ स्तवन.

(૨૦૪)

(અજિતજિણંદશું પ્રીતડી—એ રાગ.)

શાન્તિ જિણેસર વંદના, પૂર્ણાનંદીહો સાસય સુહઠાણુ;
અપ્પડિહય શાસણુધરા, શિરે ધરતાહો તિહુઅણુ જણુ આણુ. શાન્તિ. ૧
નિયસત્તા પ્રગટી કરી, પરસત્તાહો નિજથી કરી દૂર;
સાઇ અણુંત અખ્ખયઠિઈ, શુદ્ધ લછ્છીહો ભોગી ભરપૂર. શાન્તિ. ૨
કમ્મઠયની વગ્ગણા, નાસંતાંહો નિમ્મલ નિવ્વાણુ;
કેવલનાણુ દિવાયરૂ, જ્યોતિજ્યોતેહો મળીયા ગુણખાણુ. શાન્તિ. ૩
અનમંદિર મેળાપથી, મુજસત્તાહો તુજ સરખી થાય;
બુદ્ધિસાગર સેવના, સાધ્યસિદ્ધિહો સાધક પરખાય. શાન્તિ. ૪
(માણસા.)

आतम पद.

"भला जग कोइक मुजकुं ध्यावे."

(૨૦૫)

(રાગ—મારૂ જંગલો.)

ભલા જગ કોઈક મુજકું ધ્યાવે. કોઈ૦ ભલા૦
કોઈક ગાવે કોઇક ધ્યાવે, મુજઘર કોઈક આવે. ભલા૦ ૧
નાચ નચાવે કોઇક મુજકું, ભિક્ષા કોઇ મગાવે;
કોઈક મ્હારી યાદ ન પાવે, ગમનાગમન કરાવે. ભલા૦ ૨
જાપ જપે કોઈ મ્હારે હેતે, કોઈક ટીલાં તાણે;
મતવાદી મતવાદમાં તાણે, તાણે પણ નહિ જાણે. ભલા૦ ૩
શાબ્દિક તાર્કિક પણ્ડિત મોટા, તેપણ મુજને શોધે;
મત મતાન્તર ઝઘડે પડિયો, વિરલા કોઈક બોધે. ભલા૦ ૪
નિરપેક્ષાએ વ્યાપક માને, વ્યક્તિથી તે ભુલે;
અણુસમ આતમ કોઈક માને, તે પણ ભવમાં ઝૂલે. ભલા૦ ૫
કર્મ સહિત ને કર્મ રહિત એમ, સ્યાદ્વાદથી લેખે;
અણપક્ષે અસંખ્યપ્રદેશી, જ્ઞાને જ્ઞાની દેખે. ભલા૦ ૬

અગ્નિથી નહિ વ્યાપક આતમ, દેહ પ્રમાણે જાણે;
તેને વ્યાપક વદે તો કહું, જ્ઞાની મનમાં આણે. ભજ૦ ૭
વાણી કાયથી ભિન્ન ન્યારો, પરમભૂત નહીં મરે.
બુદ્ધિસાગર આનન્દ રૂપે, મળી ગુરુગમ આપતો ભજ૦ ૮
(માણસા)

योग पद.

" घोर एक योगियो विचारेरे आतम अमर छेरेजी. "

(२=१)

(કોઇ એક મુનીઓને બાવેરે આંખો અમર છેજી—એ રાગ.)
કોઈ એક યોગિયો વિચારેરે, આતમ અમર છેરેજી,
જડ વિનાશી દેહનગરીમાં જુવો ત્યારે,
અદ્ભુત આતમ જડેરે હેજી,
અસંખ્યપ્રદેશી તખતે બેઠો,
નિરંજન હાથમાંહિ ચડ્યોરે આતમ૦ ૧
કાયા મન વાણીથી જુદો, જ્ઞાની ધરે ધ્યાન,
ધ્યાન કરી ગુણ ખાણીરે. હેજી૦
ગંગા યમુના તીર્થ સરસ્વતી, અન્તર પ્રગટે કરીરે આતમ૦ ૨
દિલ દરિયામાં જુવે અમર દીવો છે જડ.
કેમહું ન કળે એકત્વપણે હેજી
ત્રીભુવન જ્ઞેય અનન્તાનન્ત તેહિ તુ અંતર ઉભાયેરે આ૦ ૩
નહિ નામ રૂપ લિંગ, જાણે તે જન તેહ તહિ
નિજમાં નિજ પરખાવેરે હેજી૦
નિર્ભય દેશી શુદ્ધ પ્રદેશી, નિરંજન સોહિ બતલાવેરે આતમ૦ ૪
ધરી ધ્યાન એકતાન ઉઠે, નિર્ધાર જ્ઞાન.
સોહિ ગુરૂને સોહિ ચેલારે હેજી૦
બુદ્ધિસાગર અહો ધન્ય મનુષ્યભવ,
સમજે તેની છે આ પેરારે
આતમ૦ ૫
(વિજાપુર.)

"अध्यात्म क्षेत्रनुं पद."

" असंख्यप्रदेशी क्षेत्र तारुं."

(૨૦૭)

અસંખ્યપ્રદેશી ક્ષેત્ર તારૂં, ઉપદેશ વૃષ્ટિ ધાર, આતમ;
હાંરે વીરા આજનો દિન રળિયાત. હેજી૦ ૧
ક્રિયાની કરી કોદાળી ને વિવેક બાંધો પાળ. આતમ૦
હાંરે વીરા કુબુદ્ધિનાં ઝાંખરાં કાઢ. હેજી૦ ૨
શુદ્ધ જ્ઞાન ને ધ્યાનનું ત્યાં, રૂડું હળતો જોડ. આતમ૦
હાંરે વીરા અલખનાં બીજ વવરાવ. હેજી૦ ૩
વાડ કરો સમકિતની ત્યાં, સદ્ગુરૂ ટોયો મેલ. આતમ૦
હાંરે વીરા નગુરાં પંખી ઉડાડ. હેજી૦ ૪
અનુભવરસની પુષ્ટિ થાતાં, પાકી ખેતી પૂર. આતમ૦
હાંરે વીરા સઘળી ફળી તબ આશ. હેજી૦ ૫
આત્મધર્મની ખેતી પાકી, ભાગી ભવની ભૂખ. આતમ૦
હાંરે વીરા ચુકવ્યા દેવાં તાણીવાર. હેજી૦ ૬
આપસ્વભાવે થઇ ગયો ત્યાં, જીવ ને શિવ સ્વરૂપ. આતમ૦
હાંરે વીરા બુદ્ધિસાગર ગુણ ગાય. હેજી૦ ૭

(પેથાપુર.)

" अलख लहेरे लागीरे "–योगपद.

(૨૦૮)

([illegible])

[illegible]
[illegible] અલખ૦ ૧
[illegible];
[illegible];
[illegible] અલખ૦ ૨
[illegible]
[illegible]
[illegible] અલખ૦ ૩

આવે હાલે ખાવે પીવે, કશું ન બુઝે ભાન;
વ્યવહારે વ્યવહરતો દીસે, અન્તરમાં ગુલતાન.
અન્ય ન દેખે આંખે, અદેખની આગળ બહુ ગાયું. અકળ૦ ૪
પ્રાણીને દિલ્હિ થઈ, વિકાર દેખાય;
કુટુમ્બ આગળ સત્ય કહે પણ, ગાંડું તેહ ગણાય;
બુદ્ધિસાગર તેવું રે, માણ તો મન સમજાયું. અકળ૦ ૫

ટીપ્પણ.

વિભાકર (અંતરમાં આત્મોપયોગ થવો).
અનિમેષમાં (ઘટ).
સ્વદશ અતિ (આત્મોપયોગ). (સંશોધક)

योग पद.

" अवघट घाट ओळंगी हमने "

(२०६)

(અલખ દેશમેં વાસ હમારા—એ રાગ)

અવઘટ ઘાટ ઓળંગી હમને, પ્રભુગુણને પલ લીધ.
માયા મમતા સબ પરહરકે, દેશ અમરનું જાત લીધા. અવઘટ૦ ૧
ત્રિવેણીના તીરે નાઈ, પાપ પંક સબ દૂર કીધ.
ચૌદી છટચક્રોકા મારગ, ધર્મ રત્ન ઉપાય લીધ. અવઘટ૦ ૨
એસા મારગ સબસે ન્યારા, પણ શિવ આગન નહિ ન્યારા.
વીતરાગકા બચન પ્રમાણે, સમજે તો જગતું પ્યારા. અવઘટ૦ ૩
સચ્ચા હમ કહેતેહે છાના, સમજે જ્ઞાની નસ્તાના.
મસ્તાનાકા મારગ ગુપ્તિ, શું જાણે તે દીવાના. અવઘટ૦ ૪
તીર્થંકરકી બાણી દોરી, પકડ ચઢો મુક્તિમેડે
મારગ સચ્ચા સાહિબસચ્ચા, વિશ્વાસા તું ઘર દીઠે અવઘટ૦ ૫
સત્ય સુનાયા જે હમ પાયા. ગુરૂગમતા તેણે પ્રાણી,
સમકિતી સદ્ગુરૂ પ્રતાપે, બાત રહે નહિ કો છાની. અવઘટ૦ ૬
ધન ધન જગમાં એવા સન્તો, સઙ્ગત તેની બહુ સારી;
બુદ્ધિસાગર ચઢતે ભાવે, હું જાઉં તન બલિહારી. અવઘટ૦ ૭
(પેથાપુર.)

योग पद.

" गगन तख्तपर झगमग जागी. "

(२१०)

ગગન તખ્તપર ઝગમગ જાગી, જ્યોત જરૂર જયકારીરે હેજી.
ઝરમર ઝરમર મેહુલા વરસે, ચમકી વિજળી સારીરે. હેજી૦
સન્તો મારો અલખ યોગીશ્વર જાપ, જપે જ્યાં;
સોઽહં સમોવડ ભારીરે. હેજી૦ ૧
જુગો જુગકી ધૂન લગાઈ, આસન આશા મારીરે; હેજી૦
કર્મ લાકડાં સર્વ જલાકર, ભસ્મ શરીરપર ડારીરે હેજી. સન્તો૦ ૨
અન્તર્ આતમ પરમાતમકી, ભાંગ ઘૂટકર પ્યારીરે; હેજી૦
મન પ્યાલામેં ભરકર પીતાં, ઘટમાં ચઢી ખુમારીરે. હેજી સન્તો૦ ૩
સબસે ન્યારા સબ હમમાંહિ, માયા હમસેં ન્યારીરે; હેજી૦
દુનિયાદારી દુઃખ કરનારી, ત્યાગી સબકી યારીરે; હેજી સન્તો૦ ૪
ધ્યાનગુફામેં નિશદિન રહેના, કોઇકું કાંઇ ન કહેનારે હેજી૦
અનુભવ અમૃત ક્ષણુ ક્ષણુ પીના, કાંઇ ન લેના દેનારે. હેજી સન્તો૦ ૫
નિર્ભયદેશે આવો મારા સન્તો, આનન્દકી તૈયારીરે હેજી.
બુદ્ધિસાગર સન્તો ખેલે, ધ્યાનદશા ગ્રહી સારીરે. હેજી સન્તો૦ ૬

સ્વટિપ્પણુ.

ગગનતખ્ત (આત્માના અસંખ્ય પ્રદેશ). જ્યોતિ. (ક્ષયોપશમજ્ઞાન)
ઝરમર ઝરમર મેહુલા વરસે (આનંદની ધારા).
ચમકી વિજળી-(સ્વસ્વરૂપોપયોગ) અલખ યોગી (આત્મા).

(પેથાપુર.)

श्री सीमन्धर स्तवन.

(२११)

શ્રી સીમન્ધર સ્વામી વિનતિ સાંભળો,
ભરતક્ષેત્રમાં ધર્મવૃક્ષ છેદાયજો;
કેવલજ્ઞાનિવિરહે જિનની વાણીમાં,
સંશય પડતાં મત મતાન્તર થાયજો. શ્રી સીમન્ધર૦ ૧

નિન્હવ પ્રગટયા હઠકદાગ્રહ જોરથી,
કરી કુયુક્તિ થાપ્યા નિજ નિજ પક્ષજો;
અલ્પ બુદ્ધિથી નિર્ણય કો ન કરી શકે,
નિષ્પક્ષી વિરલા કોઈ હોવે દક્ષજો. શ્રી સીમન્ધર૦ ૨

કેઈક મતિમાં આવે તેવું માનતા,
પચ્ચાડ્ડીનો કરતા કોઈક લોપજો;
દષ્ટિરાગમાં ખૂચ્યા કોઈક બાપડા,
પચ્ચ વિષનો વ્યાપ્યો છે મહાકોપજો. શ્રી સીમન્ધર૦ ૩

અભિનિવેશિક જોરે જૂઠું બોલતા,
થાપે મોહે વ્યાપ્યા નિજનિજ પન્થજો;
સંઘ ચતુર્વિધમાંહિ ભેદ ઘણા પડયા,
ઉત્થાપે કેઈ અધુના નહિ નિર્ગ્રન્થજો. શ્રી સીમન્ધર૦ ૪

કેઇક ક્રિયાવાદી જડ જેવા થયા,
કેઇક રાખે અધ્યાતમીનો ડોળજો;
એક એકાન્તે જ્ઞાન ક્રિયાના પક્ષને,
પાખણ્ડે ચલવે કેઇ મોટી પોળજો. શ્રી સીમન્ધર૦ ૫

ભદ્રબાહુ સ્વામી આદિ શ્રુત કેવલી.
પરમ્પરાથી આવે જે શ્રુત જ્ઞાનજો:
પરમ્પરા ઉત્થાપક લોપે તેહને,
કરીને વિરૂદ્ધ ભાષણ વિષનુ પાનજો શ્રી સીમન્ધર૦ ૬

ઇત્યાદિક જાણો છો જિનજી જ્ઞાનથી.
કરશો સ્વામી દુઃષમ કાલે સહાયજો.
આપ ભક્તિશક્તિ સ્ફૂર્તિ મતિની ઘના,
વરતમયોગે શિવમારગ પરખાયજો શ્રી સીમન્ધર૦ ૭

સહસ એકવિશ પર્યંત વીરના શાસને,
સંઘ ચતુર્વિધ અવિચ્છિન્ન વર્તાયજો,
યુગપ્રધાનો થાશે આચાર્યો ઘણા,
કારણયોગે કાર્ય સિદ્ધિ સુહાયજો શ્રી સીમન્ધર૦ ૮

વાચક યશોવિજયજી વચને ચાલવું,
ગુરૂ પરંપર ધર્મ ક્રિયા આચારજો;
અનેકાન્ત મારગ શ્રદ્ધા સાચી ગ્રહી,
બુદ્ધિસાગર આશા શિવ સુખ સારજો. શ્રી સીમન્ધર૦ ૯

(સાણંદ.)

श्री वीर स्तवन.

(૨૧૨)

ચરમ જિનેશ્વર શાસન નાયક વિનવું,
ચોવીસમા તીર્થંકર ત્રિશલાનન્દજો;
જ્ઞાન પુત્ર મહાવીર પ્રભુજી વન્દના,
ભાવ દયાના સાગર સત્ય ભદન્તજો. ચરમ૦ ૧
કેવલજ્ઞાનિવાણી સાચી ધારતાં,
કરી પરીક્ષા મતિ શક્તિ અનુસારજો;
પ્રગટી શ્રદ્ધા પડ્દ્રવ્યાદિક વસ્તુની,
જાણી નાણી પ્રગટ્યો અન્તર્ પ્યારજો. ચરમ૦ ૨
પરમ્પરાગમ અનુસરીને ચાલવું,
પટ્ટ પરમ્પર સુવિહિતસૂરિ આમ્નાયજો;
એવી શ્રદ્ધા વાસિત મન મારૂં સદા,
બુદ્ધિસાગર આશા ધર્મ કષાયજો. ચરમ૦ ૩

(સાણંદ.)

" अवगुन पक्षपात केम कीजे."—पद.

(૨૧૩)

([illegible]—એ રાગ.)

[illegible]
[illegible]
[illegible] ૧

સ્યાદ્વાદ મારગ મનમાંહિ, શ્રદ્ધા જીનની સાચી;
અવલમ્બ્યો મારગ એ મોટો, કલિકાલે પણ રાચી. હમતો૦ ૪
ચિત્ત હમારા જ્યાં રંગાયા, ત્યાં હમ રંગે રહીશું;
યોગ્ય જીવની આગળ અન્તર્, તત્ત્વની વાતો કહીશું. હમતો૦ ૫
વાડામાંહિ બકરાં રહેશે, મૃગપતિ વનમાં ચરશે;
વિષ્ટાભોજન રાસભ મૌક્તિક, ચારો હંસ તે ચરશે. હમતો૦ ૬
ચિદ્ઘન આતમ અન્તર્ ખોજે, સ્થિરદૃષ્ટિ ચિત્ત ધારી;
બુદ્ધિસાગર શાશ્વત શિવપદ, પામી લહે સુખ ભારી. હમતો૦ ૭

(મેહેસાણા.)

"हितशिक्षा"-पद. गुंहली.

(૨૧૫)

(ઓધવજી સન્દેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

સુખદાયક હિત શિક્ષા સાચી સાંભળો,
ધરજો મનમાં હેત ધરી નરનારજો;
પ્રભુ ભકિત શ્રદ્ધાથી સુખડાં પામશો,
હરતાં ફરતાં ગણજો મન નવકારજો. સુખ૦ ૧
નિન્દા ચાડી ચુગલી કરવી વારજો,
દ્વેષ કરો નહિ શત્રુપર તલભારજો;
આળ ન દેવું પરના ઉપર વૈરથી,
પેટ ભરીને કરશો નહિ આહારજો. સુખ૦ ૨
નિજ શક્તિ અનુસારે લક્ષ્મી ધર્મમાં,
વાપરવી લહી માનવ ભવ અવતારજો;
હળી મળી સંપીને ઘરમાં ચાલવું,
ઘરમાં કરવો નહિ ખટપટથી ખારજો. સુખ૦ ૩
દીન દુઃખી અન્ધાપર કરૂણા કીજીએ,
પર ઉપકારે પાપ કર્મનો નાશજો;
મનમાં પણ બુરૂં નહિ પરનું ચિન્તવો,
સારામાં સારૂં છે ધર વિશ્વાસજો. સુખ૦ ૪

સુખની વેળા ભાગ્યથકી જો સમ્પજે,
ત્યારે મનમાં કરવો નહિ અહંકારજો;
દુઃખની વેળા દિલગીરીને ત્યાગીએ,
એક અવસ્થા રહે નહીં સંસારજો. સુખ૦ ૫
જુગારીની સઙ્ગત કીજે નહીં કદી,
કુમિત્રોની સોબત દુઃખ દાતારજો;
કડવી પણ હિતશિક્ષા મનમાં ધારવી,
પરનારી વેશ્યાનો ત્યજજો પ્યારજો. સુખ૦ ૬
માતપિતાની ભક્તિ કરીએ ભાવથી,
સઙ્કટ પડતાં કરવી પરને સાહાય્યજો;
નાતજાતના સામા પડીએ નહિ કદિ,
નિત્ય સવારે લાગો ગુરૂને પાયજો. સુખ૦ ૭
વચન વિચારી બોલો બહુ મીઠાશથી,
મોટા જનનું સાચવવું બહુ માનજો.
ગમ્ભીર મનના થાજો સુખડાં સમ્પજે.
સદ્ગુરૂ ગુણનું કરવુ જગમાં ગાનજો સુખ૦ ૮
સમયસૂચકતા સમતા રાખી ચાલીએ.
ધર્મશાસ્ત્રનો ધરજો મન આચારજો
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂ સઙ્ગત કીજીએ
પામો તેથી ભવસાગરને પારજો સુખ૦ ૯
(સાણંદ.)

पतिव्रता स्त्री विषे–गुहली.

(૨૧૯)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

પતિવ્રતા પ્રમદાના ધર્મો સાંભળો.
પ્રભાત થતાં વહેલાં ઉઠે નારજો
મહામન્ત્ર પરમેષ્ઠિને મનમાં ધરે
દિન કૃત્યોનો ક્રમથી કરે વિચારજો પતિવ્રત૦ ૧

પ્રતિદિવસ લઘુતાથી વિનયે વર્તતી,
પ્રેમે પડતી સાસુ સસરા પાયજો;
ગૃહનાં કાર્ય કરે યતનાથી દેખીને,
વૃદ્ધબાલને ખવરાવીને ખાયજો. પતિવ્રતા૦ ૨

નણંદ જેઠાણી જેઠ દીયરને દાસીઓ,
વર્તે સદાચરણથી સહુની સાથજો;
ડપકા મ્હેણાં સહન કરે સહુ પ્રીતથી,
નચરાશે ભજતી તે ત્રિભુવન નાથજો. પતિવ્રતા૦ ૩

બાલક બચ્ચાંને જાળવતી પ્રેમથી,
કદિ ન કરતી કુટુમ્બ સાથે ખારજો;
મોટું પેટ કરીને સહુનું સાંભળે,
પરપુરૂષથી કદિ કરે નહિ પ્યારજો. પતિવ્રતા૦ ૪

મીઠાં વચને બોલે સહુની સાથમાં,
સુખ દુઃખ વેળા મન રાખે સમતાળજો;
ઘરની વાતો [illegible] આગળ નહીં કરે,
[illegible] પતિવ્રતા૦ ૫

નહિ [illegible] પતિને [illegible] કદિ,
[illegible] પતિને [illegible],
[illegible] પતિને [illegible],
[illegible] પતિવ્રતા૦ ૬

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] પતિવ્રતા૦ ૭

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] પતિવ્રતા૦ ૮

ધર્મકર્મમાં સર્વ જનોને એકની,
ભાકર ભાઈઓને દેતી બોધમે:
ઇનો પતિ આપે તે સર્વે સાંભરે,
પવિત્ર સાચું બોલે ન ધરે ક્રોધમે. પવિત્રતા૦ ૯
સુભદ્રા ચન્દન બાલા સીતા રેવતી,
દમયન્તી સુનંદા શુભ અવતાર એ;
બુદ્ધિસાગર સતીઓ એવી શોભતી,
પામે દીવસ કુલવન્તી શુભ નારીએ. પવિત્રતા૦ ૧૦
(સાકું.)

सट्टाविषे हितशिक्षा.

([illegible])

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

સટ્ટામાં બહુ છે [illegible]
ચિન્તાતુર મનડું રહેવે નિશ દિનમે
[illegible] તૃષ્ણા વૃદ્ધિ [illegible]
[illegible] મૂરખ [illegible] સ. ૧
[illegible] નહિ [illegible]
[illegible]
[illegible]
સર્વે વતે પૂરે [illegible] સ. ૨
[illegible] નહિ [illegible]
[illegible]
એમ જુએ કોઈ [illegible]
[illegible] સ. ૩
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] નિર્ધારીએ સટ્ટામાં૦ ૪

પ્રતિદિવસ લઘુતાથી વિનયે વર્તતી,
પ્રેમે પડતી સાસુ સસરા પાયજો;
ગૃહનાં કાર્ય કરે યતનાથી દેખીને,
વૃદ્ધબાલને ખવરાવીને ખાયજો. પતિવૃતા૦ ૨

નણંદ જેઠાણી જેઠ દીયરને દાસીઓ,
વર્તે સદાચરણથી સહુની સાથજો;
ઠપકા મ્હેણાં સહન કરે સહુ પ્રીતથી,
નવરાશે ભજતી તે ત્રિભુવન નાથજો. પતિવૃતા૦ ૩

બાલક બચ્ચાંને જાળવતી પ્રેમથી,
કદિ ન કરતી કુટુમ્બ સાથે ખારજો;
મોટું પેટ કરીને સહુનું સાંભળે,
પરપુરૂષથી કદિ કરે નહિ પ્યારજો. પતિવૃતા૦ ૪

મીઠા વચને બોલે સહુની સાથમાં,
સુખ દુઃખ વેળા મન રાખે સમભાવજો;
ઘરની વાતો દ્વેષી આગળ નહીં કરે,
ધર્મ કર્મનો કરતી મનમાં લ્હાવજો. પતિવૃતા૦ ૫

નહિ પંજેળે પતિને હઠીલી થઇ કદિ,
સઙ્કટ પડતાં પતિને કરતી સ્હાયજો,
આફત આવે પતિને ધીરજ આપતી,
આળ ચડે તેવા સ્થાને નહીં જાયજો. પતિવૃતા૦ ૬

છેલ છબીલી બનીઠણીને નહિ ફરે,
લોક વિરૂદ્ધ વર્તે નહીં કણ્ઠે પ્રાણજો;
લાજ ધરે મોટાની કુલવટ સાચવી,
પતિ આજ્ઞા લોપે નહિ સુખની ખાણજો. પતિવૃતા૦ ૭

દેવ ગુરૂને વન્દન કરતી ભાવથી,
સદ્ગુરૂ વચનામૃત સાંભળતી પ્રેમજો;
ગ્રહ્યાં વ્રતોને પ્રાણાંતે પણ પાળતી,
સતીવ્રતોને સાચવતી ધરી નેમજો. પતિવૃતા૦ ૮

નિન્દા ઝઘડા વેર ઝેરથી વેગળી,
સહુના સારામાં મનડું હરખાયજો;
બુદ્ધિસાગર બાળક ગુરૂણી માત છે,
સારી સ્ત્રીથી કુટુંબ સુખિયું થાયજો. શાણી૦ ૬
(સાણંદ.)

पुत्रीने मानी शिखामण.

(૨૨૦)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

શિક્ષા બાલીકાને માતા આપતી,
સઙ્ગત સારી બાલીકાનો રાખજો;
કરો વિનય મોટાંનો હરખી હેતથી,
દુર્ગુણોને મનથી કાઢી નાખજો. શિક્ષા૦ ૧
ભણવી વિદ્યા ચીવટ રાખી વ્હાલથી,
કદિ ન રાખો ગાળ દેવાની ટેવજો;
વ્હેલાં ઉઠી અભ્યાસે મન વાળવું,
માત પિતાની કરવી પ્રેમે સેવજો. શિક્ષા૦ ૨
માત કહે તે કાર્યો કરતી પ્રેમથી,
માત પિતાને કરજો નિત્ય પ્રણામજો;
નવરાં આથડવું નહિ પરના આઙ્ગણે,
દેવગુરૂનાં સ્મરવાં પ્રાતઃ નામજો. શિક્ષા૦ ૩
રોવું રીસાવું નહિ હઠથી દીકરી,
જુઠું ચોરી ચૂગલી કરજે ત્યાગજો;
વિદ્યાની ખામીથી મૂર્ખી સહુ કહે,
કરજે સાચો ધર્મમાર્ગથી રાગજો. શિક્ષા૦ ૪
નિત્ય નિયમથી સહુ કૃત્યો કરવાથકી,
સુધરે સુધરે કાર્યો સર્વ થાયજો;
બુદ્ધિસાગર શિક્ષા માની માનનાં,
દિકરી સુખિયાં કુટુંબમાંહિ ગણાયજો. શિક્ષા૦ ૫
(સાણંદ.)

पुत्रने पितानी शिखामण.

(૨૨૧)

(ઓધવજી સંદેશો કહેજો શ્યામને—એ રાગ.)

પિતા કહે છે પ્રેમપાત્ર નિજ પુત્રને,
કરજોડીને સાંભળજે મુજ સુત્રને;
કૂળ દીપક થાવાને વિદ્યા શિખવી,
ધર્મ નીતિથી સાચવવું ઘર સૂત્રને. પિતા० ૧
વિદ્યા ધન મોટામાં મોટું જાણજે,
એક ચિત્તથી કર તેનો અભ્યાસને;
નિન્દા લવરી જૂઠું ચોરી ત્યાગજે,
ગુરૂ વચનનો મનમન્દિરવિશ્વાસને. પિતા० ૨
વિનયવન્તને સર્વે વિદ્યા સાંપડે,
વિનયમન્ત્રથી વૈરી વશમાં થાયને;
માતપિતાને પાયે લાગો પ્રેમથી,
હરખી વ્હેલો શાળામાંહિ જાયને. પિતા० ૩
હળીમળીને ચાલો સહુની સાથમાં,
કદિ ન કરવો ક્રોધે કડવો કલેશને:
સગાં સંબંધી મિત્રાદિકની સાથમાં,
રીસાવાની ટેવ ન રાખો લેશને. પિતા० ૪
રમત ગમતમાં હોગટ કાળ ન ગાળવો,
માતપિતાને પૂછી કરવાં કામને;
સટેલ શઠ મિત્રોની સોબત ત્યાગવી,
વાપરજે નહિ આડે રસ્તે દામને, પિતા० ૫
ભવિષ્યનીઆશાથી દોલત દેશની,
દેશોદય નિશાની બાલક ધારજે;
શ્રદ્ધાભક્તિ દેવગુરૂમાં રાખજે,
ધરજે દિલમાં ધર્મ કર્મનો પ્યારને. પિતા० ૬
ધર્મસત્ર સદ્ગુરૂની પાસે શિખવાં,
દેવગુરૂને વન્દન કર વિશાલને;

કેડી વસ્તુ [illegible] ગાંઠ નિવારજો,
[illegible] [illegible]. [illegible] ૭
[illegible] [illegible] [illegible] કેરથી,
[illegible]
[illegible]
[illegible]. [illegible] ૮

([illegible])

શિષ્યને સદ્ગુરુની શિક્ષા.

([illegible])

([illegible] —એ રાગ.)

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] [illegible] ૧
[illegible]
[illegible]
[illegible]

ન્યાયવૃત્તિથી ધંધો કરતો સત્યથી,
ન્યાય લક્ષ્મીના ભોજનથી આહારજો. સમજુ૦ ૩
સહુની સાથે વર્તે મૈત્રીભાવથી,
માત પિતાને નમન કરે હિત લાવજો;
મોટા જનનું માન કરે તે પ્રેમથી,
કડવું આળ ચડે ત્યાં કદિ ન જાવજો. સમજુ૦ ૪
આડે રસ્તે લક્ષ્મી ખરચે નહિ કદિ,
જ્ઞાન ભક્તિનો કરે તેહ ઉદ્ધારજો;
દુઃખી દીનને સહાય શક્તિથી આપતો,
દુર્જનજનની સાથે સંગ ન ધારજો. સમજુ૦ ૫
પૂજ્યગુરૂને વંદન કરે બહુમાનથી,
સદ્ગુરૂ શિક્ષા ધારણ કરે હિત લાવજો;
[illegible] શ્રી સદ્ગુરૂરાજનું,
[illegible] સમજુ૦ ૬
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible] સમજુ૦ ૭
[illegible]

રીસાય છે રૂડી વાત કહ્યાથી તે, પોતાની હઠ નહીં મૂકે;
માને પોતાને ડહાપણ દરિયો, પરઉપકારમાં તે ભૂંકેરે. મૂર્ખ૦ ૪
દારૂપાની સડેલ શઠને, મૂઢની સઙ્ગત ખોટી;
ખરા રઙ્ગમાં તો ભઙ્ગજ પાડે, સમજો વાત આ તો મોટીરે. મૂર્ખ૦ ૫
વન વગડામાં વાસજ સારો, મૂઢનો સઙ્ગત વારો;
બુદ્ધિસાગર અવસર જ્ઞાતા, જ્ઞાનિસઙ્ગત દિલ ધારોરે. મૂર્ખ૦ ૬

"अवळो शुं चाले चेतन चाल निज वाटे." पद.

(૨૨૭)

(હવે મને હરિનામશું નેહ લાગ્યો–એ રાગ.)

અવળો શું ચાલે, ચેતન ચાલ નિજ વાટે, તત્ત્વસ્વરૂપ હિત માટેરે.
અવળો૦
માયાના પાશમાં નિશદિન ઝૂલ્યો, ભણી ભણતરને શું ભૂલ્યો;
માયાના ફંદમાંરે ફોગટ ફૂલ્યો, ડહાપણના દરિયે શું ડૂલ્યોરે.
અવળો૦ ૧
અલખ સ્વરૂપી આતમરાયા, નિર્ભયદેશ સુહાયા;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાન ધર્યાથી, અનુભવ આનન્દ પાયારે. અવળો૦ ૨

"मुसाफर जीवडा कायानो महेल नथी तारो."–पद.

(૨૨૮)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો–એ રાગ.)

મુસાફર જીવડા કાયાનો મહેલ નથી તારો,
માને શું મોહે મારો મારોરે. મુસાફર૦
લાખ ચોરાશિમાં દેહ ધર્યા બહુ, જન્મ જરા દુઃખ પામી;
માનવભવ એળે ચૂક ન જીવડા, ભજી લેને અન્તર્યામીરે. મુસાફર૦ ૧
કાયા મહેલનો કાંઈ ન ભરૂસો, જલમાં ઉઠેલ પરપોટો;
અમૂલ્ય શ્વાસોચ્છ્વાસ વહે છે, મૂરખ વાળ નહિ ગોટોરે. મુસાફર૦ ૨

" आत्म पद. "

"परख्याथी प्रेमी सुरतामां लय मने लागी."

(૨૩૦)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો-એ રાગ.)

પરખ્યાથી પ્રેમી સુરતામાં લય મને લાગી,
મિથ્યા ભ્રમણાઓ ભાગીરે. પરખ્યા૦
કડવા લીંબડાના જેવું છે ભવસુખ, તેમાં ન ચેન કાંઇ પડતું;
વિષય વાસના વિષ સમ જાણી, મનડું ઉદાસીન ઠરતું રે. પરખ્યા૦ ૧
ભોગો તે રોગ જેવા કુટુમ્બ જાળ જેવું, દેખું ન ક્યાંઇ સુખ આશા;
મારૂં તારૂં આ સારૂંને ખોટું, એ સહુ દુનિયા તમાસારે. પરખ્યા૦ ૨
ઝળ હળ ઝગમગ જ્ઞાનની જ્યોતિ, સત્ય આતમને પ્રકાશે;
ઝરમર ઝરમર ઉપશમ ધારા, મનડું અન્યત્ર ન વાસેરે. પરખ્યા૦ ૩
અનુભવ અમૃત સ્વાદ લહીને, આત્મસ્વભાવમાંરે રહીશું;
બુદ્ધિસાગર અવિહડ રટનાથી, ધ્યાન સમાધિ લય લહીશુંરે. પરખ્યા૦ ૪

(સાણંદ.)

"चेतनजी चेतो जूठी आ दुनियानी बाजी."—पद.

(૨૩૧)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

ચેતનજી સમજો જાઠી આ દુનિયાની બાજી,
રહ્યા શું તેમાં રાચી માચીરે. ચેતન૦
અજ્ઞાને અન્ધ થઇ જોયું ન જીવડા, આત્મસ્વરૂપ જેહ સાચું;
હસતાં હેં હેં કરતાં ઓ માનવી, ફાટી જાશે તારૂં ડાચુંરે. ચેતન૦ ૧
મહેલ ચણાવ્યા બાગ બનાવ્યા, લક્ષ્મીના લોભમાં તણાયા;
એક દિન અણધાર્યો ઉઠીશ દેહથી, કોઈ ન જાણે ક્યાંથી આયારે. ચેતન૦ ૨
મનમાં આવે તેવું માની લે માનવી, અંતે તો કાંઇ નથી તારૂં;
ચેતન ચાલે ગંદીરે કાયા, મિથ્યા માને મારૂં મારૂંરે; ચેતન૦ ૩

ચેતન પણ જડ જેવો બનીને, કાંઇ ન મનમાં વિચાર્યું;
વશુકાર્યું નહિ ગુરૂનું બોલવું, મોહે આયુષ્ય સહુ હાર્યુંરે. ચેતન૦ ૪
સમજ સમજ દિલમાંહિરે જીવડા, ધર્મે ઉદ્યમ ચિત્ત ધારો;
બુદ્ધિસાગર સદ્ગુરૂજીના શરણે, રહી આતમ ઝટ તારોરે. ચેતન૦ ૫
(સાખી૦)

" जोइने जोयुं सगपण दुनियानुं काचुं. "—पद.

(૨૩૨)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

જોઇને જોયું સગપણ દુનિયાનું કાચું,
મોહ માયામાં શિદ રાચુંરે. જોઇને૦
અસંખ્યપ્રદેશી આતમરાયા, જ્ઞાન દર્શન ગુણધારી;
ચારિત્ર ગુણથી શોભેરે આતમ, તે હું પોતે સુખકારીરે. જોઇને૦ ૧
કાયા પુદ્ગલ યોગ લેશ્યાથી ન્યારો, શક્તિ અનન્તનો હું સ્વામી;
બ્રહ્મ શંકર શિવ વિષ્ણુ છે આતમ, નામ રહિત હું અનામીરે. જોઇને૦ ૨
શબ્દ ભેદનો ઝઘડો ચૂકાવી, અર્થથી તત્ત્વ મેં તાક્યું;
છાયો ભરમાયાં દુનિયામાં દર્શન, સાત નયોથી મેં તો લાક્યુંરે. જોઇને૦ ૩
ધન્ય ગુરૂ જેણે ભેદ બતાવીને, અન્તરની શક્તિ જગાવી;
બુદ્ધિસાગર હવે મૂકું ન ભવમાં, પામીને તક રૂડી આવીરે. જોઇને૦ ૪

" आत्मस्वरूप कृष्णनुं गान. "—पद.

(૨૩૩)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

રમશે રંગે કૃષ્ણજી (ચેતનજી) રંગમાંરે રાચી,
સમજીને વાત આતો સાચીરે. રમશે૦
અસંખ્યપ્રદેશી આર્ય ક્ષેત્રમાં, સુમતિ યશોદાના જાયા;
વિવેકનન્દના તનુજ સોહાયા, સમતા વ્રજરેણે આયારે. રમશે૦

સ્થિરતા રમણતા રાધાને લક્ષ્મી, તેહના પ્રેમમાં રહ્યાયા.
ધારણા દ્વારકામાં વાસ કર્યો રૂડો, ચરણ વસુદેવ રાયારે. રમજો૦ ૨
ભાવદયા દેવકીનારે છોરૂ, આકાશ ઉપમાથી કાળા;
અનુભવ દૃષ્ટિ મોરલીના નાદે, લય લાગી લટકાળારે. રમજો૦ ૩
સાતનયોના વાકયોની મટકી, વેચે મહિયારણ સારી;
ક્ષયોપશમ જ્ઞાનવૃત્તિ આહીરણ, આત્મજ્ઞાન દધિ ધારીરે. રમજો૦ ૪
ભેદ જ્ઞાન દૃષ્ટિ લકુટીથી ભાગી, તત્ત્વામૃત દહી ચાખ્યું;
ગિર્વાણીના ધારી ગિરધારી, જ્ઞાનીએ ભાવથી એ ભાખ્યુંરે. રમજો૦ ૫
આતમધ્યાનનો રાસ રમાડીને, આનન્દ વૃત્તિયોને આપે;
રાગદ્વેષાદિક મોટા જે રાક્ષસ, તેહને મૂળમાંથી કાપેરે. રમજો૦ ૬
નિશ્ચય વિષ્ણુ વ્યવહારે કૃષ્ણ, અવતારી જીવ પોતે;
આતમ કૃષ્ણ ને આતમ વિષ્ણુ, બીજે શીદને તું ગોતેરે. રમજો૦ ૭
અધ્યાતમથી કૃષ્ણ છે આતમ, ઔદયિક જલધિ નિવાસી;
પરભાવ નાગરાજ જીતીને ઉપર, પોઢયા છે વિષ્ણુ વિલાસીરે. રમજો૦ ૮
નિજગુણ કર્ત્તા પરગુણ હર્ત્તા, આતમ કૃષ્ણ કહેવાયો;
સમજ્યા વિણ તાણાતાણ કરીને, અન્તર્ ભેદ કો ન પાયોરે. રમજો૦ ૯
આતમ કૃષ્ણને ભાવોને ગાવો, લેજો માનવભવ લ્હાવો;
બુદ્ધિસાગર હરિ આતમરાયા, અન્તર્દૃષ્ટિથી ધ્યાવોરે. રમજો૦ ૧૦

(સાણંદ.)

"चेतनजी चेतो कोइ न दुनियामां तारुं."–पद.

(૨૩૪)

(હવે મન હરિ નામશું નેહ લાગ્યો–એ રાગ.)

ચેતનજી ચેતો કોઈ ન દુનિયામાં તારૂં,
મિથ્યા માને છે મારૂં મારૂંરે. ચેતનજી૦
લાખ ચોરાશિમાં વાર અનન્તિ, દેહ ધર્યા દુઃખ પામી;
મળીયો માનવ ભવ હાર ન આતમ, ઉદ્યમમાં રાખ નહિ ખામીરે.ચેતન૦ ૧
કાયારે ખડ્યેલો મુસાફર જીવડો, જોજે તું આંખને ઉઘાડી;
ઉચાળો અણધાર્યો ભરવોરે પડશે, પડયાં રહેશે ગાડીવાડીરે. ચેતન૦ ૨

રામ રાવણને પાણ્ડવ કૈરવ, મૂકી ચાલ્યા સહુ માયા;
મલીકલી શું ફૂલી ફરે છે, પડતી રહેશે તારી કાયારે. ચેતન૦ ૩
માયા મમતાને આળસ છાંડી, ધ્યાન ધરો સુખકારી;
બુદ્ધિસાગર સદ્‌ગુરૂના પ્રતાપે, પામો જીવ ભવપારીરે. ચેતન૦ ૪
(સાણંદ.)

पद.

(૨૩૫)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

હવે હું સમજ્યો જિનવર નામ એક સાચું,
સાચું જિન નામ બીજું કાચુંરે. હવે૦
માતપિતા ભાઇ દીકરાને દીકરી, લલના કુટુમ્બ નહિ મારૂં;
મારૂં મારૂં કરી મમતાથી હાર્યો, લહ્યું હવે સહુ ન્યારૂંરે. હવે૦ ૧
જાણીને લહ્યું ન તત્ત્વ સ્વરૂપ મેં, ફોગટ ફન્દમાં હું ફૂદ્યો;
લક્ષ્મીસત્તાની ઘેનમાં ઘેરાયો, ભલુતર ભણીને હું તો ભૂદ્યોરે. હવે૦ ૨
કાયા મન વાણીથી ન્યારો હું આતમ, અકખસ્વરૂપી સુહાયો;
ધ્યાન ધરીને જોયું સ્વરૂપ તો, આનન્દ અતિશય પાયોરે. હવે૦ ૩
સદ્‌ગુરૂએ મને ભેદ બતાવીને, વિષયવાસનાથી વાર્યો;
બુદ્ધિસાગર ધન્ય ધન્ય ગુરૂજી, આપ તર્યાને મને તાર્યોરે. હવે૦ ૪

प्रातः मङ्गलम्.

(૨૩૬)

(હવે મને હરિ નામશું નેહ લાગ્યો—એ રાગ.)

શ્રી સંખેશ્વર પાર્શ્વજી તારજોરે વ્હાલા,
ભાલ કરે છે કાલાવાલારે૦ શ્રી સંખેશ્વર૦
ધરણેન્દ્ર પદ્માવતી દેવી, શાસન સાંનિધ્યકારી;
વિઘ્નપહારી, મઙ્ગલકારી, સાહાય્ય કરે સુખકારીરે. શ્રી સંખેશ્વર ૧
શ્રી ચિન્તામણિ પાર્શ્વ મંત્રનો, જાપે જગ જયકારી;
દર્શન દેઇને દુઃખડાં ટાળે, મહિમા જગત્માંહિ ભારીરે. શ્રી૦ ૨

અનુભવ અમૃત જ્ઞાનની ધારા, બાલક આપનારે પામે;
સંઘ ચતુર્વિધ શાસન ઉન્નતિ, થાશે આપનાજ નામેરે. શી૦ ૩
શાંતિ તુષ્ટિ પુષ્ટિનાં કર્ત્તા, પાપ પાખંડ સહુ હર્તા;
પાર્શ્વપ્રભુ નામ મન્ત્રના ધ્યાને, ભવસાગર જીવ તરતારે. શી૦ ૪
આત્મસમાધિના દાતાને જ્ઞાતા, અરજી આ ઉરમાં સ્વીકારો;
ગાંડો ઘેલો પણ બાલ તુમારો, દયા લાવીને ઝટ તારોરે. શી૦ ૫
નિરાકાર ને સાકારવાદની, તાણાતાણે કેઈ ઝૂઝ્યા;
ભેદુની પાસે ભેદ લહ્યાવિણ, ભ્રમતરમાં ભ્રાન્તિથી મૂઝ્યારે. શી૦ ૬
નિરાકારને સાકાર તું પ્રભુ, સાપેક્ષે સહુ સાચું;
સ્યાદ્વાદદર્શનજ્ઞાનવિના પ્રભુ, જાણ્યું બધે સહુ કાચુંરે. શી૦ ૭
કપટે કોટિ યત્નો કરો કોઈ, જૂઠું તે સહુ કાચું;
સ્યાદ્વાદ દર્શન આતમસ્પર્શને, આત્મપ્રદેશે રંગાણુંરે. શી૦ ૮
ઇષ્ટદેવ ને ગુરૂ સુખસાગર, ધર્મગુરૂ ઉપકારી;
બુદ્ધિસાગર જયજય બોલો, જિનદર્શન બલિહારીરે. શી૦ ૯

પદ.

(૨૩૭)

(શામળીયાની પાઘડી—એ રાગ.)

નહિં નામ ન રૂપ કળાય, અકળ પરમાત્મા,
તારી શક્તિ અનંત કહાય. અકળ૦
[illegible]
[illegible] અકળ૦ ૧
[illegible]
[illegible] અકળ૦ ૨
[illegible]
[illegible] અકળ૦ ૩
[illegible]
[illegible] અકળ૦ ૪
[illegible]
[illegible] અકળ૦ ૫

શુદ્ધ સ્વરૂપી ચેતનારે, દો ભેદે વર્તાય;
દેહાતીત થઇ આતમારે, જ્યોતિ જ્યોત મિલાય. અવધૂ૦ ૬
શુદ્ધ સ્વરૂપે આતમારે, સત્તાએ સહુ હોય;
બુદ્ધિસાગર ધ્યાવતાંરે, આપ સ્વરૂપે જોય. અવધૂ૦ ૭
(મેહેસાણા.)

" श्रीवीर स्तवनम्. "

(૨૩૮)

શ્રીવીર પ્રભુ ચરમ જિનેશ્વર, વંદી વીનતિ કીજીએ;
પ્રભુસમ થાવા આત્મિક અનુભવ, રસના પ્યાલા પીજીએ;
પ્રભુ તુજ મુજ વચ્ચે અન્તર્ મોટું, પણ ધ્યાનથકી લાગ્યું છોટું;
આત્મિક અનુભવિ મન તે મોટું શ્રી વીર૦ ૧
સિદ્ધશાશ્વતપદ સુખના રસીયા, અક્ષય સ્થિતિ સિદ્ધશિલા વસીયા;
મુજ મનમન્દિરથી નવી ખસીયા શ્રી વીર૦ ૨
પ્રભુ કર્મ સંગ દુરે ટાળી, આત્મિક ઋદ્ધિને અજુવાળી;
વર્યા મુક્તિ વધુ ઝટ લટકાળી. શ્રી વીર૦ ૩
જ્ઞાનદર્શન ચરણ એ રત્નત્રયી, વ્યાપિ સિદ્ધ વ્યક્તિ ગુણમયી;
મિથ્યાત્વ દશા સબ દૂર ગઈ શ્રી વીર૦ ૪
મુખ વીર વીર એમ ઉચ્ચારૂં પણ વીર ગુણ નવી સંભારૂં;
કહો આતમને કેમ [illegible] શ્રી વીર૦ ૫
હું ક્રોધી કપટીને દ્વેષ[illegible], મોહી રોગી [illegible] કલેશી,
હું ભવ અટવીમા [illegible] શ્રી વીર૦ ૬
નિરાગીથી કેમ [illegible] પરિહરૂં;
હો ભવ જલધિ હું [illegible] શ્રી વીર૦ ૭
પ્રભુ ધ્યાન દશા જો ચિત્ત [illegible] તુજ મુજ અંતર ઝટ ભાગે;
એમ સેવક ગુણ ચાવે [illegible] શ્રી વીર૦ ૮
ધ્યાતા જો ધ્યેયસ્વરૂપ [illegible] ધ્યાન દશા [illegible]
બુદ્ધિસાગર એમ ગુણ [illegible] શ્રી વીર૦ ૯
(વિજાપુર.)

ॐ शान्तिः शान्तिः शान्तिः

"श्री आनंदघनजीकृत श्री वीरजिन स्तवनम्."

(૩૩)

વિર જિનેશ્વર પરમેશ્વર જયો, જગજીવન જિન ભૂપ;
અનુભવ નિત્તે ચિત્તે હિત કરી, દાખ્યો જાસ સરૂપ. વીર૦ ૧
જેહ અગોચર માણસ વચનને, જેહ અતીન્દ્રિયરૂપ;
અનુભવ મિત્તે વીગતે શક્તિસ્યું, ભાખ્યો તાસ સ્વરૂપ. વીર૦ ૨
નય નિક્ષેપે જેહ ન જાણીએ, નવી જીહાં પ્રસરે પ્રમાન;
શુદ્ધ સ્વરૂપે બ્રહ્મ તે દાખવે, કેવલ અનુભવ ભાણુ. વીર૦ ૩
અલખ અગોચર અનુપમ અર્થનો, કુણ કહી જાણે ભેદ;
સહજ વિશુદ્ધશું અનુભવ વયણજે, શાસ્ત્ર તે સઘળાં ખેદ. વીર૦ ૪
દીસી દેખાડી શાસ્ત્ર સવે રહે, ન લહે અગોચર વાત;
કારજ સાધક બાધક રહીત એ, અનુભવમિત્ત વિખ્યાત. વીર૦ ૫
અહો ચતુરાઈ અનુભવ મિત્તની, અહો તસ મિત્ત પ્રતીત;
અંતરજામી સ્વામી સમીપ તે, રાખી મિત્તશું રીત. વીર૦ ૬
અનુભવ સંગેરંગે પ્રભુ મીલ્યા, સકલ ફલ્યા સવીકાજ;
નિજપદ સંપદ જે તે અનુભવે, આનંદઘન મહારાજ. વીર૦ ૭

"श्री आनंदघनकृत पार्श्वजिन स्तवनम्."

(૩૪)

પ્રણમું પદ પંકજ વાસના, જસ વાસના અગમ અનુપરે;
મોહે મન મધુકર જેહથી, પામે નિજ શુદ્ધ સ્વરૂપરે. પ્રણમું૦ ૧
પંક પલંક શંકા નહીં, નહીં ખેદાદિક દુઃખ દોપરે;
ત્રીજ અવંચક જોગથી, લહે અધ્યાતમ સુખ પોપરે. પ્રણમું૦ ૨
દુરીત દશા દૂરે ટળે, ભજે મુદિતા મૈત્રી ભાવરે;
વરતે નિત્ય ચિત્ત મધ્યસ્થતા, કરૂણામય શુદ્ધ સ્વભાવરે. પ્રણમું૦ ૩
નિજ સ્વરૂપ સ્થિર કર ધરે, ન કરે પુદ્ગલની ખંચરે;
સાખી હોઈ વરતે સદા, ન કદા પરભાવ પ્રપંચરે. પ્રણમું૦ ૪
સહજદશા નિશ્ચય જગે, ઉભગે અનુભવ રસરંગરે;
રાચે નહી પરભાવસ્યું, નિજભાવસ્યું રંગ અભંગરે. પ્રણમું૦ ૫

નિજ ગુણમેં જ્ઞાન રૂપ લેખે, ન ચખે પુદ્ગલની રેમરે;
ધીર વીર વિચરો કરે, એ અનુભવ રંગ સુરંગભરે પ્રણમું૦ ૬
નિર્વિકલ્પ ધ્યેય અનુભવે, અનુભવ અનુભવની પ્રીતરે;
ઓર ન કબહુ લખી શકે, આનન્દઘન પ્રીતપ્રતીતરે. પ્રણમું૦ ૭

"श्री आनन्दघन पदम्."

(૩૪)

ક્યારે મુને મળશે મારો સંત સનેહી;
સંત સનેહી સુરિજન પાખે, રાખે ન ધીરજ દેહી. ક્યારે૦ ૧
જન જન આગળ અંતર ગતની, વાતલડી કહું કેહી;
આનંદઘન પ્રભુ વૈદ વિયોગે, કિમ જીવે મધુમેહી. ક્યારે૦ ૨

"श्री यशोविजयजीकृत पदम्."

(૩૬)

દેખો ભાઈ મહાવિકલ સંસારી. દુખિત અનાદિ મોહકે કારણ,
રાગદ્વેષ ભ્રમ ભારી—દેખો૦ ૧

હિંસારંભ કરત સુખ સમજે, મૃષા બોલ ચતુરાઈ;
પરધન હરત સમર્થ કહાવે, પરિગ્રહ વધત બડાઈ દેખો૦ ૨
વચન રાખે કાયા દ્રઢ રાખે, (નિ) ન મન ચપલાઈ;
યાતે હોત ઓરકી ઓર, શુભ કરણી દુખદાઈ દેખો૦ ૩
જોગાસન કરે પવન નિરોધે, આતમદ્રષ્ટિ ન જાગે;
કથની કથત મહન્ત કહાવે, મમતા મૂલ ન ત્યાગે. દેખો૦ ૪
આગમવેદ સિદ્ધાન્ત પાઠ સુણે, હિયે આઠમદ આણે;
જાતિ લાભ કુળ બળ તપ વિદ્યા, પ્રભુતા રૂપ બખાને. દેખો૦ ૫
જડશું રાચે પરમપદ સાધે, આતમશક્તિ ન સુઝે,
વિનય વિવેક વિચાર દ્રવ્યકો, ગુણ પર્યાય ન બુઝે. દેખો૦ ૬
જસવાલે જસ સુની સંતોષે, તપવાલે તપ શોષે;
ગુનવાલે પરગુનકું દોષે, મતવાલે મત પોષે દેખો૦ ૭

ગુરૂ ઉપદેશ સહજ ઉદયાગત, મોહ વિકાર

શ્રીનયવિજય સુજસવિલાસી, અચલ અક્ષયનિ

પદ.

(૨૩૯)

આશા ઓરનકી ક્યા કીજે, જ્ઞાન સુધારસ પીજે

ભટકત દ્વાર દ્વાર લોકનકે, કુકર આશા ધારી;

આતમ અનુભવ રસકે રસીયા, ઉતરે ન કબહુ ખુ

આશા દાસીકે જે જાયા, તે જન જગકે દાસા,

આશા દાસી કરે જે નાયક, લાયક અનુભવ પ્યા

મનસા પ્યાલા પ્રેમ મસાલા, બ્રહ્મ અગ્નિ પરજાળી

તન ભાઠી અવટાઇ પીએ કસ, જાગે અનુભવ લાલી

અગમ પીઆલા પીઓ મતવાલા, ચિન્હી અધ્યાતમ

આનંદઘન ચેતન વ્હૈ ખેલે, દેખે લોક તમાસા.

પદ.

([illegible])

[illegible]

પરાધીન હે ભોગ ઓરકો, યાતે હોત વિજોગી;
સદા સિદ્ધસમ સુખવિલાસી, વયતો નિજગુણ ભોગી. અબ મેં૦ ૭
ભાવ એકહિ સબ જ્ઞાનીકો, મૂરખ ભેદ ન ભાવે;
અપનો સાહિબ જો પિછાને, સો જસ લીલા પાવે. અબ મેં૦ ૮

पद.

(૨૪૧)

ચેતન અબ મોહે દર્શન દીજે, તુમ દર્શન શિવસુખ પામીજે,
તુમ દર્શન ભવ છીજે.—ચેતન૦ ૧
તુમ કારણ તપ સંજમ કિરીયા, કહાં કહાંલો કીજે;
તુમ દર્શન બિન યા સબ જુઠી, અંતર ચિત ન ભીજે. ચેતન૦ ૨
ક્રિયા મૂઢમતિ હે જનકે, જ્ઞાન ઓરકું પ્યારો;
મિલત ભાવરસ દોઉ ન ચાખે, તું દોનુથી ન્યારો. ચેતન૦ ૩
સબમેં હે ઓર સબમેં નાહિ, તું નટરૂપ એકેલો;
આપસ્વભાવે વિભાવે રમતો, તુંહિ ગુરૂ તું ચેલો. ચેતન૦ ૪
અકલ અલખ પ્રભુ તું સબરૂપી, તું અપની ગતિ જાને;
અગમરૂપ આગમ અનુસારે, સેવક સુજસ પ્રમાને. ચેતન૦ ૫

पद.

(૨૪૨)

અબધુ પિયો અનુભવરસ પ્યાલા, કહેત પ્રેમ મતિવાલા. અબધુ૦ ૧
અંતર સપ્તધાત રસ ભેદી, પરમ પ્રેમ ઉપજાવે;
પૂરવભાવ અવસ્થા પલટી, અજબ રૂપ દરસાવે. અબધુ૦ ૨
નખ શિખ રહત ખુમારી, જાકી સજલ સઘન ઘન જૈસી
જિણે એ પ્યાલા પિએ તિણકું, ઓર કેફ રતિ કયેસી અબધુ૦ ૩
અમૃત હોય હલાહલ જાકું, રોગ સોગ નવિ વ્યાપે
રહત સદા ઘર ન્યાય નસ્યામે, બંધન મમતા કાપે અબધુ૦ ૪
સત સંતોષ હૈયામા ધારે, જનમનાં કાજ સુધારે
દીન [illegible] કેરકે નહિ આસે [illegible]
[illegible] ારે અબધુ૦ [illegible]

ભાવ દયા રણથંભ રોપકે, અનહદ તુર બજાવે;
ચિદાનંદ અતુલી બલરાજા, જીત અરિઘર આવે. અબધુ૦ ૬

પદ.
(૨૪૩)
રાગ તોડી.

ચેતન મમતા છાંડ પરીરી, પર રમણીસ્યુ પ્રેમ ન કીજે;
આદર સમતા આપ વરીરી. ચે૦ ૧
મમતા મોહ ચંડાલકી બેટી, સમતા સંજમ નૃપ કુમરીરી;
મમતા મુખ દુર્ગંધ અસતી, સમતા સત્ય સુગંધભરીરી. ચે૦ ૨
મમતાસે લરતે દીન જાવે, સમતા નહીં કોઉ સાથ લરીરી;
મમતા હેતુ બહુતહે દુસ્મન, સમતાકો કોઉ નાહી અરિરી. ચે૦ ૩
મમતાકી દુરમતીહે આલી, ડાયણ જગત અનર્થ કરીરી;
સુમતાકી શુભમતિહે આલી, પરઉપગાર ગુણસે ભરીરી. ચે૦ ૪
મમતા પુત ભયે કુલ ખંપણ, શોક વિજોગ મહા મછરીરી;
સમતા સુત હોયગા કેવલ, રહેગો દીવ્ય નીસાન ઘુરીરી. ચે૦ ૫
સમતા મગન હોયગો ચેતન, જો તું ધારીશ શીખ ખરીરી;
સુજસ વિલાસ લહેગો તો તું, ચિદાનંદ ધન પદવી વરીરી. ચે૦ ૬

પદ.
(૨૪૪)

અકલ કલા જગજીવન તેરી. અકલ૦
અંત ઉદધિથી અનંત ગુણો તમ,
જ્ઞાન મહા લઘુ બુદ્ધિ જ્યું મેરી. અકલ૦ ૧
નય અરૂ ભંગ નિક્ષેપ વિચારત,
પૂર્વધર થાકે ગુન હેરી;
વિકલપ કરત થાગ નહીં પાએ,
નિરવિકલપતેં હોત ભયેરી. અકલ૦ ૨

पद.

(૨૪૭)

(રાગ કાફી.)

અલખ લખ્યા કિમ જાવેહો, એસી કોઈ જુગતિ બતાવે. અલખ૦
તન મન વચનાતીત ધ્યાન ધર, અજપાજાપ જપાવે;
હોય અડોલ લોલતા ત્યાગી, જ્ઞાન સરોવર ન્હાવેહો. એસી૦ ૧
શુદ્ધ સ્વરૂપમેં શક્તિ સંભારત, મમતા દૂર વહાવે;
કનક ઉપલ મલ ભિન્નતા કાજે, જોગાનલ ઉપજાવેહો. એસી૦ ૨
એક સમય સમશ્રેણી આરોપી, ચિદાનંદ ઇમ ગાવે;
અલખ રૂપ હોઇ અલખ સમાવે, અલખ ભેદ એમ પાવે હો. એસી૦ ૩

पद.

(૨૪૮)

(રાગ આશાવરી તથા ગોડી.)

અબધૂ નિરપક્ષ વિરલા કોઈ, દેખ્યા જગ સહુ જોઇ. અબધૂ૦
સમરસ ભાવ ભલા ચિત્તજાકે, થાય ઉથાપ ન હોઈ;
અવિનાશીકે ઘરકી બાતાં, જાનેંગે નર સોઇ. અબધૂ૦ ૧
રાવ રંકમેં ભેદ ન જાને, કનક ઉપલ સમ લેખે;
નારી નાગણી કો નહી પરિચય, તો શિવમંદિર દેખે. અબધૂ૦ ૨
નિંદા સ્તુતિ શ્રવણ સુણીને, હર્ષ શોક નવિ આણે;
તે જગમે જોગીસર પૂરા, નિત્ય ચડતે ગુણ ઠાણે. અબધૂ૦ ૩
ચંદ્રસમાન સૌમ્યતા જાકી, સાયર જેમ ગંભીરા;
અપ્રમત્ત ભારંડ પરે નિત્ય, સુરગિરિસમ શુચિધારા. અબધૂ૦ ૪
પંકજ નામ ધરાય પંકશું, રહત કમલ જિમ ન્યારા;
ચિદાનંદ એસા જન ઉત્તમ, સો સાહેબકા પ્યારા. અબધૂ૦ ૫

पद.

(૨૪૯)

રાગ ગોડી.

સોઽહં સોઽહં સોઽહં સોઽહં, સોઽહં સોઽહં રટના, લગીરી. સોઽહં૦
ઇંગલા પિંગલા સુખમના સાધકે, અરૂણપતિથી પ્રેમ પગીરી;
બંકનાલ ષટ્ચક્ર ભેદકે, દશમે દ્વાર શુભ જ્યોતિ જગીરી. સોઽહં૦ ૧
ખુલટ કપાટ ઘાટ નિજ પાયો, જનમ જરા ભયભીતિ ભગીરી;
કાચ શકલદે ચિંતામણિ લે, કુમતા કુટિલકું સહજ ઠગીરી. સોઽહં૦ ૨
વ્યાપક સકલ સ્વરૂપ લખ્યો ઇમ, જિમ નભમેં મગ લહત ખગીરી;
ચિદાનંદ આનંદમય મૂરતિ, નિરખ પ્રેમભર બુદ્ધિ થગીરી. સોઽહં૦ ૩

पद.

(૨૫૦)

રાગ ધનાશ્રી.

સંતો અચરિજ રૂપ તમાસા, સંતો૦—એ આંકણી.
કીડીકે પગ કુંજર બાંધ્યો, જલમેં મકર પીયાસા. સંતો૦ ૧
કરત હલાહલ પાન રૂચિધર, તજી અમૃત રસ ખાસા;
ચિંતામણિ તજી ધરત ચિત્તમે, કાચ સકલકી આશા. સંતો૦ ૨
બિન બાદર બરખા અતિ વરસત, બિન દિગ વહત બતાસા;
વજ્ર ગલત હમ દેખ્યા જલમે, કોરા રહત પતાસા. સંતો૦ ૩
વેર અનાદિ પણ ઉપરથી, દેખત લગત સગાસા;
ચિદાનંદ સોહિ જન ઉત્તમ, કાપત વાકા પાસા. સંતો૦ ૪

पद.

(૨૫૧)

(રાગ ગોડી.)

નિશાની કહા બતાવું રે, તેરો અગમ અગોચર રૂપ. નિશાની.
રૂપી કહું તો કછુ નહીરે, બંધે કૈસે અરૂપ;
રૂપારૂપી જો કહું પ્યારે, ઐસે ન સિદ્ધ અનુપ. નિશાની૦ ૧

શુદ્ધ સનાતન જો કહું રે, બંધ ન મોક્ષ વિચાર;
ન ઘટે સંસારી દિશા પ્યારે, પુણ્ય પાપ અવતાર. નિશાની૦ ૨
સિદ્ધ સનાતન જો કહું રે, ઉપજે વિનસે કૌન;
ઉપજે વિનસે જો કહું પ્યારે, નિત્ય અબાધિત ગૌન. નિશાની૦ ૩
સર્વાંગી સબનય ધનીરે, માને સબ પરમાન;
નયવાદી પલ્લો ગ્રહી પ્યારે, કરે લરાઇ ઠાન. નિશાની૦ ૪
અનુભવ અગોચર વસ્તુહેરે, જાનવો એ હીરે લાજ;
કહન સુનનકો કછુ નહિ પ્યારે, આનંદઘન મહારાજ. નિશાની૦ ૫

પદ.

(૨૫૨)

(રાગ સારંગ)

ચેતન શુદ્ધાતમકું ધ્યાવો. પરાપરચે ધામ ધૂમ સદાહે;
નિજ પરચે સુખ પાવો. ચેતન૦ ૧
નિજ ઘરમેં પ્રભુતાહે તેરી, પરસઙ્ગં નીચ કહાવો;
પ્રત્યક્ષરીત લખી તુમ એેસી, ગહિયે આપ સુહાવો, ચેતન૦ ૨
યાવત્ તૃષ્ણા મોહહે તુમકો, તાવત્ મિથ્યા ભાવો.
સ્વસંવેદ જ્ઞાન લહી કરવો, છંડો ભ્રમક વિભાવો. ચેતન૦ ૩
સુમતા ચેતન પતિકુ ઇણુ વિધ, કહે નિજ ઘરમેં આરો;
આતમ ઉચ્ચ સુધારસ પીયે, સુખ આનંદ પદ પાવો. ચેતન૦ ૪

પદ.

(૨૫૩)

અબધૂ સોજોગી ગુરૂ મેરા, ઇન પદકા કિરેરે નિવેડા. અબધૂ૦
તરૂવર એક મૂલબિન છાયા, બિન પુલે ફલ લાગા;
શાખા પત્ર નહી કછુ ઉનકું, અમૃત ગગને લાગા. અબધૂ૦ ૧
તરૂવર એક પંછી દોઉ બેઠે, એક ગુરૂ એક ચેલા;
ચેલેને જુગ ચુણ ચુણ ખાયા, ગુરૂ નિરંતર ખેલા. અબધૂ૦ ૨

દાન પુન્ય ધ્યાન જ્ઞાન કરમકું, કરમકું કૃપણ કહાવે. અ૦
જાકે દિલમેં સાચ વસતહે, તાકું જૂઠ ન ભાવે. અ૦
આનંદઘનપ્રભુ ચડત પંથમેં, સમરી સમરી ગુણ ગાવે. ૪

પદ.

(૨૫૬)

સમજ્યપરી મોહે સમજ્યપરી, જગમાયા સબ જુઠી મોહે
સમજ્યપરી—એ આંકણી.
કાલ કાલ તું ક્યા કરે મુરખ, નાહીં ભરુસા પલ એકઘરી. ૧
ગાફીલ છિનભર નાંહી રહેના, સિરપર ઘુમે તેરે કાલ અરિ. ૨
ચિદાનંદ એ બાત હમારી પ્યારે, જાણો મિત્ત મનમાંહિ ધરી. ૩

પદ.

(૨૫૭)

[illegible]

पद.

(૨૫૮)

(રાગ વેલાવલ.)

જીય જાને મેરી સફલ ઘરીરી. જીય૦ એ આંકણી.
સુત વનિતા ધન યૌવન માતો, ગર્ભ તણી વેદન વીસરીરી. જીય૦ ૧
સુપનકો રાજ સાચ કરી માચત, રાચત છાંહ ગગન બદરીરી;
આઇ અચાનક કાલ તોપચી, ગ્રહે જ્યું નાહર બકરીરી. જીય૦ ૨
અવિહી અચેત કછુ ચેતત નાહિ, પકરી ટેક હારિલ લકરીરી;
આનંદઘન હીરાજન છોડી, નર મોહ્યા માયા કકરીરી. જીય૦ ૩

पद.

(૨૫૯)

કિન ગુન ભયોરે ઉદાસી, ભમરા. કિન૦ એ આંકણી.
પંખ તેરી કારી મુખ તેરા પીરા, સબ ફુલનકો વાસી.
ભમરા૦ કિન૦ ૧
સબ કલીયનકો રસ તુમ લીના, સો કયું જાય નિરાસી;
ભમરા૦ કિન૦ ૨
આનંદઘન પ્રભુ તુમારે મિલનકુ, જાય કરવત લ્યું કાશી.
ભમરા૦ કિન૦ ૩

पद.

(૨૬૦)

(રાગ વેલાવલ.)

રેસ જુગતિ બાદય. વિના. કહા નમે ધરાવે,
રંગપતિ કહે રંક ધન હય ન આવે મેરા૦ ૧
ભેખ ધરી માયા કેરા, જગકુ ભરમાવે
પૂરણ પરમાનંદકી, સુધી રંચ ન પાવે. મેરા૦ ૨

મન મુંડયા વિણુ મુંડકું, અતિ ઘેટ મુંડાવે;
જટાજુટ શિર ધારકે, કોઉ કાન ફરાવે.
ઉર્ધ્વબાહુ અધોમુખે, તન તાપ તપાવે;
ચિદાનંદ સમજ્યા વિના, ગિણુતિ નવિ આવે.

પદ.

(૨૬૧)

સાધુ ભાઈ અપના રૂપ જબ દેખા.
કરતા કૌન કૌન કુની કરની; કૌન માગેગા લેખા;
સાધુ સંગતિ અરૂ ગુરૂકી કૃપાતેં મિટ ગઈ કુલકી રેખ
આનંદઘનપ્રભુ પરચો પાયો, ઉતર ગયો દીલ ભેખા.

પદ.

(૨૬૨)

(રાગ આશાવરી.)

અબધૂ બૈરાગ્ય બેટા જાયા, વાને ખોજ કુટુંબ સબ ખા
અબધૂ

જેણે મમતા માયા ખાઇ, સુખ દુઃખ દોનો ભાઇ;
કામ ક્રોધ દોનોકું ખાઈ, ખાઇ તૃષ્ણા બાઇ.
દુર્મતિ દાદી મત્સર દાદા, મુખ દેખતહી મૂઆ;
મંગલરૂપી બધાઇ બાંચી, એ જબ બેટા હુવા.
પુણ્ય પાપ પાઢોશી ખાયે, માન કામ દોઉ મામા;
મોહ નગરકા રાજા ખાયા, પીછેંહી પ્રેમ તે ગામા.
ભાવનામ ધર્યો બેટાકો, મહિમા વરણ્યો ન જાઇ;
આનંદઘન પ્રભુ ભાવ પ્રગટ કરો, ઘટઘટ રહ્યો સમાઇ.

